

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 20 : אדר א' תשפ"ב

קובי שירה

הצלם הידוע שעלה מאיראן
ומצלם אירועים וחתונות,
נזכר בדרך החתחתים שעבר

שולחן השבת
המפורסם עם
האחים. האלבום
שלא צלח והאלבום
השני שהצליח בענק.
הימים בכלא שנוצלו
לכתיבת להיטים
חדשים. והפעם
הראשונה בה הגיע
למופע האסק. גדול
הזמר המזרחי-חסידי
חיים ישראל מציין
25 שנים לקריירה
המוזיקלית הענפה,
וחוזר לתחנות חיו
המרכזיות

חיים ישראל

מרבית בשמחה
המשמחים בבתי החולים,
משתפים בחוויות המרגשות

יהושע פריד
המעבד החסידי שומר על הטעם
היהודי גם בעיבודים החדשניים

ומתקדש בקדושה העליונה | סיקור מצולם מהמעמד האדיר של סיום הדף היומי בהלכה של 'דרשו'

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

קונים מכונת
כביסה
ומקבלים
מתנה

קפסולות ג'ל קולון
לשנה שלמה!

מתנה!
בשווי 269 ₪

קונים מדיח
כלים
ומקבלים
מתנה

טבליות פניש
לשנתיים!

מתנה!
בשווי 373 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-14:30 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30

*מהמדיחים / מכונות הכביסה המשתתפים במבצע בלבד. את ההטבה ניתן לאסוף מסינפי הרשת הקרובים ללקוח 15. חבילות פניש ברכישת מדיחי כלים המשתתפים במבצע 9 / חבילות קולון ברכישת מכונות כביסה המשתתפים במבצע. את החבילה הראשונה מקבלים במיידית וכל 30 יום ניתן לאסוף חבילה חדשה. כמות המספיקה לשנתיים מבוסס על סקר בנושא הרגלי צריכה מוצרי ניקוי למדיח בוצע באמצעות פאנל הצרכנים - ipanel מרץ 2021 שבו נמצא שהצריכה הממוצעת לשבוע היא 3.7 כמות המספיקה לשנה שלמה מבוסס על סקר שעשה מכון I-Focus ספטמבר 2020 שבו נמצא שהשימוש השבועי הממוצע במכונות כביסה הינו 5 פעמים בשבוע. במידה ולקוח מבטל את העסקה הוא צריך להחזיר את מארזי הניקוי שקיבל, אריזות שלמות ולא פתוחות.

טרה מילקשייק

מגיע לעיר!

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
העדה החרדית

רוצים מילקשייק טעיםם?

קנו מסדרת משקאות החלב של טרה* **הגיעו עם החשבונית לחנויות הפופ אפ בבני ברק או בירושלים** **תבחרו את הטעם שאתם אוהבים!**

הי-זי אדר בי (8-10.3)

לפרטים: 6176*

2* בקבוקי 1 ליטר או 4 בקבוקי 250 מ"ל עבור מילקשייק אחד בלבד | התמונה להמחשה בלבד | ימי הפעילות של חנויות הפופ אפ הינם בתאריכים: 8-10/3/2022 הי עד זי באדר בי תשפ"ב

107.6 FM

היום יום

בהגשת: אשר גרייבר

תוכנית חדשה

ימים א-ה
10:00-08:00

דאודי

בהגשת: משה דאודי

תוכנית חדשה

יום חמישי
20:00-18:00

אמא

בעריכת: התמלילנית מירי ישראלי

שעה חדשה לתוכנית

ימי שישי
09:00-08:00

סגל

בהגשת: שימי סגל

יום חדש לתוכנית

יום שישי
10:00-09:00

אבי

בהגשת: אבי מילר

תוכנית חדשה

יום שישי
14:00-13:00

המאזינים
על הפליי
מוצ"ש: 20:00

KOL:
PLAY

קול פליי : תמיד צעיר

כולם מסביב מתחפשים
דבר אחד נשאר אמיתי

PEPSI MAX

מקסימום

טעם

**אפס
סוכר**

בהשגחת הבר"ן
של ירושלים
המזכה

עכשיו בחנויות!

רובי בנט מגיש

מרגש. אותנטי. משזכח.

מוטי שטיינמץ אמן הרגש

באלבום חדש מלא ישרן

נבחרת מאוצרות העבר. לחנים וניגוני קודש עתיקים
ספוגי הוד קדומים ורוויי רגש יהודי אותנטי.
הרואים אור לראשונה בהפקה היסטורית ומפתיעה.
מסע בין הצלילים.

ביצירה זו הושקעו עמל וממון רב. נא אל תתנו יד להעסקה ושימוש שאינו מותר ע"פ דין תורה וע"פ חוק זכויות יוצרים.
תמכו באמצעות רכישת האלבום להאזנה, בכדי שנוכל להמשיך ליצור עבורכם מוזיקה יהודית טהורה ואיכותית.

זמין לרכישה בחנויות המוזיקה,
ברשתות המובחרות ובאתר:
mottysteinmetz.co

אין כמו בבית
נקודה.

למה לצאת מהבית?

עם כללית אפשר לדאוג לבריאות בכל זמן ומכל מקום

מעבדה עד הבית

בלעדי ללקוחות כללית מושלם ופלטונים:
בדיקות דם ע"י אח/ות
השירות ניתן בפריסה חלקית,
בהשתתפות של 20 ₪ מגיל 5 ומעלה

לשירות: אור ועזר 03-6015555
סל שירותי סיעוד 08-9421650
שרן רפואה עד הבית 1-700-500-616
בכפוף לתקנון כללית מושלם ופלטונים

בית מרקחת און-ליין

מזמינים תרופות עם או בלי מרשם
באתר כללית או באפליקציה ומקבלים
אותן במשלוח עד הבית (או באיסוף עצמי
מבית המרקחת)

דמי משלוח: 27 ₪ בלבד.
משלוח חינם ללקוחות מעל גיל 75
או לרוכשים באתר תרופות ללא מרשם
מעל 150 ₪

יעוץ טלפוני עם הרופא האישי

זימון תור לשיחת ייעוץ טלפוני
עם הרופא האישי שלכם
באמצעות שיחה ישירה למרפאה

רופא/ה ילדים ומשפחה און-ליין

הרחבנו את השירות ליעוץ עם רופאי ילדים
ומשפחה 24 שעות ביממה כולל סופי שבוע
וערבי חג
לשירות חייו 2700* פעיל גם בחו"ל

תוכן

20: חיים שכאלה

חיים ישראל חוגג 25 של מוזיקה מזרחית, וחוזר לכל תחנות חייו המרכזיות | אהרן אטינגר

28: בית יהושע

הוא כותב עיבודים סימפוניים מושקעים לצד עיבודים אלקטרוניים חדשניים. **יהושע פריד** משלב הכל בהכל. ריאיון | ישראל גולדמן

38: משמחים את שול

מתנדבי ארגוני השמחה בבתי חולים, וגם ליצן רפואי אחד, מספרים מה עושה השמחה לאנשים שמצבם לא בדיוק בכו טוב | **דניאל שטרן**

44: בחזרה לאיראן

צלם האירועים והחתונות הנודע **קובי שירה**, חוזר למסע החתונות שעשה מאיראן לישראל, והחוויית המזעזעות שעבר בדרך | יונתן ריגלר

טורים

12: הרה"ג צבי וייסקופך

14: מונה רוזנבלום

16: פנחס ביכלר

18: ר' אהרליה וינטרוב

מדורים

8: בקצרה

50: נעים להכיר

51: ובאו האובדים

52: בית נאה

54: משרד התרבות

56: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

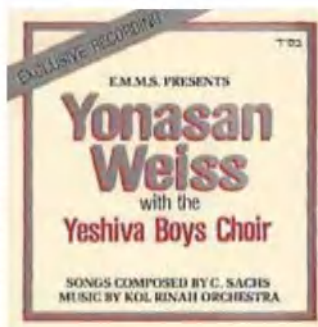
62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: יין

66: החידונים של דוליק

67: דוליק בולש

אז היכן התחילה הקריירה של גדול הזמר יעקב שוואקי? ובכן, מי שיעיין בוויקיפדיה עליו, ימצא שכתוב שם כי "את דרכו המוזיקלית החל יעקב שוואקי בלהקת הילדים המצליחה פרחי מיאמי". שם, ככל הידוע, אין לו סולו זכור במיוחד.

ברוך ה', שקוראינו היקרים בקיאים בדברי ימי המוזיקה החסידית יותר מוויקיפדיה, והנה מה שכתב לנו קורא נאמן: "אני אוהב להאזין לאלבומים ישנים, להתחבר קצת לנוסטלגיה, לאווירה של פעם. במסגרת זאת, האזנתי לאלבום ישן ששכב בביתי שנים, של זמר בשם יונתן וייס, אלבום שיצא לפני עשרות שנים, ושם, דווקא שם, גיליתי להפתעתי את הסולו הראשון של יעקב שוואקי, בעודו ילד".

הקורא שלח לנו את עטיפת האלבום, "יונתן וייס עם הישיבה בויס" שמו (אל דאגה, מדובר שנים רבות לפני הקמת מקהלת הילדים בשם הזהה). ואכן שם, כפי שגם מצוין בעטיפה הפנימית של האלבום, פורץ הילד יעקב שוואקי בשיר "מהרה והבא" בסולו הראשון שלו אי פעם. לימים, יכבוש שוואקי כל במה אפשרית, מהאסק ועד לייב פארק, אבל כאן, בהחלט היתה ההתחלה.

הפגעים והפגעים המולחנים ביותר מהתורה

ישימך אלוקים / ברכת כהנים (14 שירים)

ושמרו בני ישראל את השבת (15 שירים)

ושמחת בחגך (25 שירים)

המלאך הגדול (28 שירים שונים)

כחה חיל'ים ע"ס

החזנים שאוהבים להפתיע (ולא בצדק)

זה קרה באחד מבתי הכנסת הגדולים בארץ בשבת האחרונה. וזה למעשה קורה כמעט מידי שבת, בהרבה מאד בתי כנסת בארץ. בעל תפילה שניגע לתפילת שחרית של שבת, החליט להפתיע את המתפללים במנגינה מקורית ל"ק-ל אדון", כפי המנהג לשיר ביחד את הפיוט, החזן והקהל.

בדרך כלל, גם אם לוקח שניה להיזכר באיזו מנגינה בדיוק מדובר, בסוף הכל מצטרפים לחזן וכל הקהל שר ביחד. במקרה המדובר, החזן נותר כמעט לבדו. 300 איש בקהל, והחזן, ואיתו אולי עוד שניים-שלושה, שרים לבדם את "ק-ל אדון", במנגינה שמסתבר שידועה רק להם. מה קורה פה, הביטו המתפללים זה אל זה, מה פספסנו? אחרי שהחזן המהולל התיישב במקומו עם סיום התפילה, נגשו אליו כמה מהמתפללים המסוקרנים: רגע, תספר כבר, באיזו מנגינה שרת את ק-ל אדון?

מה? הוא פתח עליהם מיד עיני עגל, לא הכרתם? מה קורה לכם, זה "ולירושלים עירך" של להקת דביקות!

לא, לא הכרנו, הם השיבו בלי קול. וגם אם אי פעם - המשיכו להרהר בינם לבין עצמם - שמענו את השיר המצוין הזה, שמן הסתם יש בתים שבהם הוא נכס צאן ברזל, זה עדיין לא מתיר לך למצוא שיר אותו מכירים אולי אחוז או שניים מבאי בית הכנסת, ולבחור דווקא אותו.

אז החזן המדובר שמח כנראה להראות את קולו בסולו מיוחד ומלא סלסולים, מבלי שום ליווי כמעט מהקהל, אבל המסקנה היא אחת: קיבלתם עמוד תפילה? זכיתם להגיש את תפילתם של ישראל לשמים? אנא שתפו גם את הקהל שלכם. את השירים הנדירים שרק אתם מכירים, תשאירו לשולחן השבת שלכם, אבל את הפיוטים המעטים ששרים בשבת בבית הכנסת, הואילו נא לשותף עם כל המתפללים, במנגינה אהובה וידועה. לימים, כשאולי תופיעו בהיכל נוקיה עם קולכם האדיר, שם יהיה המקום שלכם לבצע את "ולירושלים" של להקת דביקות.

051-2051076

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למינוי דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- magazine@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייר | **עריכה גרפית:** מנדי שכטר | **כותבים ומשתתפים:** הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן, דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן, אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, מרדכי רביבו, ר' אהרליה וינטרוב, הרה"ג צבי וייסקופך, שימי סקלר, אברהם דוב גרינבוים. **מוזיקה:** קול פליי - ניוז ברמה בע"מ | **מנכ"ל:** עו"ד אריאל דרעי | **מנהל תוכן ושיווק:** עוזר דרוק **יעוץ מוזיקלי:** יואלי דיקמן | **צלמי מערכת:** משה ביטון, נתן איבגי **הפצה:** בר פונט אופ סטיל בע"מ | **בשער:** חיים ישראל. צילום: ישראל טייטלבוים | **מערכת ומנהלה:** ד"ר טייטלבוים, בני ברק **דוא"ר:** magazine@kol-play.co.il | **טלפון:** 03-5777782 | **אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון**

KOL
PLAY

רגע לפני שאתם שוברים את הכוס

30% הנחה

על מגוון פמוטים
סטי חתן וגביעים

רוכשים כלי כסף? דרשו תעודת ISI
INTERNATIONAL SILVERWARE INSTITUTE
המעידה על איכות ואותנטיות הפריטים

**אין ISI?
לא קונה!**

WWW.HAZORFIM.CO.IL

ירושלים | כפר דניאל | בני ברק | תל אביב | חיפה | רעננה | נתביג
מוקד הצורפים: 072-3700368

מגש כסף טהור ב-40% הנחה או מגש מצופה כסף ב-490 ש"ח לכל הרוכש זוג פמוטים, על דגמים נבחרים. לחברי מועדון ולמצטרפים חדשים. לא כולל קולקציית YM, פריטי מועדון ופריטים אחרונים. עד לתאריך 28.2.22 או עד גמר המלאי | ט.ל.ח.

לפעמים, גם כשקשה, צריך להכריח את עצמנו לשמוח, כדי לשמח אחרים

אדר הוא חודש שמח, והמשפט "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד" תקף יותר מתמיד. ומה שתפס לי את העין זה ה"תמיד" בסיום המשפט. אומרים שה"תמיד" מיועד לזמנים שקשה לשמוח בהם. אחרת, תחילת המשפט מיותרת, כי אדם מטבעו מעדיף להיות שמח.

לפעמים, כשהשמחה ברחבת הריקודים צולעת משהו ומפלט השמחה יורד לחצי התורן והמעגל מנומנם - נצטרך אני והזמר להתאמץ כפליים לשמח, לעלות הילוך וטון ולשלוף איזה שיר מקפיץ ששמור בדיוק לרגעים כאלה. כי לעמוד על במה זה לא רק לנגן ו"להפעיל" מכשירים. אלא זה להיות עם אצבע על הדופק ולקרוא את הקהל.

קורה שהחתן או הכלה מתרגשים מעצם היותם סיבת הערב והם במרכז המעגל, או לחילופין בעלי אופי מופנם וסגור יותר ולכן פחות מגיבים לחברים ולסביבה. פרצופי הבחורים אומרים שהם ינשרו אט אט מהמעגל, כי הם לא מקבלים פידבק מהחתן. או אז אין ברירה אלא לעזוב את הקלידים ולקפוץ מהבמה לריקוד סולו קצרצר מול החתן ולהשמיע לו קריאת עידוד: אההה! זה תמיד עובד.

דוגמה טובה לשמחה יהודית אמיתית היא הפסקת חשמל באולם באמצע הריקודים. המוזיקה פוסקת אבל המעגל ממשיך כששירת הרוקדים מהדהדת. בתקופת הקורונה, משתתפי החתונות חששו מפזיזור החתונה,

ואנוכי והזמר חששנו מקנס גבוה והחרמת ציוד, אך היה לנו תפקיד. זה "היום" של החתן והכלה, ולכן הדאגות נזרקות הצידה, ואנחנו, בהחלטה נחושה להרים את המעגל המצומצם טפח מעל הקרקע - לעיתים בווליום ועוצמה נמוכים מאוד - משתדלים שיהיה שמח "תמיד", מתחילת החתונה ועד סופה, על אף האתגר שנובע ממיעוט משתתפים ומהמתח הרב באוויר.

במחשבה שנייה, ה"תמיד" בסיום המשפט הופך את המשפט כולו למעין צו. והמילה הזו היא חלק בלתי נפרד ואפילו הכרחית.

לפני שנה בדיוק, נפטר בפתאומיות חמי, ר' לייב בער שמעונוביץ ז"ל. צעדנו כל המשפחה בדמעות אחר המיטה וההלוויה הסתיימה בצעדיים מבית החיים, נכנסתי ישר לחופה שהחלה בשעת צהרים מוקדמת. הריקודים החלו, ואני קפוא, עם עיניים לחות וגוש חסום בגרון. הזמר (מוטי לייכטר) לא מבין למה אני קופץ ורוקד בכוח מול הקלידים. סיפרתי לו שלפני שעתיים צעדתי בלוויה של חמי, ועכשיו אני מתקשה להרים את המעגל ולכן חייב להכריח את עצמי לשמוח. הוא נתן לי חיבוק גדול והבין שהערב הוא צריך לשמוח גם חתן וגם קלידן...

מצווה גדולה להיות בשמחה. תמיד.

הכותב הוא קלידן באירועים ומעבד מוזיקלי

פורים מתקרב: כך, כשהוא נכנס לאולם בתפושת, הפתיע גדול הזמר אברהם פריד את הנוכחים באחת ממסיבות הפורים

המלאך הגואל
נתן איבגי

**אברהם דוב גרינבוים
זכור לטוב**

ר' חיים שלמה סבינר ז"ל עמד מאחורי הלחן הפורימי המפורסם, אבל לא הבין מה רוצים ממנו

עשרת ימי תשובה לפני כשמונה שנים. בעוד שבועות ספורים, בחג הסוכות, יצוין יובל חמישים לפטירתו של הקומפוזיטור האגדי רבי יענקל' תלמוד ז"ל, שיצירותיו המוזיקליות מושרות כמעט בכל בית בישראל ("לא תבושי", "המלאך הגואל", ועוד שלל שירים).

אחד מתלמידיו למקהלה היה רבי חיים שלמה סבינר. כבר בגיל צעיר הצטרף ל"קאפלה" הגוראית, העומדת בחצי גורן עגול במזרח בית המדרש הגדול בירושלים, ומנעימה ומכבדת את ה' מגרונה. זכות אבות היתה לו לרבי חיים שלמה, שכן סבו רבי ישראל קורניק מסובין (סובינ'ר) היה אחד ממלחיני חצר הקודש ומשגר את שיריו לגורא קלוואריא. את העתק התווים היה גם משגר לבנו שעלה ירושלימה, רבי יעקב מאיר. בבית הזה גדל רבי חיים שלמה, שמגיל ילדות נקט את השירה ואת החיבור האמיץ לקאפלה. הוא ראה ברבי יעקב תלמיד מורו ורבו בעולם הנגינה והעריך אותו כל ימיו.

כשביקשתי ממנו להתלוות אליי בעלותו לקברו של ר' יענקל' בבית העלמין 'שומרי שבת' בבני ברק, נענה, ובמאור פנים סיפר לי בדרכנו בני ברק על לחניו פורצי הדרך של ר' יענקל', ואיך לימד אותם לשיר נכון. ואז הרהבתי

ושאלתי אותו: ומה באשר ללחן שלך, ר' חיים שלמה? "מאיפה אתה יודע?" - תמה רבי חיים שלמה. זה הרי השיר המוכר ביותר, אמרתי לו, מה יש כאן להסתיר?

"לא מסתיר, אבל לא הולך ברחוב וצועק 'אני שלמה' הלחנתי את 'שושנת יעקב'", ענה לי האיש הצנוע שגם ילדיו שלו לא ידעו עד גיל מבוגר כי אביהם הוא בעצם המלחין של 'שושנת יעקב' שמושר כמעט בכל תפוצות ישראל.

"לחן: עממי", רשמו רושמי התווים בחוברות, ומניין להם לדעת שבפורים המשולש של שנת תשי"א (1956) הילך לו בחור צעיר, נכד של מלחין גוראי, בדרכו לשיבה והלחין 'שושנת יעקב' לחברים! והוא גם לא הבין על מה הרעש. "יענקל' עשה כמה אלפי שירים, ואני בקושי שיר אחד, אז מה הגראצ'קה?". נו, לא ניסית להלחין שוב? שאלתי בסקרנות, והוא בחיוך שובב משיב: "למה להרוס את ההצלחה הראשונית?".

שלושים יום קודם הפורים, בליל חמישה עשר באילן, השיב רבי חיים שלמה, אציל המידות ועדין הנפש, את נשמתו הזכה והמשוררת לבוראה. הסתיימה שירת חייו, ולא כמליצה.

הכותב הוא עורך עיתון "הדרך"

חז"ל לימדו אותנו שהשימוש לעתים בעזרים חיצוניים כדי לשמח, הוא ראוי לחלוטין

לא לחינם חז"ל קבעו שבשנה מעוברת, העיבור נעשה דווקא בחודש אדר, מכל החודשים. כמובן שיש לכך סיבות שונות בגמרא ובמקורות, אולם נדמה שיש סיבה נוספת: אדר הוא חודש השמחה, ושמחה היא דבר שצריך עידוד ותוספת. אתה לא יכול לומר לעצמך: אני אנהל את חיי בצורה רגילה, ובאופן אוטומטי אהיה שמח. לא. כדי להיות שמח, אתה צריך לעשות פעולות אקטיביות.

זו הסיבה שחז"ל אמרו כי "אין שמחה אלא בבשר ויין". לכאורה, מה הקשר? למה צריך עזרים חיצוניים כדי לשמח? אבל דווקא מזה אנחנו למדים את החשיבות שיש גם בשימוש בעזרים חיצוניים כדי להרבות את השמחה. וגם פה, בהכפלת חודש אדר, חז"ל בעצם נתנו לנו עוד עזר חיצוני כדי להרבות את השמחה, עוד חודש אחד של שמחה. כי התורה וחז"ל ידעו שנפש האדם נוטה לעתים לרדת למטה, להיכנס להסתגרות, לדכדוך. לכן, חז"ל עשו את כל האמצעים כדי שהאדם ייצא ממהצב הזה - לעבר מצב של שמחה.

זה בדיוק הרעיון באותם עזרים חיצוניים. קמתם בבוקר ומצב הרוח שלכם לא בשמים? אוקיי, יש אפשרות לומר: זה המצב, זאת הסיטואציה, ככה קמתי היום. אבל יש גם אפשרות לומר: לא, אני אמנם לא שמח כעת, אבל אעשה איזשהו מעשה אקטיבי כדי כן להיות שמח. אני אוסיף לעצמי שמחה, אני אדליק את רדיו "קול פליי" ואתחיל לשיר עם השירים שמתנגנים ברדיו, ומתוך כך תבוא השמחה. עצם זה שאדם קובע לעצמו יעד, מכניס את עצמו לתוך השמחה, גורם לו להרבות בשמחה.

לעתים אדם מגיע לחתונה ועומד בצד, כשהוא רואה מולו את כולם רוקדים. אבל הוא? בלי מצב רוח, שואל את עצמו: מה לי ולזה? אני לא שמח כעת. הפתרון הוא פשוט, כפי שגם אמר רבי נחמן: תיכנס בכל זאת אל מעגל השמחה, ועם המעגל והריקוד, השמחה כבר תגיע ותתעורר. לכן, חודש אדר הוא ה-חודש, בה"א הידיעה, של תחנת הרדיו קול פליי שמשדרת מוזיקה 19 שעות ביממה. הרי בכל רגע נתון יש אדם שחש בדכדוך הנפש או בנפילת מצב הרוח. הפתרון עבורו פשוט: פתח את התחנה, תתחבר למוזיקה, ומשם כבר תבוא השמחה מאלה.

יאלו דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

פגסוס מוזיקלי

קורה שזמר או גנן עומד על הבמה ומתבשר בבשורה. לעתים היא משמחת, אך לעיתים מדובר בבשורה עצובה. קרוב שנפטר, או משהו שמגיע ומבשר לו שהרכב שלו שחונה בחוץ בצורה לא לגמרי חוקית, חטף קנס רציני. איך זמר כזה יכול לעלות כעת על הבמה ולהצליח להוציא אנרגיות ושמחה, כשכל כולו כעת שקוע בעצבות ובדיכאון? ובכן, עבודת המידות של כל אחד ואחד מאיתנו במצב הזה, היא לחדור למוח של השני, לנסות להבין אותו. להיכנס לראש של הסביבה אליה אתה מעוניין "לשדר", להבין רגע לפני את המח של מי שעומד מולך, ולנסות לזהות כמה רגעים לפני, מה הולך להתרחש ברחבת הריקודים. להבין מה עובר או עבר על הזמר או על גנן התזמורת ביממה האחרונה. "פגסוס מוזיקלי" זו אמנות אולי החשובה ביותר במקצוע שנקרא מוזיקה. להגיע לבמה ולזהות שהחוצצור או הזמר הגיעו ביום לא מוצלח, עם מצב רוח לא בשמיים, ולגרום להם לצאת מהמצב הזה ולהיות ביום הכי שמח ואנרגטי שלהם.

צריך להבין שגנן או זמר שלא במיטבו, זה אחד העונשים הכי גדולים של מנהל הלהקה והנגנים, וזה כמובן גם משפיע על הקהל ועל האנרגיות והסאונד של המוזיקה באותו אירוע.

הכלל הראשון: תזכרו שבכל אחד מאיתנו טמון פסיכולוג תורן. בכזה מצב, תמיד תיזמו שיחה באווירה חייכנית על משהו טוב שקרה לכם: תנסו לפרגן לו על רגע טוב מאירוע אחרון שפגשתם בו; על נגינה מיוחדת וייחודית שלו. שיחה על החיים והתעניינות באופן אישי, תמיד מראות על דאגה ואכפתיות.

ואם חשבתם שזה רק בתחום המוזיקה? ובכן, חד משמעית לא. כל אחד בחיינו עובר וחוזה חוויות, משברים, עליות וירידות. בואו ננסה לחשוב תמיד על האחר ו"לחדור" לו למוח כדי להבין מה עובר עליו, ואיך אתם במצב הזה הייתם רוצים להתמודד ולצאת מזה. במוזיקה אומרים שפאזזה ושקט לפעמים יכולים להיות העיבוד הכי מרשים וגאוני ביצירה. גם בחיים שלנו, לפעמים השקט והמנוחה הם התרופה הטובה ביותר.

תהיו פגסוסים, וקבלו את ההחלטות הנכונות, בזמן הנכון.

TEN
בראש!

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

טאטע מאמע
שמילי אונגר

לוחות בהר
שמחה פרידמן

ושים חלקנו
שלומי קצנלבון

לכבוד שבת קודש
מוטי וייס

דאגה מניין
רפאל מלול

חיים
נמזאל הרוש

ומתקדש
מוטי שטיינמץ

לכו למים
דוד בן ארזה

השם מגני
שניאור אטל

א שבת'דיגע
ריקוד
מוטי שטיינמץ

הרב צבי ויסקופר

magazine@kol-play.co.il

מה בין שמחת חודש אדר לשמחה כל השנה?

צילום: שוקי לרר

ריבוי השמחה בחודש אדר מתבטא באופן חיצוני. ערב פורים בבני ברק

בחיצוניות האדם, ונהפוך הוא, על כן השמחה הנצמחת מזה גם צריכה להיות אף בחיצוניות האדם, ועל כן המצווה לבסומי בפוריא, כדי שתהא ניכרת השמחה גם בחיצוניות. כאומרם ז"ל (עירובין ס"ה): 'נכנס יין יצא סוד'."

נמצא לדברי השם משמואל, ששמחת פורים היא חיוב של שמחה שתהא ניכרת באופן חיצוני, ולכן נצטוונו לבסומי בפוריא עד דלא ידע (מגילה ז:).

הגמרא (מסכת תענית כ"ב). מספרת על רבי ברוקא שפגש את אליהו הנביא בשוק, ושאל אותו: האם יש כאן אנשים שהם 'בני העולם הבא'? אליהו הנביא הצביע על שני יהודים שלא נראו שונים משאר אנשי השוק. רבי ברוקא פנה אליהם ושאל אותם מה מעשיהם, והם ענו: "אינשי בדוחי אנו, מבדחינן עציבי" (אנשים שמחים אנו, ומשמחים אנו את העצובים).

נראה שאותם בדחנים שמחו בשמחה חיצונית שהשפיעה ושימחה את האנשים העצובים, ובזכות שמחה שמתבטאת גם כלפי חוץ זכו לשמח ולחיי העולם הבא.

ישנה אימרה בשם רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שהמילה "בשמחה" היא בגימטריא 355. בשנת החמה ישנם 365 ימים, ואם נוריד את עשרת הימים הראשונים של האבלות על חורבן בית המקדש שיבנה במהרה בימינו שבתחילת חודש אב (האבלות כידוע נמשכת אל תוך יום עשירי באב שהרי עיקר הבית נשרף בעשירי), נשארים 355 ימים בשנה שצריך לשמוח בהם כגימטריא של "בשמחה".

יהי רצון שריבוי השמחה בחודש אדר ופורים, שמתבטאת גם באופן חיצוני, תשפיע שמחה פנימית לכל השנה כולה.

הכותב הוא רב קהילת ההלכה רמת גן

צטוונו להיות בשמחה תמיד. בכל שמחה היו שרים את דברי רבי נחמן מברסלב, "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד" (ליקוטי מוהר"ן תורה כ"ד). גם בתנ"ך אנו מוצאים את חובת השמחה. באופן חיובי נאמר בתהילים "עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה" (תהילים ק'). ובאופן שלילי: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל" (דברים כ"ח).

נשאלת השאלה, אם כן, מה מיוחד בשמחה בחודש אדר ובפורים? האם זה רק ריבוי השמחה? כלשון הגמרא (תענית כט.): "אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה - כך משנכנס אדר מרבין בשמחה".

בדרך זו, שבחודש אדר ישנו ריבוי אותה השמחה של כל השנה, הולך האדמו"ר ממונקטאש (נימוקי אורח חיים, תרפו ס"ק א'): "השמחה הוא חיוב מן התורה, וכתוב 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה'. על כן בוודאי אסור להיות נעצב לגמרי בתכליתו. על כן נקט רק באיזה דברים ממעטין בשמחה משנכנס אב, כדי למעט שבשאר דברים יתחזק בשמחה ובטחון בלבבו הנאמן לה' ומצפה לישועת הגאולה. אבל משנכנס אדר מרבין בשמחה נקט סתם, כי מדה טובה מרובה, ובאיזה דבר שנוכל אז להרבות בשמחה - מצווה איכא, וכל אחד ישער בלבבו ונפשו, ולא נקט פרטי הדברים לשמחה (מפני) שאז היה ממעט אחריני איזה דברים ושהיה משמע רק באלו הדברים ירבה אז בשמחה, ובאמת מצווה בכל מה דאפשר להרבות בלבו ובענייניו בשמחה של מצווה".

כלומר, בחודש אדר יש להרבות בשמחה ולא להתעצב כלל. הסיבה שהגמרא לא כתבה מהו האופן שבו שמחים בחודש אדר היא, שחכמים לא רצו להגביל את אופן השמחה וצורתה בחודש זה, אלא רצו שהשמחה תלווה את כל מאורעות החודש ואת כל מעשיו של האדם בחודש זה.

מהכתוב במגילת אסתר נראה שבפורים ישנו חיוב שמחה שונה. "כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם, והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשולח מנות... ומתנות לאביונים" (אסתר ט' כ"ב). ויש להקשות: הרי יום טוב כבר כולל שמחה, שנאמר: "ושמחת בחגך", אם כן מהי השמחה המיוחדת בפורים מעבר לשמחת יום טוב רגילה?

כתב על זה ה'שם משמואל' (תרע"ה): "ונראה בשמחת פורים ושמחת יום טוב, לאו בני בקתא חדא נינהו, ששמחת יום טוב הוא רגש דביקות והיא שמחה פנימית, וכמו שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצ"ל: 'טעמא דאין מרקדין ביום טוב, משום שריקוד הוא בחיצוניות האברים, ושמחת יום טוב הוא בפנימיות'. אך שמחת פורים אינה כן, אלא כעין שהיתה הגזירה עליהם, להשמיד להרוג ולאבד, שהוא

AKITO

Mp3 player

בראשית

אקיטו, המוזיקה נשמעת אחרת!

סדרת הנגנים המהפכניים של 'אקיטו'
יגרמו לכם להתרגש מכל צליל
תשמעו, תבינו!

באישור:

לכתחילה
בהכוונת ועד קהילות הקודש באר"ק

להשיג בחנויות המובחרות

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

דרמה מוזיקלית

יצירה מרטיטה. עטיפת האלבום החדש של ליפא שמעלצר

במים אלה יצא לאור אלבומו החדש של ליפא שמעלצר, "בבליפא", בו היתה לי הזכות להיות שותף במלאכת העיבוד של חלק מהשירים. ליפא הגיע עם רעיון גאוני, לעשות שירים על מימרות מתוך הגמרא. הרעיון היה כל כך במקום, מאחר ומדובר במימרות וסיפורים מהגמרא שיש בהם מוסר השכל גדול מאד, וליפא בא ותרגם אותם לידיש והפך אותם לנגישים לדוברי היידיש.

כמובן שעיבוד שירים מעין אלה, הוא מאד מאתגר. כי כל שיר כזה מעביר איתו מסרים מסוימים, והליווי המוזיקלי חייב להיות עם התייחסות ישירה למסר. כשמדובר בשירים כמו אלו, שירים שבאים לספר סיפור, כמו גראמען, ברור שהתפקיד של המעבד הוא לגרום דרך העיבוד למאזין, לשים תשומת לב רבה למילים.

ואכן, בשירים של ליפא הוציא כעת, שכולם מבוססים על מימרות מהגמרא שמלמדות אותנו מוסר השכל, יש תשומת לב גדולה מאד גם לקטעי המעבר. אז איך משלבים את המוזיקה בצורה מיטבית לשיר ולמילים, כך שזו רק תוסיף להם? ראשית, כמובן, מתפללים לקב"ה. לאחר מכן, שומעים את השיר ישר והפוך, ומנסים להתחבר למילים. האתגר, בעבודה עם ליפא, היה לנסות להעביר את המוסר שהגמרא מנסה ללמד אותנו, באמצעות הלחן והעיבוד.

לליפא, אין צורך להעיד, יש כישרון מדהים, כישרון טבעי. אני זוכר, למשל, שאחד המפגשים הראשונים בינינו על האלבום, אירע מיד לאחר שליפא חזר מבית מדרן הגר"ח קניבסקי שליט"א. הוא הוזמן לשיר ב"סיום" של 80 מסכתות שנלמדו על ידי תלמידי ישיבת "אורייתא", באירוע שהתקיים בביהמ"ד לדרמן בהשתתפות הגר"ח. לפני כן, הוא שאל את הגר"ח איזה שיר עליו לחבר לכבוד המעמד, והגר"ח הורה לו לחבר שיר על המילים "מזל טוב". עוד באותו יום הוא "נחת" אצלי כדי שאכתוב לו עיבוד לשיר הזה שחבר בזמן המעמד, לימד את הקהל ושר איתו (על המילים "מזל טוב, כבוד התורה")...

אחד השירים המיוחדים שמאד נקשרתי אליו באלבום החדש, נקרא "זיבן קינדער" (שבעה ילדים), והוא מספר את סיפורם המרטיט של חנה ושבעת בניה. אני לא מתבייש לספר שכשליפא העביר לי את המילים שהוא כתב בידיש לתאר את הסיפור, תרגום מלא ברגש שמחיה מולך את הסיטואציה, בכיתי. וזה דבר שלא קרה לי מעולם בעבודה על אף שיר אחר. הדברים היו מצמררים, עד שבנקודה מסוימת כבר לא עצרתי את עצמי, ופרצתי בבכי.

ליפא מתאר בשיר בכישרון רב איך שכל ילד משבעת ילדיה של חנה, מסר את נפשו לפני הקיסר, כשזה דרש ממנו להשתחוות

לצלם. למרות שאני מבין יידיש, כדי לדייק את העיבוד ליצירה הזאת, ביקשתי שיתרגמו לי את כל המילים לעברית, כדי שכל התפתחות בסיפור תתורגם מוזיקלית בדיוק האפשרי.

מעניין לציין שתוך כדי העבודה על השיר, היו דברים מוזיקליים שחשבתי להוסיף בעיבוד, אבל החלטתי שלא. אמרתי לעצמי: עצם העובדה שהשיר ריגש אותי כפי שהוא, מדברת בפני עצמה. הוא פשוט צריך להיות כך. בפרט בשיר כזה, המוזיקה צריכה לשרת משהו רגשי שמתואר בשיר. לדוגמה, את תשובות הילדים, כל אחד בתורו, לקיסר, שהם אינם מוכנים להשתחוות לצלם. זו יצירה של ממש לספר סיפור דרך המנגינה, והרצון שלי היה שכל מאזין ירגיש את אותם רגשות שאני הרגשתי כשקיבלתי את המילים.

מראש, כמו בכל עיבוד, עוד לפני שניגשתי לכתיבת המוזיקה, כתבתי לעצמי מעין "ליין אפ" של השיר, מה צריך להיות בכל קטע, ובשלב מסוים בשיר, ניתן לשמוע שקט גמור שמלווה את ליפא, בלי שום ליווי מוזיקלי. זה קורה כאשר הוא מתאר את הרשעים לוקחים את הילד הקדוש ושופכים את דמו. אלו רגעים שצריך לדעת שאין ליווי מוזיקלי שיוכל לתאר אותם, ופשוט לתת שקט לרגע מהמוזיקה.

השיר, תוך כדי העבודה, הפך לדרמה של ממש, שמספרת את אחד הסיפורים המכוננים בהיסטוריה היהודית. אני תקווה שנוזה כולנו להתחזק מהמסרים החזקים של השירים האלו שמבוססים על הגמרא הקדושה ונוזה ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתנו, בשמחה של מצווה, ונוזה בעז"ה בקרוב לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

הפסח הזה

כולנו מסובין

השנה, כולנו סביב שולחן אחד

קאסיאס מציעה מגוון רחב של שולחנות, כסאות וכסאות בר
בכל סוגי הגדלים, הגוונים והסגנונות ובאיכות הכי טובה שיש.
לכם רק נשאר לבחור בדיוק את מה שקולע לטעם שלכם.

בקיט פינת אוכל מדגמי איטליה החדשים
2 כסאות נוספים במתנה*

30%-60%
על כל הכסאות שבמלאי

הקדימו הזמנותיכם לחג!

CASSIA

חנות המפעל: סניף כנות- אדום 6 סניף תל אביב קיבוץ גלילות 51 סניף נתניה מפי 5 מתחם סוהו

סניפי ירושלים - גבעת שאול בית הדפוס 11 חדש- סניף תלפיות פייר קינג 28 בקרנב סניף ראשון לציון Happy chairs. Happy casa

פנחס ביכלר
מוצא מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

המחול שלא תועד

זאנוויל ו'מלכות' בבית הכנסת הגדול בוילנא

ה'כיכר' הזו מקיף 'מחול צדיקים' ענק, כנראה היחיד והראשון בתולדות העם היהודי! חוברים בו יד ליד ולב ללב, כל גדולי התורה, ראשי הישיבות, דיינים ומורי צדק, רבני קהילות יהודיות מכל העולם, משפיעים ויושבי על מדין.

לשם המחשה, אנו רואים כאן את ראש ישיבת מיר וחבר מועצת הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל שליט"א משלב ידו בידו של הגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א מוויז'ניץ, ורבי יעקב מאיר חובק את ידו של הרב ראובן אוחנה שליט"א - רבה של העיר מרסיי שבצרפת (שבהמתנה במתחם הבידוק בשדה התעופה בוילנא הייתי אחרי בתור ואדהכי והכי שמעתי ממנו על העיר מרסיי - השנייה בגודלה בצרפת, ועל הקהילה היהודית שהוא מנהיג בה לתפארת). והנה הגאון רבי דוד כהן שליט"א, חבר מועצת"ת וראש ישיבת חברון נצפה שלוב זרועות עם הגאון רבי מסעוד בן שמעון שליט"א - רבה של בני ברק ששלוש זרועות גם הוא בידי הגאון רבי חיים היימליך שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת במנצ'סטר האנגלית, ואחריהם הגאונים רבי שריאל רוזנברג שליט"א ורבי יצחק קולדצקי שליט"א ואחריהם הגאון רבי מרדכי גרינפלד מאנטוורפן ורבי יהודה טלינדנו מפריז, ועימם עשרות מגידי שיעורים בהלכה מציריך ומוינה, מבית שמש ומחיפה ואפילו מהאי גיברלטר המבודד...

וכעת ננסה לדמיין את שירת 'והנה השם ניצב עליו... ומבית עליו אם עובדו כראוי...' בפורמט כזה. איזו חרדת אלוקים שוררת על המחול הזה. אחר כך יעברו ל'צמאה לך נפשי' החב"ד ול'למקדשך תוב', ואף את 'שערי שמים' שזכיתי בס"ד להלחין שמעתי לראשונה מושר בפיות הגאונים והצדיקים בהתרגשות. וה'זיץ' הזה לא מסתיים לפני ריקוד יוקד של הודאה. אשרי עין ראתה זאת!

אם תשאלו אותי לאיזה מאירועי 'דרשו' שווה להתאמץ להשיג כרטיס, רשמו לפניכם: סעודת יום השבת בחדר האוכל של מלון 'קמפינסקי'!

אז מה היה לנו בחדוש האחרון? דרשו! נו ברור. מה היה בדרשו? אוהו, מה לא. הכל היה שם. רגעי הוד, ריקודי שמחה, יצירות, מחרוזות רגש וכמובן הופעתם של גדולי ישראל ונאומיהם חוצבי הלהבות. עם ישראל עקב בדריכות ובהתרגשות אחר שרשרת האירועים שטרם באה אל קיצה בשעה ששורות אלו נכתבות. אם נוכחתם אפוא בעצמכם באחד ממעמדי הסיום בארנה או בבנייני האומה - אשריכם! כי אם קיבלתם כרטיס כניסה הרי זה סימן שעמדתם בהצלחה בכור המבחנים של ארגון 'דרשו'! (אין אני מזלזל ח"ו במי שהצליח להשיג כרטיס בדרך אחרת, גם זה הישג לא מבוטל בכלל. גם זה דרש הרבה כישרון, יצירתיות, חשיבה, עקביות ולכאורה גם קשרי שמנת, אלא שעדיין מעריך אני יותר את אלו שקיבלו כרטיס בזכות עצמם...).

גם אם לא נכחתם בעצמכם באחד ממעמדי הסיום, סביר להניח שנחשפתם והייתם שותפים בצורה כזו או אחרת לרצף ההתרחשויות המרגשות, אולי דרך ה'ומתקדש' החדש של מוטי שטיינמץ ומקהלת 'מלכות', אולי דרך תיעוד ה'אני מאמין' שהושר בכפור הנוראי בפורט השביעי בקובנה-ליטא - מקום עקידת מרנא הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד ויהודי קובנה, אולי דרך ה'אמר רבי אלעזר' שביצע זאנוויל ויינברגר בבית הכנסת הגדול של וילנא; ייתכן ועקבתם אחר השידורים החיים של מעמדי הסיום בארץ או בחו"ל וייתכן כי קראתם עליהם בעיתוני היהדות הנאמנה או עלעלתם להנאתכם בגלריות במגזינים המצולמים למיניהם.

כך או כך, אני רוצה לשתף אתכם במעמד אחד שלא תועד בשום מקום, אותו אני בוחר לכנות בשם 'מעמד מחול לצדיקים'! למה לא תועד? כי הוא התרחש ב... צפרא דשבתא! זה קרה בסעודת יום השבת בחדר האוכל של מלון 'קמפינסקי' הממוקם במרכז העיר וילנא - 'ירושלים דליטא', כפי שהייתה וילנא של מעלה מכונה בפי כל.

בהיעדר, כאמור, צילומי סטילס או וידאו, גם לא ע"י נוכרי מקומי, אנסה לצייר את המחזה הוויזואלי של המעמד, כיצד היה נראה לו היה מתועד במצלמה. אך לפני כן, ברשותכם, ווארט קצר השגור בפי סופרים וספרים. "עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים" נאמר בחז"ל. למה דווקא מחול? הקשו יודעי דבר, והשיבו כי מחול הוא עגול. אין בו ראש ואין זנב, אין שולחן מזרח, אין מקום מכובד יותר או מכובד פחות. בעיגול כולם שווים. זהו סודו של ה'מחול'.

ובכן, כך זה היה נראה: שלושה כסאות עמדו במרכז ה'מחול' בקמפינסקי. על הכסא האמצעי עמד הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א שניצח על המלאכה ו'הרים' את הקהל טפחיים מעל ריצפת הפסיפס הנוצצת; מימינו על הכסא הגאון רבי דוד הופשטטר שליט"א, נשיא ארגון 'דרשו'; משמאלו, על הכסא הנוסף, זאנוויל ויינברגר. סמוך אליהם ניצבה מקהלת 'מלכות' בניצוחו של כותב השורות, כשאת

החברה המרכזית למימוש זכויות

מרחיבה

את מערך קבלות הקהל והמידע

בנושא זכויות רפואיות:

- ביטוח לאומי < מס הכנסה
- חברות הביטוח < קרנות פנסיה

קבלות הקהל מתקיימות
בשיתוף נבחרי ונציגי הציבור
ובליווי המערך הרפואי
ומומחי החברה המרכזית
למימוש זכויות

חצור
צפת
חיפה

טבריה

עפולה

חדרה

נתניה

פתח תקוה

אלעד

בני ברק

רמת גן

מודיעין עילית

אחיסמך

טלזסטון

רחובות

אשדוד

אשקלון

ירושלים

בית שמש

ביתר

קרית גת

נתיבות

אופקים

ערד

באר שבע

*השירות אינו משפטי

ר' אהרל'ה ינסטרוב

3063444@gmail.com

השכונה עם הכי הרבה חסד

ללמוד מהטובים ביותר. כיכר השבת בשכונת מאה שערים

"הוא ה'הויפט שנוור' (השנוור המרכזי) של חצר הקודש תולדות פלטיאל (חלק מהשם בדוי...). מה זה אומר? נדהמתי, והוא ממשיך: כל יהודי בחצר הקודש, בהגיע שמחת נישואי צאצאיו, אורז מטלטליו ויוצא למסע גיוס "איפה הכסף" ברחבי העולם... יש כאן עשרות יהודים שמעולם לא יצאו את מאה שערים, אך מכירים את פלטבוש ככף ידם! דא עקא, שבכדי להצליח, צריך לדעת למי לפנות ואיך. יהודי זה, שכעת נכנס לכאן, מכיר כל "גביר" בעולם, יודע מה מצבו הכלכלי ומה מצב הרוח שלו, מתי לעלות אליו ומתי אסור, מה לדבר עמו ומה מדבר אליו, איך לבקש, וכיצד ממקסמים את נתינתו. לסיום, הוא ממליץ, תזכיר לי לאחר החתונה ואספר לך עליו מעשייה נאה.

לא שכחתי לבקש את הסיפור, והנה הוא בשבילכם: השנוור הראשי הלז - שלהשלמת החזות הוא גם שוקל לא מעט, עם קול בריטון עמוק שיוצא, כנראה, מבדל סיגריה שתקועה במיתרי קולו - היה פעם בארצות הברית, שם הוא שוהה יותר מאשר בארץ, עבור מגבית חצר הקודש. דא עקא שאחד הגבירים לא הזדרז לשחרר את הארנק, ומיידענו לא ויתר, כמנהגו. תוך כדי ויכוחים, הגביר הסגיר עצמו ואמר: תשמע, השקעתי בחברה מסוימת בארץ ישראל, אם אצליח בהשקעה, תקבל ממני סכום יפה. ו... ביי ביי... כך שילחו העשיר מביתו.

השנוור לא התבלבל לרגע, ומיד רשם בנוקיה סי שתיים שלו את שם החברה, והמשיך במסעו.

לאחר כארבע שנים, השנוור הירושלמי מוצא באחת המקוואות עיתון זרוק, ועינו צדה בכתבה על אקזיט רציני שחברה מסוימת עשתה. משום מה היה נראה לו ששמה של החברה מוכר לו. הוא בדק בנוקיה החלודה שלו. כן. זו החברה של אותו עשיר...

הוא אפילו לא יצר קשר עם אותו עשיר. הוא פשוט טס לשדה התעופה לכיוון ניו יורק, ולמחרת הוא חזר עם שיק על סך כמעט 2 מיליון שקלים!

זה נקרא "הויפט-שנוור".

איך ללמוד תורה תלמדו בישיבה, והרבה. אבל לגבי ה"שנוור", גם לקבצני "זכרון משה" יש מה לחדש...

ש

אלתי פעם את האדמו"ר מסטריקוב שליט"א, כמה זמן ימשך שיעורו, אותו הוא מתעתד למסור לקהל חסידיו בסוכה, כמנהגו מידי שנה. תשובתו נעשתה למורה דרך עבורי. וכה הוא ענה: "במקרה ויהיה לי מה לומר, זה יארך כחמש דקות, אולי אפילו פחות. אולם אם לא יהיה לי מה להגיד, זה עלול לקחת שעה וחצי ויותר..."

חיבבתי את טורי הקצרצר, ולא מענוותנות, אלא מסיבה זו: אמור את אשר על ליבך! הכה בפטיש כשהלב חם! המסר יחלחל!

עד היום כתבתי סיפורים קצרצרים אותם חוויתי אישית ומהם למדתי את המסר והמוסר, והציבור קלט והפנים לבד. כעת, התקבל טורי מעמד חדש. אילץ להתפרד מהרעיון של 300 מילה, ועמכם הסליחה...

בהתקרב ימי הפורים חקרתי ובדקתי לעומק את אחת השאלות כבודות המשקל, אותה שואלים כל העוסקים במלאכת ה"שנוור", קרי הקבצנות, ותשובתה שווה מיליונים. היכן ממוקם מקום החסד הרב ביותר בעולם? באיזה יישוב, עיר, שכונה או רחוב יש הכי הרבה חסד? אולי בורו פארק? אולי מנהטן? לוס אנג'לס? לונדון? ואולי בכלל בארץ? גוש שמונים? זיכרון מאיר?

לא תאמינו, אך התשובה היא: "מאה שערים"... בדוק! אמנם שם כולם בצד "המקבלים" של החסד, משום שאין להם פרוטה לפורטה לתת. אך בידוע שאם אין "מקבלים", אין "נותנים"...

ובעניין זה, הזמנתי פעם לערוך "מצווה טאנץ" באולמי "בנות ירושלים". לא האולם הכי מועדף על נגידי מזכרת בתיה, אך הוא האולם מספר אחד אצל ה"היימישע צ'אלמערס" - הירושלמים משלנו.

הכל שם אידיש של שטיבלאך. ניואנסים פנימיים שחייבים לקלוט. את שמות המשפחה צריך לשנן היטב, וגם לדעת לקרוא. פלאמענבלום, פייגענשמאלץ. "הופמן" נכתב שם "האפפמאן", ו"הרמן" כותבים "הערמאן". לפחות עם השמות הפרטיים הקלו עליי, הרוב שם אהרל'ה... אך ב"שולע", כלומר בבית הספר לבנות, כבר צריך ממש לדעת, קריינדעלע וסעראלע, טשארנע וגיענענדעל... לא הייתי ממליץ לדוור מרוקאי לחלק שם מעטפות דואר...

כל זה היה עליי לשנן לפרטי פרטים בתוספת ייחוסים נפלאים של סבים וסבתות צדקניות שעוד התפללו ב"חורבה", והיו מעוררי השחר של בתי נייטין (נייטי'נס הייזער) ושערי חסד.

כאחד שכבר רגיל להפתעות תוך כדי אירועים, לא התרגשתי יתר על המידה עת נכנס לפתע יהודי נשוא פנים לבוש בלבוש ירושלמי, הקפטן הצהוב מחוספס, עבדקן עם פאות לבנות כתומות שמכסות את לחיו ואוזניו גם יחד, וכולם נעמדו בפניו ביראה ובאימה.

אולי הוא מרבני השכונה דכאן, אולי הוא ממורי הצדק או מראשי הישיבות של החצר הקדושה. אולי. אך לא הייתי צריך לנחש. אח החתן יגיש אליי בהוראה ברורה שעליי לכבד את האורח בכמה מילים.

רק תגיד לי מי הוא ומה הוא, ביקשתי. תשובתו הפתיעה אותי ביותר:

מבצע שתפור עליכם!

קונים

מקרר סאטור דגם 460
+ תנור סאטור דו תאי בד"צ דגם 770
+ מכונת כביסה בוש דגם 7,251 ק"ג
ב- 6,290 ש"ח

מקבלים

חליפה מבית האופנה מנטור
+ כובע ראטש של ברון כובעים

ברון כובעים

MENTOR
מנטור גברים שמחלכשים אופנה

(דרך שובר בחנות)

עשינו לכם מחיר

36
תשלומים

מחנות חדשה!

סניף ראשי בני ברק | סניף ירושלים | סניף ביתר עלית | סניף בית שמש | סניף אשדוד
רבי עקיבא 29 | מלכי ישראל 53 גאולה | החמה מלובלין 35 | נחל ניצנים 8 (מתחת יש חסד) | אליעזר בן הורקנותס 16

דרך חיים

שולחנות השבת המפורסמים בשכונת רמת אהרן. החזנות והקריאה בתורה בזמן הישיבה. האלבום הראשון שנכשל. האלבום השני שהביא את הפריצה המיוחלת. הלהיטים שהגיעו בזה אחר זה. הנפילה בדמות הכניסה לכלא. היצירה בתוככי הכלא והאלבום שהגיע מיד אחרי ואיתו הופעת ענק. הדואט החדש שהוקלט עם יעקב שוואקי. הסינגלים שיצאו בתקופת הקורונה. אומן. האסק. והאלבום המתקרב. גדול הזמר המזרחי-חסידי **חיים ישראל** חוגג 25 שנות קריירה, וחוזר לכל תחנות חייו

אהרן אטינגר

צילומים: רפאל מזרחי, חיים טויטו, יונתן הלפרין וישראל טייטלבוים

כשהייתי בערך בן 12, נחשבתי לילד פלא בקרב המשפחה המורחבת, גם מצד אבא וגם מצד אמא. בכל שבתות החתן או בבר המצוות, הייתי ראש התורן. עומד על הבמה, שר, מחזן ומפייט. הייתי מתחזן בשבתות, וגם זה שעושה את השמח. בהמשך השנים הצטרפו אליי לשירה, כמוכן, האחים שלי איציק ואבישי, שהיום הם זמרים גדולים. היינו יושבים בשולחן שבת ושרים זמירות, בכמה קולות. היינו גרים אז בשכונת רמת אהרן בבני ברק, ואני זוכר כיצד בכל שבת מחדש, כל השכנים היו פותחים את החלונות שלהם, כדי לשמוע את השירה בוקעת ממשפחת אשואל-ישראל. היתה לנו ילדות מקסימה.

ערש מוזיקלי

יש לי היום מנעד מאד רחב מבחינה מוזיקלית, כי הגירסא דינקותא לא היתה מורכבת רק מסגנון מוזיקלי אחד שאתו התקדמתי, אלא גם דרך חזנות, שירה חסידית - עליה גדלתי בבני ברק ובישיבות האשכנזיות שעזרו לי להכיר גם את העולם החסידי והליטאי - ועוד סגנונות מוזיקה מגוונים: מוזיקה ערבית, טורקית, יוונית וישראלית, כך שהכל התחבר לי, והיום אני יכול לשיר בעצם את כל הסגנונות האלה, כפי שאני אכן עושה.

נערות

למדתי בישיבת "ברכת יוסף" בקרית הרצוג, אצל הרב סגל, ותקופה נוספת של כשנה בישיבת 'עטרת כהנים' ברובע המוסלמי. בזמן הלימוד בישיבות, הייתי קורא קבוע בתורה, מידי שבת, כך שיש לי היום את הידע בטעמים. במשך קרוב ל-6 שנים הייתי משמש כקורא בתורה וכחזן בשבתות, כך שהיום אף אחד לא יכול להתקיל אותי, כשהוא מזמין אותי לעלות ולקרוא בתורה. עד היום, כשאני מגיע למקומות שאין בהם חזן או קורא בתורה, אני עולה לקרוא. יש לי עוד מימי הישיבה את הזיכרון המדויק כיצד לקרוא. אז כשצריך, אני לוקח את היוזמה וקורא בתורה את כל הפרשה. ובמלוא הצניעות, כמעט בלי טעויות. בזמן הישיבה גם המשכתי לשיר כשיכולתי. כשהיו שבתות חתן במשפחה, היו מתקשרים קרובי המשפחה להורי, "אנחנו רוצים את חיים בשבת, שיבוא". זאת לא היתה פרנסה בשבילי, אלא יותר הזדמנות מלהיבה עבורי לשיר ולחזן, להגיע ולעשות שמח למשפחה, לאנשים. כך יצא שהיה לי סטאז' חזק של כמה וכמה שנים באותם שבתות ואירועים פרטיים במשפחה המורחבת.

האלבום הראשון

בגיל 2019 החלטתי שזה הייעוד שלי בעולם, לשמח יהודים, והתחלתי לשמש כשליח ציבור וכזמר באירועים. קצת לאחר מכן החלטתי ללכת על הפן המקצועי יותר ועבדתי על האלבום הראשון, "שערי רצון", שלא כל כך הצליח. אבל זה לא שינה לי כלום, והחלטתי להוציא עוד אלבום. ידעתי שאני טוב, ידעתי שאני עושה משהו מהלב, וידעתי שבסוף השער יפתח ואני אצליח. כל ההתחלות קשות. בחיים עוברים הרבה מהמורות, אבל האמנתי במתנה שקיבלתי והמשכתי עד הסוף.

האלבום הגנוז

בין האלבום הראשון לאלבום השני, הוצאתי מין אלבום מחתרתי שנקרא "שאגת אריה". זה היה בזמן שיו"ר ש"ס אריה דרעי נכנס לכלא, והיה דיבור על אפליית המזרחיים. הוצאתי אלבום שלם עם שירים ברוח הזו, על האפליה וכו', אבל לא בשם שלי. בקרדיטים נכתב, "המלחין האלמוני". בתקופה ההיא, מי שזוכר, הקימו את ישיבת "שאגת אריה" ליד כלא מעשיהו, זמרים הגיעו לשיר שם,

וגם אותי אתגרו להוציא כמה דברים. לקחתי את היוזמה, הלחנתי ושרתי כמה שירים, אבל לא חתמתי על האלבום את השם שלי. למה? כי זה לא היה אלבום מוזיקלי לעילא. זו היתה הפקה קצת חאפרית שעשינו ב-36 שעות, מהרגע להרגע. אני מעדיף לשכוח מזה, ושהאלבום לא יהיה בארכיונים של תחנות הרדיו.

ההצלחה הראשונה

הגם שקיבלתי מכה בדמות הכישלון של האלבום הראשון, ידעתי שבסוף העבודה תשתלם ואני אצליח, ועובדה שב"ה זה אכן קרה עם האלבום השני, "ממעמקים", שפרץ כרעם ביום בהיר עם הלהיט "יתגדל ויתקדש" ושאר הלהיטים באלבום. מה היה שונה באלבום השני מהאלבום הראשון? הוא אולי היה קצת יותר רך, כאשר האלבום הראשון "שערי רצון" היה בסגנון יותר מזרחי כבד. אז הסגנון מעט השתנה, והאלבום הזה הצליח בענק. תמיד אמרתי לעצמי שאם אני יוצא החוצה, לשיר ולהוציא אלבומים, אני חייב להיות הנחשון בן עמינדב במוזיקה המזרחית, להשקיע. כי מה שהזמרים המזרחיים בזמן ההוא היו עושים, זה לקחת שיר חילוני או יווני ידוע, לשנות לו את המילים, להשתמש בפלייבק המקורי, ולהוציא אותו כך. ואילו אני, כבר מהאלבום הראשון, השקעתי במילים מקוריות ובלחנים מקוריים וגם בעיבודים שלא מביישים אף זמר. במוזיקה המזרחית בזמנו לא היה את המושיע, את ראש התורן שיבוא ויגיד: הגיע הזמן למשהו חדש. ב"ה, זכיתי להיות אחד מהאנשים האלה שיוזמו את הדבר המבורך הזה בז'אנר. להביא מילים מקוריות, סאונד משלנו, לחנים חדשים וכו'. זה לא הצליח לי כאמור באלבום הראשון, כי אולי הוא היה מידי מזרחי, או בגלל שעוד הייתי אנונימי שרק הבלחן עם אלבום בכורה לאוויר העולם, אבל באלבום השני כבר היתה פריצה גדולה מאד.

יתגדל ויתקדש

השיר שהכי הצליח מהאלבום השני היה "יתגדל ויתקדש". אני תמיד מספר בהופעות שלי, שאת השיר הזה שהלחין שמואל יונה, לא רציתי בהתחלה. אמרתי לשמואל: מה זה "יתגדל ויתקדש"? זה קדיש! איך אנשים אמורים להתחבר לשיר כזה? אבל הוא שכנע אותי, ודווקא השיר הזה הפך להצלחה הכי גדולה באלבום ולאחד השירים הגדולים בקריירה שלי. שמואל אמר לי אז: קח את השיר הזה. תן לבורא עולם אחוז אחד, ותראה שהוא יחזיר לך 99 אחוזים. וכך היה. השיר הפך ללהיט ענק. אני זוכר שכששרתי את השיר הזה באולפן, עשינו חושך והדלקנו נר באולפן, כדי להיכנס לאווירה, ואני התרכזתי מאד במילים הנפלאות האלה. התכוונתי בכל מילה ששרתי. רק אחרי ששרתי את השיר באולפן, ורק אחרי ששמעתי את העיבוד המדהים של רמי רבא, קיבלתי פלאש כזה, הבנה פתאומית שהשיר הזה הוא ענק. אמרתי: וואו, זה הולך לכבוש את כל הפסגות. אבל מה, האלבום יצא... התבדיתי. במשך חצי שנה, כמעט ולא הושמעו שירים מהאלבום. רק חצי שנה לאחר שיצא האלבום, פתאום גילו ברדיו את השירים שבו, ו"יתגדל ויתקדש" הצליח בבום על-קולי.

שמואל יונה

ההצלחה שלו בתחילת הדרך היתה כרוכה עם זו שלי, כי שנינו הצלחנו יחד עם "יתגדל ויתקדש", שבו פרצנו, וכש"יתגדל ויתקדש" התפוצץ ברדיו, שמואל קיבל קרדיט גדול של מלחין וכותב ענק. שמואל התחיל ב"פסגת העולם", השיר ששרו זמרים רבים מהז'אנר המזרחי, כולל אני, ואחרי ששרתי את זה הוא בא אליי ואמר: יש לי

ב"מנורה" יצא
לנו שיר שחשבתי
שיושמע וינוגן
רק בקהילה
בדניפרו, אבל
מסתבר שהוא
הגיע לכל העולם

עוד שיר מדהים, "יתגדל ויתקדש". כך החל הכל. חוץ ממנו ומעוד מלחינים, גם אני בעצמי הלחנתי חלק מהשירים באלבום ההוא, כמו גם בהמשך הדרך. הלחנתי באלבום "ממעמקים", למשל, את שיר הנושא, שהוא שיר מדהים. היינו מין שלישייה כזאת, שמואל, אני והמעבד רמי רבא, וההצלחה של האלבום ההוא, כשלושתנו היינו עוד ממש בתחילת הדרך, היתה הצלחה משותפת לשלושתנו.

מלאכים

"מלאכים" היה שיר נוסף בסגנון "יתגדל" ששמואל יונה הלחין לי, וזכה להצלחת ענק. זה היה שיר שנתן לי עוד דריסת רגל משמעותית במוזיקה המזרחית-חסידיה. זכיתי לעשות סוג של מהפך במוזיקה הזאת: אפילו אשכנזים שלא אהבו מוזיקה מזרחית או שלא התוודעו אליה מספיק, קיבלו את השירים האלה שהוצאתי בצורה מאד טובה ואהבו את הסגנון. עד אז, הם היו רגילים לשמוע רק שירים עם מילים מהתנ"ך, לחנים מסורתיים ועיבודים עתירי נשפים, ופתאום הם קיבלו שירים מזרחיים טובים ואיכותיים, עם מילים מקוריות, וגם עם הבוזוקי והגיטרה חשמלית המזרחית. ב"מלאכים" ובשאר השירים בסגנון הזה, אני בעצם "בורח" לסגנון שהוא גם מזרחי וגם חסידי, באמצע, וזאת הפואנטה. כי המנעד הקולי שלי, יכול לשיר גם חסידי וגם מזרחי, וכשאני שר משהו שהוא בדיוק בין שני הסגנונות האלה, זה נותן גוון מאד חינוכי וטוב, גם לאוזניים של מזרחי וגם לאוזניים של אשכנזי. וזה סוד ההצלחה, לשיר שירים כמו "מלאכים", שמשלב סגנון מזרחי וחסידי ביחד. אחרי שיצאו "ממעמקים" ו"מלאכים", פתאום קיבלתי פניות להופיע לחו"ל. ברור שכשמתחילה הצלחה פתאומית זה גורם לסחרחורת רצינית, אבל תמיד הייתי עם רגליים על הקרקע, וגם תמיד היו לי מנהלים טובים שניהלו את זה נכון, מהופעה להופעה. אבל פתאום ראיתי בשטח הגשמת החלום של השליחות הזאת שחלמתי עליה.

הימים בכלא

כידוע, נשפטתי לפני כ-14 שנים בעוון נהיגה בשלילת רישיון, ונגזר עליי להיות שנה בכלא מעשיהו. בפועל זה היה כמובן שמונה חודשים, כי מורידים שליש על התנהגות טובה. הנהיגה בשלילה היתה בזמן בו היתה לי תקופה מאד מאתגרת, והייתי צריך לקחת את הוריי לכל מיני מקומות, ונסעתי בשלילה פעמיים ונתפסתי. החמירו אותי, למען ישמעו וייראו. כמובן, בהתחלה יש את ההלם הראשוני של הכניסה לחיים בכלא, אבל היתה לי גם שליחות שם. ברור שאני מתחרט על מה שהיה, נהיגה היא דבר רגיש מאד וצריך לשים 7 עיניים ולהיות זהירים ולא לעשות שטויות כמו שאני עשיתי, אבל נכנסתי לכלא ושילמתי את חובי. מבחינתי, המסר של למען ישמעו וייראו הועבר כמו שצריך. לאחר שנכנסתי, לקחתי את התקופה הזאת כשליחות מאד רצינית. הייתי לוקח שם את הגיטרה ומסתובב בין האגפים, אפילו ללא מדי אסיר, כדי לעשות שמח. הייתי אחראי על ההופעות בתוככי הכלא, ובזכותי הגיעו הרבה זמרים, בהם אברהם פריד, לעשות שמח לאסירים.

היה בכך כעס על כך שאולי החמירו בעונשך כי אתה מפורסם?

בכלל לא. שילמתי את חובי. חטאתי, עויתי, פשעתי, ונענשתי על כך. מרמור לא היה עוזר לי. נכנסתי, עברתי את התקופה, וזהו, מאחוריי. ככה הוא האופי שלי, להחליק דברים ולא לחשוב כל הזמן על מה שהיה ומדוע דווקא אותי הענישו כך. אני עשיתי שם הרבה, בכלא. כשנכנסתי, לא היו מניינים בבית הכנסת באגף 2, ולקחתי

חיים ישראל עם האחים איציק ואבישי אשל

באירוע עם מרדכי בן דוד, יידל ורדיגר ונפתלי קמפה

האלה, "הלכתי חיפשתי חומות של תקווה ושוטטתי בחושך", כולל הלחן. אני רושם ורושם את המילים שהוא שר על הפסנתר, ואז אינסטינקטית נכנס לי בראש המילים לפזמון: "גם כי אלך", וכו', וכך יצא הלהיט. צעקתי לו: יש לנו להיט ענק ביד!

אברהם פריד

הופעתי איתו בכל רחבי העולם, בארץ, ברחבי אירופה ובניו יורק. בחודש שעבר אף הופענו יחד ב"האסק". אני מאד מתחבר לשירה שלו, להגשה שלו. הוא אדם מאד מיוחד, לא רק בתור זמר אלא גם בתור אדם, וכנראה שהחיבור

על עצמי להיות החזן והגבאי, זה שמסדר את בית הכנסת. בתוך זמן קצר, כבר לא היה מקום בבית הכנסת מרוב מתפללים, ובגלל זה אפילו שקלו להרחיב את בית הכנסת. הייתי כמו שליח חב"ד שם.

ומוזיקלית? הכל נעצר?

ממש לא. עוד לפני הכלא כבר הלחנתי ועבדתי על כמה שירים, והמשכתי להלחין ולכתוב בתוך הכלא. הרבה שירים שיצאו אחרי זה, הולחנו ונכתבו בכלא. האלבום "דרך חדשה" שהוצאתי זמן קצר לאחר השחרור, הוא אלבום שאת רוב השירים בו הלחנתי וכתבתי שם. התחלתי לעבוד עליו עם המעבדים כשאני בכלא, דרך הטלפון הציבורי. כשהשתחררתי מהכלא, האלבום היה כמעט מוכן, רק היה חסר את השירה שלי. יצאתי, השלמתי את ההקלטות עם השירה, והאלבום יצא. כך שבתקופת הכלא, גם הייתי שליח לקרב, וגם עבדתי תוך כדי. כשיצאתי, הוצאתי כמעט מיד, כאמור, את השיר והאלבום "דרך חדשה", כאומר שמפה אני יוצא רק לדרך חדשה, לא חוזר אחורה, שפניי מועדות לדרך הרבה יותר טובה. מיד אחרי זה גם עשינו את המופע הענק "דרך חדשה" בהיכל התרבות בתל אביב.

שיר מזרחי בעולם הישיבות

היתה לי הזדמנות להיכנס לעולם הישיבות, עם השיר "חומות

הייתי לוקח שם את הגיטרה ומסתובב בין האגפים בכלא, כדי לעשות שמח. הייתי אחראי על ההופעות בתוככי הכלא

של תקווה" שאותו הוזמנתי לשיר ב"קומזינג" של המנגנים, מה שהפך את השיר להצלחת ענק בישיבות. אין ספק שהקרדיט הגדול על הכנסת השיר הזה שזכיתי להלחין, לציבור בני הישיבות, מגיע לשלום וגשל מנהל "המנגנים" שכל כך התאמץ שאבוא ואשיר שם את השיר הזה. בדיוק חזרתי אז מטיסה ממיאמי ולא הרגשתי טוב ורציתי לבטל את ההגעה שלי למופע, אבל הוא התחנן אליי, כמעט בכה, שאגיע, וטוב ששמעתי בקולו ובאתי לשיר, כי בזכות המופע שם, "חומות של תקווה" זכה להצלחה עצומה, הפך להיות שיר ענק. השיר הזה לא התבטא כל כך באלבום "דרך חדשה", כי באלבום היו עוד להיטים שתפסו את מקומו. אבל כששרתי אותו בקומזינג, הוא פתאום תפס בצורה שהיא בלתי תיאמן. ייאמר לזכות שלום שהוא נתן לי אז בזמנו את הבמה הזאת עם המנגנים, ובזכותו השיר הפך להיות נכס צאן ברזל שמתנגן בכל החתונות. הוא היה זה שבחר שאשיר באירוע דווקא את השיר הזה.

מתי הלחנת אותו? המילים שלו, "חומות של תקווה", גם היו בהשראת הכלא?

לא. דווקא הלחנתי אותו לפני התקופה בכלא. יום אחד באתי לרמי רבא, שעיבד גם את "יתגדל ויתקדש", ואמרתי לו: תקשיב, יש לי פזמון ענק שהלחנתי אבל אין לי את המילים הנכונות, וגם לא את הלחן המתאים בבתים. חיפשתי וחיפשתי יחד איתו, ובאחד הימים לאחר מכן ישבנו ביחד, עשינו התוועדות הוא ואני. אני לקחתי את הגיטרה והוא היה על הפסנתר, ואז פשוט יצאו לו מהפה המילים

עם ליפא שמעלצר בניו יורק

הזה בינינו מתבטא

גם על הבמה. אבריימ'ל

הוא זמר שגם אני גדלתי על שיריו

ואני מאד מתחבר אליו ואני מאמין שגם הוא אליי, וכך יש בינינו את השפה המשותפת על הבמה. המפיק שלו, יובל סטופל, אמר לי פעם שהחיבור שלי עם פריד הוא בין החיבורים הכי טובים שהיו אי פעם עם שני זמרים. מה לגבי דואט איתו? ובכן, אנחנו כבר חושבים על כך ביחד תקופה, ולאחרונה אף התחלנו לעבוד על זה בצורה יותר רצינית, לחפש שיר שיתאים לשנינו, ואתם תקבלו בקרוב את הבשורה. זה חייב להיעשות וחייב להיות, אנחנו מדברים על כך כבר זמן רב.

דואטים

במהלך השנים יצא לי לעשות המון דואטים עם הרבה מאד

את "מלך העולם", אמרתי לו: זה יתפוס. בהתחלה קצת חששתי, כי בכל זאת, זה סגנון חדשני, אבל אז נכנסתי לאולפן ושרתי. אמרתי לעצמי: זה משהו מפתיע, שיר שאף אחד לא מצפה שאני אשיר. והשיר הזה הכן הפתיע את הקהל, ונהיה להיט אדיר.

מתוך ההסתרה

זה מעניין שהחידוש שלי לשיר "ואפילו בהסתרה" (שיצא גם ברמיקס שמאד הצליח), הוא אחד השירים שהוצאתי שהכי מושמעים ברשת. אם היינו יודעים מה זה להיט, היינו מוציאים להיט בכל יום... בכל פעם שעובדים על שיר, לא יודעים מה כן יפגע ומה לא, אנחנו רק משערים. הסיפור של "מתוך ההסתרה" מעניין. כשיצא השיר הזה, התקשר אליי איזה חסיד ב־2 בלילה ואמר: תשמע את השיר הזה, אתה חייב. שמעתי את השיר, והתחברתי אליו מאד. היו כמה סיבות לכך: גם בגלל שזה שיר מצוין, גם בגלל שזה רבי נחמן וגם בגלל שזה שיר עם מסר מאד חזק. מכיוון שבמקור השיא יצא בסגנון מאד חסידי, ידעתי שהרבה אנשים לא יכירו אותו והוא יהיה מוכר רק במגזר אחד. אז ביצעתי אותו בביצוע משלי, והפכתי אותו לשיר מוכר גם בציבור הכללי, למיינסטרים, עם עיבוד יפה ונכון, וכך השיר הגדול הזה בציבור החרדי הפך להיות שיר ענק

זמרים, גם מהמגזר שלנו וגם עם זמרים מתחזקים. אבל אני חושב שמכל הדואטים, השיר החזק ביותר שנכנס לתודעה וחצה מגזרים, הוא "לך קלי תשוקתי" שאני שר עם יואב יצחק, בעיבוד שממי של רמי רבא. הקולות המתמזגים שלי ושל יואב, נכנסו ללבבות של אלפי אלפי אנשים, גם מעבר לים ובוודאי בארץ. זה דואט כל כך מצליח, שאין לו זמן וגבול. תמיד ישירו אותו. אגב, יש לי דואט מוכן עם גדול הזמר יעקב שוואקי, שיר חדש שאמור להופיע באלבום שלי, וככל הנראה גם באלבום שלו.

אומן

לפני 25 שנה נסעתי לראש השנה לאומן, ו"נפגעת". זה מקום שרואים בו אחדות של עם ישראל, שכולם ביחד. אני כבר הרבה שנים נוסע לאומן לראש השנה. אני מאמין במה שרבי נחמן אמר על התיקון הכללי, שמי שיגיד את התיקון הכללי על ציונו, הוא ישתדל מאד בעבורו, כך שאני משתדל להגיע לשם מידי שנה בשנה, מה גם שאני מופיע שם בצאת החג. נכון שלהיות אדם מפורסם בכזה מקום זה לא פשוט, כל הזמן ניגשים אליך, גם להצטלם וגם שתשיר, אבל אני עושה את זה באהבה.

מתברך מהגרש"מ עמאר שליט"א

בכרזה למופע עם ישי לפידות

מאחורי הקלעים עם מרדכי בן דוד

בכל המגזרים. זה גם שיר שמשלב בו הכל, את הגוון המזרחי בקול, עם הלחן שהוא מעט חסידי כזה, היימישי, וכשאתה שר אותו מתוך הלב - זה פוגע.

סינגלים

בשנתיים האחרונות, דווקא בתקופת הקורונה, ניצלתי את הזמן הפנוי להקליט עוד ועוד סינגלים ולהוציא אותם לאור. זמר שרוצה לשמור את היציבות שלו בענף, צריך כל הזמן לחדש, מה גם שחלק גדול מהשירים שהוצאתי בתקופה הזו, הם מעניינים. פתאום אני שר משהו חסידי כמו "שפכי כמים" ("ונפשי שפכי") או "אבא איתי" שהוא בכלל ביידיש. כעת, יש לי עוד 7 שירים שהם מוכנים ואני מחפש את הטיימינג הנכון לשחרר אותם כסינגלים. אני כל הזמן בפעולה, נמצא באולפנים, מחפש שירים, וכל הזמן כותב שירים ומלחין. וזה סוד ההצלחה, לשמר כל הזמן את מה שאתה רוצה לעשות ולהיות.

האלבום הבא

במקביל, אני עובד בימים אלה על פינישים אחרונים לאלבום הבא שלי. הוא הולך להיות אלבום מגוון מכל הסוגים: חסידי, מזרחי, ישראלי, ואפילו מקאמיסטי, לא לאכזב אף אחד מהמאזינים שלי. יש שם גם דואטים מעניינים שעשיתי, חלקם עם זמרים שכבר ביצעתי

מנורה

הקהילה היהודית בדנייפרו (בעבר: דנייפרופטרובסק), ביקשה ממני להלחין ולהוציא שיר לכבוד השלמת בניית מרכז "מנורה", המרכז היהודי הענק. זה מרכז יהודי עם שבעה בניינים שבנויים בצורת 7 קני המנורה. לקחתי את הגיטרה והלחנתי את השיר הזה, והרב קמינצקי, רב הקהילה שם, עזר לי קצת עם המילים. נכנסתי לאולפן לשיר את השיר, כשלפזמון, "נפשי חמדה בצל ירך", במנגינה של חב"ד, הבאנו ילדים לשיר. יצא לנו שיר שחשבתי שיושמע וינוגן רק בקהילה בדנייפרו, אבל מסתבר שהוא הגיע לכל העולם. תקופת־מה לאחר מכן, חידשתי את השיר הזה ברוסית, עבור הקהילה שם.

מלך העולם

השיר הזה הוא אחד מהשירים הכי מצליחים שלי בשנים האחרונות. הוא לא מזרחי, אלא בסגנון אסטה־אסטה. הוא בעצם גם חסידי וגם ישראלי. זה מעורבב. זה לא שיר שהוא לכאורה בסגנון הרגיל שלי, ודווקא בגלל זה אהבתי לשיר אותו. אני אוהב להפתיע, לשיר דברים שהם לא דווקא בסגנון אותו אני אמור לשיר. וכמו שאני מפתיע תמיד בשירים מסוימים, בגוונים שונים, עם חסידי, ועם פופ, דאנס ושירים מרגשים, החלטתי לשיר גם את השיר הזה. כשהמלחין אודי דמארי (שגם שיר איתי בדואט את השיר) הביא לי

אברהם פריד הוא
אדם מאד מיוחד,
לא רק בתור זמר
אלא גם בתור
אדם, והחיבור
הזה בינינו מתבטא
גם על הבמה

המסורת המזרחית האמיתית. אני כמובן נותן את החידושים שלי, אבל לא בורח יותר מידי. אני עובד עם מעבדים חדשים שיש להם ראש צעיר ומביא דרכם סאונדים אחרים, כך שאני באמת נותן את התמורה לאזניים חדשות, צעירות יותר. כאלה הם למשל יוני קיסר המוכשר, שעבד רבים מהשירים שלי, עיבודים מדהימים, וישראל סוסנה, שהוא כוכב חדש עולה שאני שם עליו עין הרבה זמן והוא גם מלווה אותי לעתים בהופעות ברחבי העולם. אבל במקביל אני עובד גם עם המעבדים הוותיקים יותר, רמי רבא, אודי דמארי ועוד. אני נותן להם את השירים שאני יודע שהם המומחים לעבד אותם. הם כבר מכירים את הניואנסים שלי, יודעים איך להוציא את השיר בצורה הכי טובה שיש.

מופע "האסק"

אני מופיע בארה"ב כבר הרבה שנים, בהרבה מאד מקומות. "האסק" רצו אותי בחמש שנים האחרונות, כל הזמן גיששו, ובסוף, השנה זה הסתדר ואכן הופעתי שם, ואני בטוח, לפי התגובות, שהם לא התאכזבו. הקהל שם היה בעננים, אהב את השירים ודקלם אותם בעל פה. כששרתי את "מלך העולם", כולם קמו מהמקומות ורקדו. זו היתה ב"ה הצלחה טובה מאד. האסק זו כמובן הופעה מכובדת ויוקרתית מאד, במה ענקית ומרשימה, הפקת ענק. כשהופעתי שם, הרגשתי שכבשתי יעד נוסף, בדרך למקומות שעוד בעז"ה נכבוש.

דובאי

מאז השלום עם ישראל, יש לי חיבור חזק מאד עם דובאי, ואני מופיע שם די הרבה. זה התחיל מזה שהקהילה היהודית רצתה שאעשה להם שיר לשלום המלכות, על המילים "הנותן תשועה למלכים". אני פשוט עשיתי זאת ושלחתי להם הקלטה שלי שר את התפילה, וההקלטה התפשטה בדובאי כאש בשדה קוצים. היו שומעים אותה במוניות המקומיות ובכל מיני מקומות באמירות. אנשים מאד התלהבו. בעקבות כך, שייח'ים מדובאי כמו אל ח'טור, שאהב מאד את הדבר הזה, הזמינו אותי אליהם לשיר, ומידי פעם אני נוסע לשיר שם לכמה שייח'ים ואנחנו עושים ביחד חאפלות. זה רק להם, לקהל לא יהודי בכלל, אלא מוסלמי. בדובאי, אנשים מאד מכבדים, עדינים, מאד נחמדים, במיוחד אנשי האמירויות שיודעים לתת כבוד רב, בפרט ליהודים, והם שוחרי ואוהבי מוזיקה, כך שהתאמתי להם כמו כפפה ליד. אני גם שר מוזיקה ערבית, כך שאני יכול לדבר איתם בשפה שלהם.

התרגשות

כשאני רואה אנשים מדקלמים את המוזיקה שלי ושרים אותה בהופעות, אני מרגיש שהטרחת שערבתי בחיים וכל היגיעה היומיומית, משתלמת בסופו של יום. אני זוכה לשמח ילדים חולים או אנשים שאין להם. אני מגיע ומשמח אותם ותומך בהם, וזה חלק מהשליחות הגדולה שלי שאני לא רוצה שהיא תיפסק, להגיע לכל לב יהודי באשר הוא. אני מקבל תגובות מאנשים שנמצאים בקצה השני של העולם, שהרמתי אותם, שהרמתי להם את מצב הרוח בזכות שירים שונים שלי, וזה דבר שאסור שיפסק. ממש שליחות.

שאיפה

השאיפה שלי היא שכשהחמור הלבן יגיע לכאן ועליו המשיח, אני אהיה שם כדי לשיר "יתגדל ויתקדש". אני אומר בכל יום, "אני מאמין בביאת המשיח", ובאמת מתכוון לכך שאזכה לראות אותו, וגם לשיר שם. שהמשיח יבוא, ואז יגידו: חיים ישראל, תעלה לבמה ותשיר את "יתגדל ויתקדש". ■

עם אברהם פריד במופע האסק

בסיום מופע האסק, עם אברהם פריד, מרדכי שפירא, ליפא שמעלצר ועוד

איתם דואטים בעבר, וחלקם חדשים. יהיו שם דברים מאד מעניינים. אני מאמין שהאלבום ייצא בעז"ה בחודשיים-שלושה הקרובים.

שמות חדשים

יש היום תעשייה שלמה של מעבדים. אני כבר 25 שנה בביזנס הזה, ובכל שנה-שנתיים מגיחים לשוק מעבדים חדשים, בעלי אולפנים חדשים, סאונדים חדשים וכו'. הכל מתחדש, ואני גם משתדל ללכת עם זה ולחדש בעיבודים ובסגנונות, אבל לא בהכל: המוזיקה המזרחית הכללית הפכה להיות משהו שאינו המזרחי-אותנטי המוכר, אלא יותר פופ, סגנון אחר, ואילו אני שומר על

בי-קיוור לייזר

לטפל בכאבים
מבלי לצאת מהבית

בי-קיוור לייזר הוא מכשיר רפואי, ביתי ויעיל המיועד לטיפול בכאב כרוני, בעיות אורתופדיות, פציעות ספורט ובנוסף גם לריפוי פצעים פתוחים וטיפול בדלקות. המכשיר קל לשימוש, בכל מקום וזמן על ידי המטופל, ללא סיכונים וללא תופעות לוואי ידועות.

סטנד
טיפול
מתנה!

60
ימי נסיון
במחיר
מיוחד

שליח
עד
הבית

שנתיים
אחריות

B-CURE
LASER | לשדרג את החיים

04-61772550

* המכשיר אינו מחליף טיפול תרופתי | יש לעיין בעלון לצרכן לפני שימוש | ט.ל.ח. | עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון

כריד שלא הכרתם

הוא גדל בחצר גור ובבית המדרש
הקפיד להיות צמוד ל"קאפלע"
המפורסמת. אכילו את ישראל ורדיגה,
איתו הוא צועד יד ביד לאורך
כל הקריירה, הכיר בשיבת גור.
עכשיו, אחרי 20 שנה בהן הוא
מעבד, כותב ומנגן מוזיקה
שנוגעת בכל כך הרבה אנשים,
מספר **יהושע פריד** על הטלפון
המפתיע בתחילת הדרך מליכא
שמעלצר, מגלה באיזה אירוע
חש פיק ברכיים, ומסביר לאיזה
עיבוד ניתן לקרוא "שלמות היצירה"

אהרן אטינגר

צילום: קובי הר צבי

אז איך נולד הכישרון המוזיקלי הזה?

ובכן, יהושע פריד (43) מספר כי הוא נולד בבית מוזיקלי. "אחי הגדול דוד, התעסק במוזיקה מגיל צעיר. הוא עיבד כמה מהאלבומים הטובים של ר' יוסף משה כהנא ואחרים. למשל, הוא עומד מאחורי עיבוד האלבומים 'מתיקות 1' ו'מתיקות 4'. הוא ניגן באירועים הרבה שנים, והיה מחלוצי האורגניסטים בחתונות. הרבה שנים הסתובבתי אצלו, והוא לימד אותי המון. הראה לי את כל הכלים, ולימד אותי מה כל כלי עושה".

כילד שגדל בחצר גור, התעניין יהושע הצעיר במקלה ששרה בזמנים מיוחדים. "אבא שלי, יהודי תלמיד חכם וענו, היה יושב בסוף בית המדרש, אבל אני בשלב מסוים הבנתי שהמקום בסוף הוא לא בשבילי, והלכתי למזרח בית המדרש, שם הייתי עומד, מול הרבי ה'פני מנחם' זצ"ל ומול - להבדל"ח - הרבי שליט"א, ומחכה כל הזמן לרגע בו ה'קאפלע' (המקהלה) תתחיל לשיר. וכשזה קרה, הייתי מרותק. הייתי מסתכל על הידיים של המנצח ומסתכל על כל אחד מחברי המקהלה בהערצה. אלו היה זמנים אחרים. בחתונות עוד לא היו זמרים גדולים, וכילד מעולם לא ראיתי הופעות. הבעיה הגדולה שלי היתה להתרכז אחר כך בלימוד, כי כל הזמן התנגנה לי מוזיקה בראש. כל מי שהכיר אותי כילד, ידע שלבסוף אגיע לתחום המוזיקלי. זאת לא היתה שאלה".

100 שירים בחתונה של קרלין

על איזו מוזיקה גדלת, מעבר למקהלה בגור?

"בסוף, אני בא מבית גוראי, אז גדלתי בעיקר על ר' יענקל' תלמוד, ולא רק על הניגונים היותר ידועים, אלא גם על היצירות המורכבות יותר שלו, בעלות 14 החלקים. ודווקא זה נתן לי לימים 'פור' מאד גדול בכל מה שקשור למוזיקה חסידית. עשיתי הרבה עיבודים לניגונים מורכבים. למשל, לחסידות קרלין. הופעתי בזמנו בחתונות בת הזקונים של הרבי מקרלין שליט"א, ובקרלין אין זמרים אלא הרכב של 25 נגנים שמדמה מוזיקה קלאסית, כנרים וחלילים. משהו מדהים. ובקרלין, יש אמנם גם את הניגונים שכולם מכירים, אבל יש גם הרבה ניגוני עומק, ואלסים ומארשים. יש קטגוריה שלמה בקרלין שנקראת 'זמר', וכדי להבין את הדברים האלה צריך ממש לגדול בתוך החומר הזה. הרבי עצמו אינו מרשה לאף אחד לגעת בניגוני קרלין. הם כמו טאבו, חומר סגור. הרבי אומר שאף אחד לא מבין את זה, ובצדק. כי כל מעבד מנסה, אבל לא תמיד מבין לעומק את הניגונים ומה צריך לעשות איתם.

"זכיתי להיות היחיד שבא מחוץ לקרלין לעבד ולנצח על ערב כזה, באותה חתונה. זה היה ערב שלם - חתונה של 12 שעות - שהיו בו יותר מ-100 שירים בסגנון הזה, עם עיבודים מיוחדים שכתבתי, וב"ה, הרבי היה מרוצה מאד מהתוצאה. לי זה היה טבעי לעבוד על החומרים האלה, כי גדלתי על הדברים האלה, אני מבין את ה-DNA של המוזיקה החסידית. לכן, השמיעה מגיל צעיר של היצירות של תלמוד, נתנה לי הרבה כלים בהמשך הדרך, להבין איך שיר חסידי צריך באמת להישמע. לצד זאת, אני חייב להגיד שהאמת היא שרוב העשייה המוזיקלית שלי במשך השנים היתה מסחרית - אלקטרונית ומשובל אלקטרוני. הייתי הראשון במוזיקה שלנו ששילב סינטיסייזר במוזיקה חיה. זה היה במסגרת עיבודים שעשיתי לישראל ורדיגר באלבומיו הראשונים וגם לליפא, באותה תקופה. בזמנו זה היה חידוש גדול מאד".

אחרי כמה שנים בהן למד בכולל, מספר פריד, "החלטתי שצריך להתפרנס בצורה מסודרת, והתחלתי לגשש את הדרך שלי בנגינה באירועים, כי ידע במוזיקה היה לי כאמור. אז הלכתי לפסנתרן והמעבד הנודע מנחם בריסטובסקי, ולמדתי אצלו נגינה ומוזיקה

יהושע פריד היה על האוטובוס, בדרך מבית שמש לירושלים, כשהטלפון הסלולרי שלו צלצל. "תקשיב, יהושע, זה ליפא שמעלצר. שמעתי לאחרונה כמה מהדברים שעשית, ואני רוצה לעבוד איתך על האלבום החדש שלי, מתי אנחנו יכולים להיפגש?"

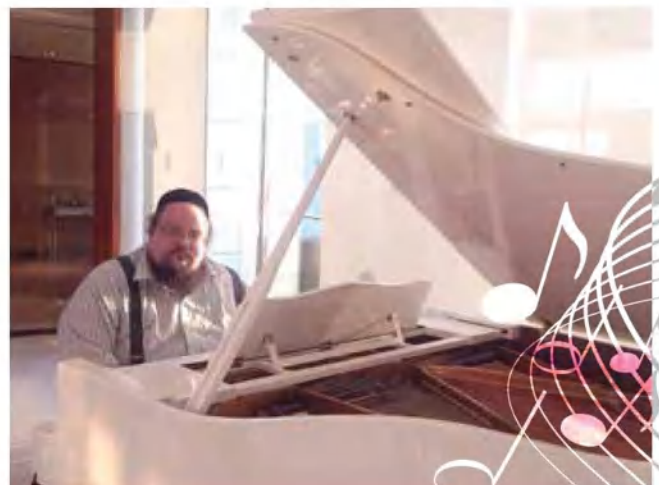
השיחה הזאת, היתה עבורו האות: הנה כעת הוא באופן רשמי נחשב למעבד מוזיקה חסידית. הוא קיבל טלפון מהגדול ביותר בתחום, החותמת הכי טובה שיכולה להיות. התוצאה, שנה וקצת לאחר מכן, היתה האלבום "לעילא ולעילא", אחד מהאלבומים הייחודיים של ליפא שמעלצר, בו חידש ניגונים חסידיים עתיקים בטאצ' שלו, שחלקם זכו לעיבודים המלוטשים של יהושע פריד. אלבום שזכה להצלחה גדולה ולהערכה בציבור החסידי.

18 שנה עברו מאז, ופריד, רק משתבח עם השנים. מאז, הוסיף סגנונות מוזיקליים למגוון הרחב של העיבודים שהוא עושה, עד שכיום הוא יכול בבוקר לעבוד על כתיבת עיבוד קלאסי הכולל עשרות נגנים, ובצהריים, במחשב, על עיבוד אלקטרוני מקפיץ וחדשני שיהפוך מחר ללהיט הכי גדול ברדיו.

במשך השנים הספיק לעבוד עם הגדולים ביותר. בין השאר, הוא עיבד שירים ליוסי גרין, ליפא שמעלצר (באלבומים רבים), אייזיק האניג, אברמי רוט, מנדי ורדיגר, בערי וובר, אלי הרצליך, נמואל הרוש, מנדי ג'רופי, שרגי גשטטנר ז"ל (השיר הנודע "כרחם אב" ושאר האלבום ההוא), הרב הלל פלאי ועוד, וכמובן לכמעט לכל החסידיות הקיימות. ועוד לא הזכרנו את ישראל ורדיגר, שצועד איתו יד ביד מאלבומו הראשון ועד האחרון כשפריד עיבד את הרוב המוחלט של שיריו.

מנצח באירוע לבני ישיבות בעיר העתיקה בירושלים

באירוע עם מקהלת "נרנה" ושולחן למר

"מכיוון שהייתי מאחורי המחיצה, לא ידעתי האם להמשיך לנגן או להפסיק, אבל בכל פעם שהפסקתי מיד אמרו לי: תמשיך"

עושה כעת? וצביקה אמר לו: יש לי חבר בשם יהושע פריד שמנגן, וכעת רוצה גם לעבד. אולי תפנה אליו.

"חשין עדכן את הרב פלאי שאני הולך לעבד את השיר, אבל אז הרב פלאי הודיע שהוא מתנגד לכך. הוא אמר: זה שיר מאד יפה, ואת יהושע אני לא מכיר. את השירים שלי מעבדים בדרך כלל מעבדים מהשורה הראשונה, ואשמח שזה יקרה גם פה. הוא לא רצה שהשיר שלו ייהרס. ברגע אחד החלום שלי הלך להתגשם - אני הולך לעבד שיר של פלאי! - וברגע שלאחר מכן החלום התנפץ. בסוף, צלצלתי בעצמי לרב פלאי. אמרתי לו: מדבר יהושע פריד. הוא אמר לי: תראה, אין לי כלום נגדך, וייתכן שאתה מוכשר מאד, אבל זה שיר מאד מיוחד ואני לא רוצה שמעבד שעוד אין לו ניסיון, אולי חלילה יהרוס את השיר. בסוף הצעתי לו כך: 'אני כן אעשה את העיבוד לשיר הזה. אם תאהב, נהדר, ואם לא - אני מוחק את העיבוד וגונגו אותו'. אמרתי לו: מה אכפת לך, אין פה סיכון, ועוד יש סיכוי שתאהב. הוא לא ענה בחיוב, אבל לראשונה בשיחה גם לא שלל, וזה היה עבורי המון. אחרי השיחה הזאת, התחלתי לעבוד על העיבוד. לא היה תקציב גדול, אז זה היה בעיקר עם האורגן שלי ועם עוד גיטרה שהוספתי. עשיתי פתיחה יפה, ועיבוד לאורך השיר, ויצא משהו מאד יפה. בסוף, הרב פלאי שמע את העיבוד, ושוב, לא שלל את השיר ואת העיבוד. וכך יצא העיבוד הראשון שלי לאור". לימים, כמובן, השיר חודש בעיבוד מלא, באלבומו של שרולי גינסבערג שגם נקרא כך, "אז יבקע".

ליכא על הקו, באוטובוס לירושלים

למרות שהיה מדובר בעיבוד ראשוני מינימליסטי, "אז יבקע" הצליח להביא לו את העבודה המוזיקלית הבאה, והפעם בהפקה

במשך למעלה משנה וחצי. נהיינו חברים קרובים בתקופה הזו. הוא לימד אותי הרבה ונתן לי הרבה כלים. התחלתי לנגן די מהר באירועים, עוד באמצע הלימודים. האירועים הראשונים בהם ניגנתי היו צנועים, כמו שבע ברכות או מסיבות חומש. אבל אז קיבלתי פתאום כמה אירועים מאד משמעותיים: כ"ק האדמו"ר מגור חתן אז את בן הזקונים, וביקשו שאני אנגן בחופה ובמהלך הסעודה באולם הנשים, מאחורי מחיצה כמובן. דוד אחי ניגן באולם הגברים ואני באולם הנשים.

"הייתי חסר ניסיון, ופתאום הובלתי אירוע שהשתתפו בו המונים. זה היה מטורף, ואני לא יכול לתאר איזה פיק ברכיים אתה חוטף כשאתה חסר ניסיון ואתה אמור להוביל אירוע כזה. אבל אומץ תמיד היה לי, וברגע שהזמינו, אמרתי: אני בא. האמת היא שהתלבטתי באשר לחומר שאני אמור לנגן באירוע. מוודרני? לא מתאים. היה צריך לחשוב מה בדיוק לנגן. בסוף ניגנתי שירים נוסטלגיים יפים, בסגנון ה'פרחי' והאלבומים הראשונים של שוואקי, וב'ה, מאד נהנו מהנגינה. ההוכחה לזה היתה פשוטה: אחרי האירוע ניגשו אליי ראשי 'איחוד מוסדות גור' וביקשו שאנגן גם בשבע ברכות האחרון. אמרו לי: הרבנית ובית האדמו"ר מבקשים שתנגן גם שם. זה היה שבע ברכות שארך 7 שעות. ישבתי בבית המדרש למטה 7 שעות, מאחורי המחיצה, וניגנתי וניגנתי. לא היה זמר, רק אורגן, ומכיוון שהייתי מאחורי המחיצה, לא ידעתי האם עדיין להמשיך לנגן או להפסיק קצת, מה קורה באולם. אבל בכל פעם שהפסקתי לרגע מיד אמרו לי: תמשיך לנגן. אז הבנתי שכנראה מרוצים מהנגינה..."

מתי התחלת גם לעבד מוזיקלית שירים?

"העיבוד בא מהר ממה שחשבתי. למרות שכאמור התכוונתי לשם כל חי, זה קרה דווקא כמעט במקרה, וזה עוד היה לפני שהתחלתי לנגן בחתונות. יש ארגון בשם 'שערי מרפא' של הרב חיים חשין. משום מה, המלחין הרב הלל פלאי הרגיש קשר לארגון הזה, אולי בגלל מקרה מסוים שנגע ללבו. זה היה בזמן השירים הגדולים שהלחין, 'שירו למלך', 'הבט' וכו'. אז הוא הלחין להם שיר בהתנדבות, והגיע בהפתעה לדינר שערכו. בעיצומו של הדינר הוא הרב פלאי הוציא את הגיטרה ושר בפני הקהל את השיר שהלחין, 'אז יבקע' שמו. בסיום האירוע, הוא אמר לרב חשין: כעת השיר שלכם, תעשה איתו עבור הארגון מה שאתה מבין. הרב חשין פנה לידיד שלי בשם צביקה זילברברג, שהיה לו אולפן, ואמר לו: 'לך יש אולפן, ולי יש לחן של הרב פלאי. מה אני

יוסי גרין ואברמי רוט. היה עליי לבחור שירים לאירועים בפניצטה, מכל הרפרטואר הענק של יוסי. זה דבר שאני מאד אוהב לעשות. כשהתחלתי לנגן באירועים, הבנתי די מיד שנקודת החוזק שלי היא לא להרקיז בחתונות".

עם כל הכבוד לשדרת הזמרים הרחבה שיהושע פריד עבד איתם במשך השנים, קשר מיוחד נוצר בינו לבין ישראל ורדיגר, קשר שהוא אמנם גם מוזיקלי אבל בראש ובראשונה חברי. פריד עיבד לורדיגר את כל חמשת אלבומיו וגם את הסינגלים שהוציא במהלך השנים. "החיבור עם שרולי בעצם נולד כחברות מוקדמת בזמן הישיבה", הוא נזכר. "למדתי בישיבת 'שפת אמת', ויום אחד בא משהו וסיפר שבשנה הבאה הולך להגיע ללמוד בישיבה הבן של מנדי ורדיגר. אמרתי: וואו! בפעם הראשונה תהיה לי הזדמנות לראות בעין בלתי אמצעית משהו ממשפחת ורדיגר האגדית... כשרולי הגיע לישיבה, למרות שהוא קטן ממני בשנתיים, לא לקח הרבה זמן עד שניגשתי אליו, ולאט לאט התחברנו. היו לו כל מיני הקלטות נדירות מאביו, שהוא השמיע לי מידי פעם. לסבו היתה דירה ריקה בשכונת גאולה, ומידי פעם הגענו לשם אחרי הסדרים, כדי להאזין לכל מיני תקליטים ישנים, דברים נוסטלגיים עם התזמורים הישנים של מונה רוננבלום וישראל לאם. היינו שומעים אותם שעות ומנתחים. הכרתי לו אז את הנוסטלגיה של המוזיקה החסידית, ואז שרולי הגיע לאביו, שחוץ מזמר הוא כידוע גם הבעלים של חברת התקליטים שנקראה אז 'אדרת', ואמר לו: בוא נוציא את האלבומים האלה מחדש. ואכן, אדרת הוציאו סדרה שלמה של דיסקים עם כל התקליטים הישנים ששיפרו להם את הסאונד, וזו יוזמה שנולדה ברגעים האלה בבית הירושלמי".

אחרי שנות הישיבה, ורדיגר התחתן, למד בכולל ועבד ב'המודיע', אבל לא יכול היה להתחמק מהייעוד שלו, ותקופה קצרה לפני פורים הוא הוציא אלבום עם שירי פורים, בו ניגן קלידן מקומי. "בשלב מאוחר יותר", מספר פריד, "הוא קיבל הזמנות לשיר בחתונות של חסידי גור, אבל עדיין לא היתה לו שום תכנית להוציא דיסק מקורי משל עצמו. יום אחד הזדמן המפיק גרשי מושקוביץ לחתונה ששרולי שר בה, והוא הבין מיד שיש פה תרנגולת שיכולה להטיל ביצי זהב. הוא ניגש אליו ואמר לו: 'מה אתה עושה בחתונות? אתה צריך להוציא אלבום!' אבל שרולי לא היה בעניין. הוא אמר: מה פתאום? מי מכיר אותי? וגרשי כמו גרשי לא עזב אותו, ממש הציק לו בעניין, עד שיום אחד שרולי מתקשר אליי ואומר: אני בדרך לאלבום שגרשי יפיק, ואני רוצה אותך בעיבודים".

גרשי מושקוביץ היה אז אחרי הפקת האלבום המוצלח "ניסים" של שלומי גרטנר, בו היה מעורב בבחירת השירים, והוא הבטיח לורדיגר: גם לך אני אבחר שירים טובים. פריד: "שרולי מתחיל לשלוח לי אליי את השירים שנבחרו, בהם 'בית נאמן בישראל', לימים שיר הנושא של האלבום, ואני יוצא מדעתי. אומר לו: וואו, מה זה הדברים האלה? באלבום הזה היה לי שיתוף פעולה מדהים עם שרולי ששר, יוסי טיברג שהפיק ווקאלית, וכמובן עם גרשי, מפיק האלבום. זו היתה הפעם

מלאה. "באחד האירועים בהם ניגנתי בבית שמש, הכנסת ספר תורה בישיבה של הרב סורוצקין, ניגש אליי מלחין מסוים. הוא אמר לי ששמע את 'אז יבקע' ומאד אוהב, והוא רוצה שאעשה עבורו עיבודים ללחניו. משם העניינים התחילו להתגלגל לדיסק רציני עם תקציב לנגנים מהשורה הראשונה. התחלתי לעבוד על האלבום הזה, ואז הגיע ליפא לארץ. זה היה אחרי האלבום שלו 'בדרך', כשהוא היה ההבטחה הגדולה ביותר של המוזיקה החסידית, ללא עוררין. גרתי בבית שמש ונסעתי באוטובוס לירושלים, ובאמצע הדרך הסלולרי צלצל. על הקו: שמוליק, מנהל אולפן 'גל קול'. הוא מספר לי שליפא היה באולפן, וכל הנגנים שהיו שם, המליצו לו לעבוד איתי. הוא אמר לי: ליפא יתקשר אליך עוד כמה דקות, תהיה זמין. אני באוטובוס, קצת לא נעים לעשות את השיחות האלה, אבל אם ליפא מתקשר, אין ברירה. ואכן, אחרי כמה דקות ליפא מתקשר. הוא אומר לי: הערב אני בחתונה בירושלים, רוצה לפגוש אותך. באמת נפגשנו והתחלנו לדבר, וכך נולדו העיבודים שלי לאלבום 'לעילא ולעילא', שהיה האלבום המאד חסידי של ליפא, דיסק מאד אוהב, נוסטלגי ומיוחד, שגם מכר יפה. ואז, אחרי שעיבדתי עבור ליפא והביקורות היו נפלאות, דברים התגלגלו, והתחלתי לעבד עוד ועוד שירים ואלבומים".

אבל בחתונות, לפחות אלה הרגילות, הפסקת להופיע.

"כן, כי נהייתי עסוק יותר ויותר בעיבודים באולפנים. היום, אני מופיע ומנצח על אירועים שאני כותב עבורם את העיבודים במיוחד, כמו בדינרים שעשיתי לקרלין, צאנו ועוד ועוד, עם רפרטואר מיוחד משלהם. לפני הקורונה עשינו דינר מאד מיוחד בקוממיות עם שולם למר ותזמורת של 25 נגנים. בחתונות, אני כבר לא מופיע. אין לי מזה סיפוק ואף פעם לא נמשכתי לזה מעבר לממד של הפרנסה. עשיתי חתונות במשך תקופה קצרה בתחילת הדרך, וזהו, בהזדמנות הראשונה ברחתי מזה. כדי להצליח בחתונות, אתה צריך להיות אנרגטי ומעודכן, לאהוב את העניין הזה של לעמוד על הרגליים במשך כמה שעות רצופות כל לילה, עד השעות הקטנות של הלילה. אז יש כאלה שעושים את זה נפלא, אבל אני הרגשתי שאני ממצה את עצמי יותר בחלק היצירתי, לעבוד על עיבודים לאלבומים או לדינרים, להקליט. למשל, הפקתי מוזיקלית חצי מהועידות של גור בחו"ל. אלו אירועים שאני מתכוונן אליהם במשך חודשים. לפני כ־4 שנים עשיתי סדרה מאד מיוחדת של מופעים עם

"שלמות של יצירה, קורית
לאו דווקא בעיבודים הכי
פומפוזיים, אלא מתי שכל
הפרטים מסתדרים"

במופע משירי יוסי גרין, עם אברמי רוט

מאסטר ג'ינגל
תחרות הג'ינגלים הגדולה
של עולם הישיבות

MASTER שיר

10,000
תרומה לת"ת או לעזר נישואין

נאות ירושלים
ליהנות מכל האולמות

מתנת אולמי 'נאות ירושלים'

שלחו את הג'ינגל שלכם

051-505-1076

KOLPLAYOU@GMAIL.COM

אז איך זוכים?

האזינו מידי יום לתוכנית 'מאסטר פליי'
בהגשת: יואלי דיקמן // 16:00-14:00

KOL
PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

בהופעה עם שלומי גרטר

מתארח בביתו של גדול המלחינים יוסי גרין

"אני אתן לך סקופ. בשנים האחרונות נוצר לי לאט לאט אוסף של לחנים שלי, אבל אני לא מוכר אותם. יום אחד, אני מתכנן לעשות איתם משהו"

התזמורת. עם זאת, יש לי רצון לעשות פרויקט בעצמי, ועוד חזון למועד. ברור שאני רוצה להוציא החוצה את היצירה שלי."

ומה עם לחנים? איך זה שאתה לא חתום על אף לחן?

"קודם כל אני אתן לך סקופ. בשנים האחרונות נוצר לי לאט לאט אוסף יפה של לחנים שלי, אבל אני לא מוכר אותם. יום אחד, כשיגיע הרגע, אני מתכנן לעשות איתם משהו שיהיה רשום על שמי, פרויקט מעניין שאהיה חתום עליו מהלחן ועד העיבוד, יצירה שלמה. אבל מלבד זאת, אתה יודע כמה לחנים שלי יש בחוץ? הרי כל עיבוד הוא גם לחן. הפתיח, המעברים, הסיומות. העיבוד הוא לחן לכל דבר, שעוטף את השיר עצמו".

אז למה לא פרסמת עד היום שירים שלמים מלחיניך?

"אין לי תשובה לשאלה הזאת. אני אוהב לעבד, וזו התשובה. אני כן יכול לספר שבקרוב אוציא בעז"ה משהו שאני הלחנתי, ויצחק מאיר ישר. כמו כן, כתבתי עבור ארגון 'רחשי לב' שיר מיוחד, לחן ומילים, הפקה שתיעשה עם אמן מוכר. את השיר הזה כתבתי מלבי, בשל הכבוד הרב שאני רוחש לארגון הזה. הם פעם הזמינו אותי להיות בעבר שלחם, שכלל מתנדבים וילדים חולים והוריהם, ויצאתי משם ממש עם דמעות בעיניים, נרגש לראות את האהבה והחיבור בין המתנדבים והילדים. אחרי הערב הזה כתבתי שיר בשם 'ילד של תקווה'. הוא נבע ממש מלבי, ואני מאמין שהוא יופק בקרוב".

ואם הקריירה שלו התחילה בשיר של הרב פלאי, בשנים האחרונות יצא לו לסגור מעגל - ולהפיק ולעבד צמד אלבומים שלם מלחני הרב

ראשונה שהגעתי לארה"ב, והכרתי את כל הגווארדיה המקומית. הייתי מאד מעורב בהפקה הזאת, אני ושרולי היינו מדברים כל יום המון. היתה לו מטרה אחת: לפני שיצא האלבום הראשון של שרולי, המצב במוזיקה היה שהזמרים הליטאים או המודרניים יותר הוציאו אלבומים מקצועיים, סטייל האלבומים של יידל ורדיגר, ואילו הז'אנר החסידי היה של אלבומי 'חצרות הקודש'. לא היה אז מושג שבעל מנגן חסידי יוציא דיסק מעודכן בהפקה מושקעת, עם מבטא חסידי.

"אמרתי אז לשרולי: אתה תיצור ז'אנר חדש. אתה אמנם שר בסגנון חסידי, אתה הרי בעל מנגן ולא זמר הופעות, אבל אתה תיצור משהו חדש שייחודי לך. זה כמובן לקח זמן רב של מחשבה. לא רצינו להיות מודרניים, ומצד שני כן להישמע מקצועיים, ולקח זמן למצוא את דרך האמצע. אחרי האלבום הזה, 'בית נאמן בישראל', נהייתה אכן פריחה של בעלי מנגנים חסידיים שהוציאו אלבומים בסגנון, בהם בערי וובר, ר' שלמה טויסיג ועוד. היום, האלבומים האלה, שהם מקצועיים לעילא, כבר נחשבים לחלק מהנוף הטבעי. 'בית נאמן' היה אלבום שכמובן העלה גם את שרולי עצמו למודעות, כמי שבא לחדש והביא את האיכויות הכי גבוהות שיש, גם בחסידי ולא רק במודרני הצעקני".

שיתוף הפעולה הזה הוא ארוך שנים. מהאלבום הראשון ועד האחרון שלו, שרולי עובד כמעט רק איתך.

"אני חושב ששיתוף פעולה בין מעבד לזמר או למפיק יכול להשתבש או כאשר יש חילוקים אישיים, או כאשר התוצרים המוזיקליים מתחילים לחזור על עצמם, שאתה מרגיש שהדיסק השלישי נשמע כמו הדיסק הראשון. אבל אם האמנים שעוסקים במלאכה יודעים להתאים את עצמם ולא לחזור שוב ושוב על אותם דברים, יודעים להתחדש ולהתאים את עצמם לתקופה, אז לוותק יש רק פלוסים. כי כשאתה מגיע למעבד חדש, לא בטוח שהוא מיד מבין אותך ואתה אותו. מלכתחילה, כל זמר היה רוצה ללכת עם אותו מעבד ומפיק לאורך השנים, כי הם מכירים את החזקות והחולשות אחד של השני. אלא מה, כשדברים מתחילים לחזור על עצמם, זה חורק. אצלי, ב"ה, יש נקודת חוזק, שאני משתדל להישמע באותה רמה בכל הז'אנרים. זה לא שאם אני עושה עיבוד רוק זה נשמע יפה אבל אם אני אעשה עיבוד אלקטרוני הוא יהיה חלש. באלבום האחרון של שרולי שוכנים זה לצד זה 'כאפ א טענצל' שזה עיבוד טכנו אלקטרוני ו'עקידה' שהוא ממש סימפוני. אני פשוט משתדל להיות מאד טוב בכל הז'אנרים ולהישמע מגוון. זמרים שמחליפים מעבדים, עושים זאת כדי להביא גוון חדש, או כי יש סגנונות שהמעבד איתו עבדו עד היום, לא עושה. אני, לעומת זאת, משתדל להיות כמו מסעדה, להגיש מנה ראשונה, עיקרית וקינוח - כלומר סגנונות שונים - ושכולם יהיו ברמה גבוהה. וכך יוצא לי גם בשנים האחרונות, כשכבר מזמן נהוג שכל זמר מוציא אלבום עם מעבדים רבים, לעבד אלבומים שלמים לזמרים שונים, כמו ליענקי דאסקל, אברמי רוט, מוטי רוטמן וכמובן שרולי ורדיגר".

"לא מוכר את הלחנים שלי"

כמעט כל המעבדים ברמתו, הוציאו אלבומים וסדרות מוזיקליות משלהם, הפקות אינסטרומנטליות או שירים מלאים עם זמרים. יהושע פריד, עדיין לא עשה זאת. "אני כבר נמצא כ־20 שנה במוזיקה, ולא מצאתי את הזמן לעשות משהו כזה", הוא מסביר. "בהתחלה הייתי חסר ניסיון, ולאחר מכן, בכל רגע נתון עבדתי עבור זמרים שונים. כל הזמן הייתי עסוק בפרויקטים שקיבלתי לעשות. בינתיים, גם נהיה לא משתלם להוציא אלבום. כשמונה רונבלום הוציאו אלבומים כמו מונה 3 או מונה 4, האלבומים האלה הכניסו כסף. היום, כמעט אף אלבום לא מצליח למכור, בשל תופעת ההעתקות. כמובן, אם היתה לי תזמורת חתונות מן הסתם הייתי מוציא דברים כדי לקדם את

ברעידת אדמה כל רגע מציל חיים

**מערכת התרעה חדשה מפני רעידות אדמה
נכנסת לשימוש בימים אלו
והיא מאפשרת לכם לדעת רגע אחד לפני.**

ההתרעה תתקבל בצופרים וביישומון פיקוד העורף והיא תשמע שונה מההתרעה המוכרת,
בתחילה תישמע אזעקה קצרה ואז ישמעו המילים: רעידת אדמה, רעידת אדמה.
כדי שהשניות המקדימות הללו יאפשרו להציל חיים ולהגיע למקום בטוח,
חשוב שכל אחד ואחד מבני המשפחה יכיר את ההנחיות וידע כיצד לפעול ברגע האמת.
למידע והנחיות התקשרו לקו המידע של פיקוד העורף לציבור החרדי
או היכנסו לפורטל החירום הלאומי.

לפי

פיקוד העורף

פורטל החירום הלאומי
OREF.ORG.IL

קו המידע לציבור החרדי
בטלפון 104 שלוחה 6

ונשמרתם!

רשות חירום לאומית

הלל פלאי, אותם שר אבי מילר. אלבומים שאיגדו את השירים הטובים שלו מכל הזמנים, וגם כמה וכמה חדשים. "זה אחד מהפרויקטים שאני הכי גאה בהם. במשך השנים היתה בין הרב פלאי וביני היכרות מאד עמוקה. למדתי את האישיות של הבן אדם, מי הוא ואיך הוא מלחין. הוא פשוט לוקח גיטרה, יושב בהפסקה בין סדרי הלימוד, ומלחין עליה. תמיד הפליא אותי איך זה לעתים מגיע מזה, מהלחן הפשוט על הגיטרה, לידי כך שמעבדים לוקחים את השיר ונותנים לו עיבוד אלקטרוני או מזרחי שלא משקף את הצורה בה השיר הולחן. לאט לאט הבנתי שיש פער בין איך שהרב פלאי הלחין את השירים לבין הביצועים, ועלה לי רעיון להוציא אלבום קומזיץ משיריו, שהרי כל הלחנים שלו הולחנו באווירת קומזיץ עם הגיטרה. אמרתי לעצמי שצריכים להחזיר את הדברים להיכן שהם נולדו.

"כשעלה הרעיון ואף שיתפתי בו את הרב פלאי, לא ידעתי מי מתאים לשיר את הפרויקט, ואז הבריק לי השם של אבי מילר. אבי באותה תקופה ביקש לחן מהרב פלאי, וזה התעכב. עברה חצי שנה של עיכוב שכזה, ואז, כשהרב פלאי ראה שאבי רציני, הוא אמר לו שיתקשר אליי. אבי הגיע אליי הביתה והתחברנו מאד. אפילו גילינו שהיינו שכנים כילדים. ואז אמרתי לו: 'אתה יודע מה, אבי? עזוב סינגל, אני אתן לך את הדבר האמיתי: את אלבום הקומזיץ מכל שיריו של הרב פלאי - נעשה איתך. זכית בדבר הזה'. הרב פלאי נתן גם הוא את ה'אוקיי' שלו, ויצאנו לדרך. בחרתי כמה עשרות מהשירים הטובים שלו. זו היתה עבודה לשלב אותם זה בזה במחרוזות, מה לפני מה, ובאיזה סגנון בדיוק לעבד. רק ללמוד את השירים ולסווג אותם, היה עבודת הפקה עצומה, ואבי נתן לי את היד החופשית לעשות את מה שצריך. הוא הגיע לאולפן ושר בצורה מרגשת ומדויקת. כשסיימנו, הרב פלאי אמר לי: אבי היה האדם הכי מתאים לשיר את השירים

שוותף לכל אורך הקריירה. עם ישראל ורדיגר, הרשי וינברגר ונפתלי שניצלער

עם המלחין ר' מנחם אירנשטיין והשרדן יוסי גיל

הריח לא יהרוג אותך. העשן כן.

**סיגריה אלקטרונית ממכרת
כמו סיגריה רגילה ומזיקה לבריאות**

6800* התקשרו למוקד הגמילה הארצי או לקופת החולים

כללית: 2700* | מכבי: 3555* | מאוחדת: 3833* | לאומית: 507*

הסאונד, ויש מעט מאד רגעים בחיים של כולנו שפתאום הכל מסתדר ונשימתך נעתקת. אז בעיבודים שלי, אני מרגיש שהשלמות הזאת קרתה בשיר 'כי הדלקתי' של שרולי ורדיגר מהאלבום 'בית נאמן', כי בשיר הזה, כל הכלים בשחמט הסתדרו נפלא. הזמר, הלחן, העיבוד, ההתפתחות המוזיקלית מהרגע הראשון ועד לסיום השיר. בהחלט שיש לי עיבודים יותר מורכבים, אבל שלמות זה לא דווקא ברגע הכי מסעיר, אלא כשהכל מסתדר, ולזה כמוכן צריך עזרת שמים. שלמות אינה תלויה בפרט כזה או אחר, אלא בכל המכלול. השירים שהזכרתי קודם באשר למעבדים האחרים, גם הם לא העיבודים הכי גדולים שלהם, אלא רגעים בהם כל הפרטים הסתדרו ונוצר משהו עוצר נשימה".

כעת, עובד פריד על אלבום מיוחד משירי ר' מנחם אירנשטיין ("חבר נפש ותופעה מוזיקלית יוצאת דופן. אדם שהלחין את 'אתה בחרתנו' הידוע ועוד מאות יצירות יוצאות דופן. אבל לדבר עליו זו כתבה בפני עצמה"), וגם על פרויקט נוסף עם אבי מילר, הפעם עם שירי שבת, אבל בניחוח המיוחד של מילר, שמוכיל שבתות בשירה ובתפילה כבר שנים רבות. "נקודת החזק של אבי היא מול קהל. אופיר סובול סיפר לי פעם שהוא ואביו, ד"ר מרדכי סובול, היו עורכים שנים רבות את ליל הסדר במלון דן תל אביב, ובאחת השנים הוזמן גם אבי מילר. בהפסקה, בין מנחה לערבית, סיפר אופיר, אבי ניסה להתחיל להרקיד שם את הקהל. 'קצת התביישתי', סיפר אופיר, 'כי זה קהל מאד מבוגר ומכובד, לא קהל של ריקודים, אז יצאתי החוצה מהאולם. לא היה לי נעים. חזרתי לבסוף אחרי עשר דקות, ומה גיליתי? את כל בית הכנסת רוקד איתו בידך... זו הגדולה של אבי מילר. ובאלבום החדש שאנחנו עובדים עליו, אנחנו רוצים להביא את האווירה המיוחדת הזאת שלו. בהחלט שיש למה לחכות". ■

האלה, כי הוא שר אותם כפי שהם צריכים להישמע, אורגנילי. הרב פלאי היה כל כך מרוצה מההוצאה, עד שלפני תקופה כשהגיעה הזמנה להפקת שיר שלו עבור פרויקט מסוים, הרב פלאי אמר: אני חושב שכדאי שאבי מילר ישיר את השיר".

איזה עיבודים של מעבדים אחרים אתה אוהב במיוחד?

"אני אתן לך תשובה לשלושת הגדולים, מונה רוזנבלום, ישראל לאם ומשה לאופר. אצל מונה, אני אבחר בשיר 'Crack of dawn' (סדק של שחר), השיר באנגלית של מרדכי בן דוד מהאלבום 'משיח', בלחן של יוסי גרין. אחד מהעיבודים הכי מיוחדים של מונה. אפשר גם לציין את השיר 'כי לה' המלוכה' שהוא עיבד לבעלזא, שהוא בית ספר למוזיקה מבחינת התזמורים. מישראל לאם, הייתי בוחר מכל העיבודים הגדולים דווקא את העיבוד של 'עוד יישבו' של מרדכי בן דוד מהאלבום הכפול. כי בסוף, תפיסת העולם שלי היא לא לחפש כמה המעבד השתולל מוזיקלית וחדש, אלא כמה העיבוד תורם וקולע לשיר. ובעיבוד הזה, לאם תפס את השיר בקרניו, עד שכיום לא שרים את 'עוד יישבו' בלי הפתיח של לאם. ממש לאופר, ככוונה אני לא בוחר את הפתיחות הגדולות שלו, כמו ב'רחם' וכו', אלא בעיבוד שלדעתי מאד מסמל את לאופר, והוא השיר 'אודה' של ר' משה גולדמן ז"ל מהאלבום 'שמחת'. יש בו את המתיקות של לאופר, שהיא כל כך מדויקת בשיר. וכך גם בכל העיבודים שלו לאלבום הזה".

ואצלך? על איזה עיבוד אתה יכול להצביע שהוא היה הפסגה?

"אז אקדים ואומר: אני קורא 'שלמות של יצירה', גם באשר לשאלה הקודמת, לאו דווקא בעיבודים הכי פומפוזיים או מוזיקליים, אלא למתי שכל הפרטים מסתדרים וקורה משהו שאתה אומר עליו: 'וואו'. יש עיבוד שיכול להיות ענק כשלעצמו, אבל הלחן אולי לא מספיק טוב. שלמות קורית מתי שהרבה דברים מסתדרים - הלחן, האווירה,

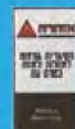

Winston

#1
בעולם
הווינסטון שלי
החברותא שלי

*מחיר מומלץ לצרכן: **ווינסטון בקטגוריית הסיגריות בטעם מעורב. נתח השוק מבוסס על מידע שדווח על ידי Nielsen IQ באמצעות שירותי הסריקה, מסלול השוק ואינדקס קמעונאיים. החברה במערכת החברה לקטגוריית הסיגריות בטעם מעורב (מונדר ב-UT) לתקופה של 12 חודשים, נכון ליוני 2021. עבור השוואת הבאים: בלארוס, בולביה, ברזיל, קרואטיה, צ'כיה, דנמרק, מצרים, אסטוניה, גרמניה, יוון, אינדונזיה, אירלנד, ירדן, קזחסטן, לבית, לטביה, לבנון, ליטא, מקסיקו, מיאנמר, הולנד, פולין, קטאר, רומניה, רוסיה, ערב הסעודית, סרביה, סינגפור, סלובקיה, סלובניה, דרום אפריקה, דרום קוריאה, שבדיה, טייוואן, תאילנד, טורקיה, איחוד האמירויות הערביות, אוקראינה וויאטנם (זכויות יוצרים © Nielsen Consumer, LLC, 2021).

30*

**אזהרה - מחקרים רפואיים קובעים
כי הסיגריות גורמות להתמכרות.**

דחפ

הם מגיעים יום יום לבתי חולים, משמחים אנשים ששמעו את הבשורות
קסמים, הם משפרים פלאות את מצבם של המטופלים • כעת, שימי וייס
לידסקי, משתפים בחוויות המרגשות מהשמחה

מכל הלב

הקשות ביותר, ונמצאים שם עבורם • מלווים בכלי נגינה או בערכת

מ"בלב אחד", שמואל גיטלר מ"השמחה תנצח" והליצן הרפואי יהושע

מכל הלב שהם מעניקים לחולים ולמטופלים

הם מגיעים לבתי החולים, נמצאים שם כאשר אנשים מקבלים בשורות לא פשוטות, או לפני הליכים רפואיים קריטיים, והם באים להשכיח מהם לכמה דקות את הצרות ולהכניס אותם למצב של שמחה. אלה הם "המשמחים", אלה שמגיעים בקביעות לשמח חולים בביתם או בבתי החולים. בחודש השמחה, שוחחנו איתם ורצינו לשמוע את החוויות המרגשות שצברו במהלך השנים.

"אני מגיע כבר 5 שנים לשמח בבתי חולים, כמה פעמים בשבוע", מספר שימי וייס, מתנדב ארגון "בלב אחד". הוא עצמו מנגן בגיטרה וגם שר, ומגיע באופן קבוע עם "חוליית" מתנדבים שגם הם יודעים לנגן בעוד כלי נגינה, וגם לשיר. "יש לי ב'מאגר' הרבה מאד חברה' מוכשרים שמגיעים לשמח איתי את החולים, ואני קורא להם לפי הצורך: יש לי כנרים, גיטריסטים, נגני כלי הקשה ולא פחות מ-15 קלרינטיסטים.

"בכל יציאה שלנו, המשמחים, לבתי החולים", הוא מספר, "אוסף בכל פעם את המתנדבים רכב ממותג של 'בלב אחד' עם הנהג הצדיק אבי פרדנר. זה רכב עם 9 מקומות שעושה איסוף בתוך ירושלים של המתנדבים, מביא אותנו לבתי החולים, ואז מחזיר".

ואיך זה עובד כשאתם מגיעים לשמח? למי מגיעים?

"לפני הכל, במשך השבוע אנחנו מקבלים פניות לשמח כל מיני חולים במחלקות שונות, אז כשאנחנו מגיעים, אנחנו פונים קודם כל אליהם, לשמח אותם, אבל כמובן שבכל פעם ממשיכים גם עם שאר החולים במחלקה. תמיד זה כך. כשאתה מתחיל לנגן ולשיר בחדר של חולה אחד, אתה לא יוצא מהמחלקה במשך שעה ארוכה, כי בחדר ליד מבקשים שנבוא גם אליהם, ואז בחדר נוסף סמוך גם, וכן הלאה והלאה".

ומה מנגנים?

"אנחנו כאמור מגיעים קבוע עם כמה כלי נגינה, אך עם זאת, אני דואג שכולנו ננגן בצורה עדינה, אני לא אוהב שיש 'בומים' יותר מדי - נניח עם כלי ההקשה - כדי לא להפריע חלילה לחולים האחרים. אז אנחנו עושים שמח, אבל בצורה עדינה. כאמור, אני עושה את זה כבר 5 שנים, אז יש לי היום בראש פלייליסט לכל חולה מכל סוג שהוא. מה שהוא יבקש - אנחנו נדע לשיר. שירים חסידיים, שירים בעברית, כל סגנון שהוא. לא משנה איזה חולה קורא לנו, נדע לשיר לו שירים שהוא יבקש. בכל חדר של מוטפל, אנחנו נשיר ונגנן לפחות 6-7 דקות, כשכמובן זה תמיד משתנה. לפעמים אתה רואה שחולה מסוים רוצה עוד ועוד שירים, ולא רוצה שנעזוב אותו, אז ככזה מצב נישאר אפילו 20 דקות ויותר. ויש חולים אחרים שמספיק להם שני שירים כדי לשמח אותם ולהוציא אותם מהמצב הקשה. זו רגישות שפיתחנו עם הזמן, לדעת מתי להגיע ומתי לעזוב".

מה עושה לך כל ביקור שכזה? לא פשוט לראות את המראות האלה כמה פעמים בשבוע, לאורך כל השנה.

"זה מגמד לי את ה'צרות', במירכאות, שאני לעתים מתמודד איתן. הרי כולנו עוברים במהלך החיים כל מיני דברים, אבל כשאתה מגיע לשמח בבתי חולים, אתה רואה אנשים שסובלים באמת, ואומר לעצמך: רגע, זה צער אמיתי, לא מה שאני עובר כעת. יש הרבה חברה' שאני מכיר שנמצאים בטיפול נמרץ, מהם חולים מורדמים ומונשמים. ואתה אומר לעצמך: אלה צרות אמיתיות! תודה לה' שאני לא מתמודד מול דברים כאלה".

ומהי כוחה של השמחה? ובכן, תשמעו סיפור שמספר שימי: "יש רב מפורסם שנפטר לאחרונה, בגלל צנעת הפרט לא נזכיר כמובן את שמו. הוא היה חולה ל"ע בסרטן וגם נדבק בקורונה, ואושפז בבית החולים. הגענו לשמח במחלקה שלו ועברנו בין החדרים, והגענו גם לחדר שלו. לא הסתכלנו על השם שמופיע למעלה, פשוט שימחנו אותו כמו שאנחנו משמחים כל אדם אחר. אשתו, הרבנית, פנתה אלינו

מתנדבי "בלב אחד" משמחים באירוע

ואמרה: 'בעלי הוא זה וזה, תשירו לו שירי תורה'. הוא היה בלי הכרה כבר כמה ימים, וגם לא הזיז ידיים ורגליים כבר חודשים, אבל אני והחברים שהיו איתי התחלנו לשיר לו שירים כמו 'תורת ה' תמימה' ו'קדשנו במצוותיך', ופתאום, דקה או שתיים אחרי שהתחלנו לשיר, הוא התחיל להרים את הידיים למעלה. הרופאים צילמו את מצלמת האבטחה שתיעדה את הרגע, ואז הראו לנו את התמונות ואמרו: תראו מה עשיתם".

נתקלת בעוד מקרים בכח של השמחה והמוזיקה לסייע לחולים?

"בוודאי. אני אישית מלווה בחור בן 17, של"ע חולה במחלה, ועובר טיפולים כימותרפיים. הוא בא ואמר לנו, שהוא פשוט לא יכול לעבור את הטיפול הזה בלי מוזיקה. וכך, מידי שבוע, בזמן הטיפול, אני או מתנדבים אחרים של 'בלב אחד' נכנסים אליו לחדר ומנגנים לו במשך לא פחות משעתיים, כדי להעביר לו את זמן הטיפול עם מוזיקה. שעתיים כאלה, הסביר לנו שוב ושוב, הוא חייב בליווי מוזיקה, כי בלי זה - הוא סובל".

ומה עשיתם בקורונה? איך נכנסים לבתי החולים?

"גם בקורונה קיבלנו כניסה חופשית לבתי החולים שאנחנו משמחים בהם. אמנם זה היה תהליך לא קל לקבל את האישור הזה,

מתנדבי בלב אחד עם כלי הנגינה, בכניסה לבית החולים

הולך לעשות. אני הולך להשקיע את כל האנרגיה שלי בלשמוח חולים."

היום, גיטלר ומתנדבי "השמחה תנצח", מגיעים בקביעות לבתי חולים וגם לבתים פרטיים של חולים, ומעבר לכך מארגנים להם ימים מיוחדים: ימי הולדת, קבלות פנים לחולים שחוזרים מטיפולים בחו"ל, או יום מילוי משאלות. "בכל דבר שישמח את החולה, יפיג לו את השעמום ויקל עליו, אנחנו נמצאים. אנחנו מארגנים גם טיולים ומתנות לחולים, ותמיד דואגים גם לאחים שלהם, כדי שלא תהיה חלילה קנאה בין בני המשפחה".

גיטלר מספר כי הארגון שלו מפעיל מעל 15 קבוצות של בחורים, שיוצאים מידי ערב לשמוח חולים ברחבי הארץ, כל קבוצה עם 5-8 מתנדבים, מצוידים בכלי נגינה. "יש כאלה שיוצאים פעמיים בשבוע או יותר, כל אחד לפי היכולת שלו. פעמים רבות אנחנו מביאים גם זמרים ידועים, קלידינים, להוטונים, קוסמים, אנשים שזה המקצוע שלהם".

ומהן התגובות?

"זה דבר שמרגש אותנו בכל פעם מחדש. אנחנו כמוזן חרדים, אבל אנחנו רואים כיצד כשאנחנו משמחים חולים בבתי החולים, מסתכלים עלינו אנשים שלא שומרים תורה ומצוות, ומתרגשים. ביום שישי האחרון הייתי עם אחת הקבוצות שיצאה לשמח, ועמדתי בצד. ואתה רואה אישה מורידה דמעות ואומרת לעצמה, בלי ששמה לב שאני שומע: הם לא יודעים מה הם עושים לי. כמה דקות לאחר מכן, פנה אלינו הצוות הרפואי ואמר: בואו, כנסו רגע לאחד החדרים, יש שם חולה שבישרו לו כעת שהוא צריך לעבור ניתוח מורכב של כמה שעות, בואו לעודד אותו. וכך גם עם עוד חולים שאנחנו שומעים שקיבלו בשורות לא טובות, הצוות שולח אותנו אליהם.

"אני זוכר שבאחת הפעמים הצוות הרפואי ביקש שנשמח ילד קטן, אבל תהיה: הוא ילד בן שנתיים וחצי, איך תדעו לשמח אותו? אמרנו להם, תשאירו את זה לנו, זה החלק שלנו... וב"ה, הילד כמוזן שיתף פעולה. המוזיקה והשמחה נוגעות בכולם, שימחנו אנשים מעל גיל 100 ותינוקות חולים בני שנה. אגב, כשאנחנו יוצאים לשמח, אנחנו עוברים בין כל החדרים ומשמחים את כל המגזרים, בהוראת הרבנים שלנו. הם הורו לנו לא לדלג על חדרים".

גיטלר מצליח לגייס פעמים רבות גם אמנים למצוות השמחה הזו, "יכולים מגיעים בשמחה ובכיף, ואחרי שהם מסיימים לנגן או לשיר, אפילו אומרים: מתי אתה קורא לנו עוד פעם? אני מסתכל על שמחה כתרופה. אני רואה את זה יום יום. היה ילד חולה שליוויתי אותו, ויום אחד הרופאה שלו פונה אליי ושואלת: שמואל, מה היה עם הילד הזה בתאריך הזה והזה? אמרתי לה: אבדוק. התברר שבאותו יום באנו לשמח אותו. הרופאה הסבירה לי שבאנו בדיוק בזמן שהוא לא חש טוב בכלל, ואז היא מראה לי את הגרפים ואומרת: תסתכל. מתברר שבאותו שבוע הגרפים הרפואיים הראו נתונים לא טובים, אבל בדיוק באותו זמן שאנחנו היינו אצלנו ושימחנו, הגרפים הראו שמצבו הרבה יותר טוב. זה היה ילד שהיה ל"ע חולה בכל גופו, והרופאה אמרה לי: אין הסבר רפואי למה שאתם עשיתם לו באותן שעות".

"ראיתי מודעה על קורס ליצנות רפואית, והגעתי"

יהושע לידסקי (48), חסיד ברסלב מבני ברק, מחזיק במקצוע שאין רבים ממנו בארץ בכלל, ובוודאי לא חרדים: ליצן רפואי. כבר שנים שהוא

יהושע לידסקי:
"ילד חולה, לרוב כלל לא יודע מה יש לו, אבל ההורים אכופי דאגות: יאשרו את הטיפול או לא?"

שכלל בדיקות דם ולאחר מכן עוד שבועיים של כל מיני בירוקרטיות ומילוי טפסים ואישורים, אבל בתי החולים מבינים את החשיבות של מה שאנחנו עושים, והעניקו לנו אישור קבוע".

המדדים הרפואיים הדהימו

שמואל גיטלר הקים לפני מספר שנים את ארגון "השמחה תנצח", שגם הוא שולח מתנדבים רבים לשמח בבתי חולים. זה קרה לאחר שהוא התנדב בעצמו במשך שנים בכל מיני ארגונים ויצא לשמח. את שם הארגון הגה ילד חולה שליווה, והשם נותר כצוואה שלו. "הייתי צמוד אל הילד הזה - שהיה חולה במחלה ול"ע נפטר - במשך השנה האחרונה לחייו", מספר גיטלר. "כמה שעות לפני שהוא נפטר הוא אמר לי: אם אתה פותח ארגון, תקרא לו 'השמחה תנצח'. וכשעשיתי זאת, כמוזן שזה השם שקראתי לארגון".

גיטלר, היום בן 28, מתנדב מאז גיל 15 וחצי בארגונים השונים. "התנדבתי בגיל צעיר, וראיתי כמה שהשמחה הזו שאנחנו משרים בקרב החולים, עוזרת ומסייעת להם, ומכיוון שראיתי שיש חוסר במתנדבים שמגיעים לשמח, החלטתי להקים ארגון כזה, שיעסוק בשליחת מתנדבים לבתי חולים כדי לשמח, לשיר ולנגן להם. אנשים שנמצאים בבתי חולים, נמצאים במצב לא פשוט. הם מקבלים לעתים בשורות רעות, מתמודדים עם דברים לא נעימים ואין להם מצב רוח. בכזה מצב השמחה כל כך חסרה להם".

איך הכל התחיל?

"התחלתי בבתי פרטיים של אנשים וילדים חולים. ארגנתי קלידן וכמה בחורים שיבואו לרקוד, בביתו של אדם שעבר אירוע מוחי, ואז ראיתי מה זה עשה למשפחה ולחולה עצמו, ואמרתי: זה מה שאני

מתנדבי "השמחה תנצח" בבית החולים שמיר, עם כלי נגינה

מופע להטוטים של "השמחה תנצח"

מגיע לבתי חולים, בעיקר זה הקרוב למקום מגוריו, מעייני הישועה, עם בגדי הליצן וכמובן האף האדום, ומשעשע את החולים במגוון קסמים ותעלולים. בנוסף, הוא מעביר "סדנאות צחוק". מה זה? מיד תשמעו.

איך אדם חרדי מהשורה מגיע לליצנות רפואית? לידסקי: "נתחיל מזה שביום יום אני אדם מאוד מופנם, רציני וביישן, והדברים האלה שאני עושה בבגדי הליצן, בדיוק הפוכים לטבע שלי. אבל כמו כל אדם שעובר ניסיונות בחיים, גם אני עברתי ניסיונות שונים, וכשעברתי את אחד הניסיונות החלטתי לעשות משהו כדי 'להחיות' את עצמי. בדיוק ראיתי אז פרסומת על קורס ליצנות רפואית, וניתן היה להגיע לשיעור לדוגמה. אז נסענו, אני וחבר, לאותו שיעור. חשבתי שאבוא באופן חד פעמי, זה לא שראיתי את עצמי הולך להיות ליצן רפואי. ובכן, הגענו לשיעור. חצי שיעור היה תרגול על ליצנות רפואית, וחצי שיעור תרגול על סדנאות צחוק. עברה שעה ומשהו, וכשיצאתי משם, הרגשתי שקילוגרמים של כבדות שנשאתי על גופי, פשוט ירדו ממני. חזרתי לבני ברק, וכל הדרך הרגשתי שאני עומד להתפרץ בצחוק. ממש עצרתי את עצמי כדי שאנשים לא יחשבו שהשתגעתי. אחר כך הלכתי להתפלל ערבית, והרגשתי שזו תפילה אחרת, מהתפילות הכי מרוממות שהיו לי בחיים. אתה פשוט לא רוצה להתנתק מהתפילה. הרבה פעמים מדברים על כך שאדם שמתפלל מתוך שמחה, תפילתו נראית אחרת לגמרי, ובאותו ערב נתנו לי משמים להרגיש את זה. ואז אמרתי לעצמי: אם זה עשה לי כל כך טוב, למה שלא אעשה את זה גם לאנשים אחרים? ומשם זה התגלגל לליצנות הרפואית ולסדנאות הצחוק".

בדיוק עכשיו, הוא לא ילד עצוב. הוא מטייל במחלקה עם האינפוזיה שלו ולא אכפת לו מכלום. לעומתו, מי שבאמת צריך את השמחה, אלו הוריו. כי הילד, לרוב כלל לא יודע מה יש לו ואינו דואג, ואילו ההורים אפופי דאגות: האם יהיה ניתוח או לא? האם יאשרו את הטיפול או לא? דווקא הם אלה שצריכים את השמחה. כך שרוב הפעילות שלי היא למבוגרים, ומעט מאוד לילדים".

מה תפקידו של ליצן רפואי?

"תפקידו הוא לא רק 'לשמח', אלא להסיח את הדעת של מי שנמצא בבית החולים ממה שקורה שם. כמובן, אחד הכלים של הסחת הדעת - הוא לשמח. ליצן רפואי צריך לדעת לעבוד עם הרופאים, האחיות ואפילו עם המנקים, השומרים וכוחות העזר, וכמובן עם המשפחות ועם המטופלים. הרבה פעמים, עם המטופל עצמו אין הרבה מה לעשות. הוא מורדם ומונשם או שהוא במצב שהוא כלל לא מתקשר איתך, אבל המשפחה שלו - היא זו שצריכה כעת את עיקר החיזוק והתמיכה והעזרה. ליצן רפואי, יכול להשתמש בהרבה כלים, לא רק לשמח. לעתים אני מגיע למחלקה, ניגש לתחנת האחיות ושואל אם יש מישהו במחלקה שצריך ללכת אליו יותר מאנשים אחרים, ואומרים לי: כן, בחדר 8 במיטה האמצעית שוכב מישהו שאף אחד לא בא לבקר אותו. אז אני הולך אליו ומדבר איתו. הוא רק רוצה מישהו שישב לידו ויקשיב לו, אז אני בא ומקשיב לכל הסיפורים שלו. זה מה שחסר לו כעת. בעולם, הליצן הוא מרכז הבמה והקהל הוא הדבר המשני, ואילו בליצנות רפואית, המטופל, המשפחה שלו או הצוות הרפואי הם מרכז הבמה, והליצן הוא הדבר המשני, הוא הקהל. נכון שהליצן עושה כל מיני דברים, אבל הוא בעיקר בא להקשיב להם, להיות לציידם.

"זה נכון שיש משמחים בבתי חולים והם אכן עושים עבודה נפלאה, אבל הליצן הרפואי, בשונה

שמואל גיטלר:
"התנדבתי בגיל צעיר, וראיתי כמה שהשמחה הזו שאנחנו משרים בקרב החולים, עוזרת ומסייעת להם"

עד הקורונה התנדב כליצן רפואי במשך למעלה מ-7 שנים, הקורונה קצת שיבשה מערכות, אבל הוא ממשיך לשמח בכל פעם שרק ניתן, כליצן רפואי במחלקות השונות. "יש דברים שהם כמו מפתח מאסטר, שפותח הרבה דלתות. בן אדם ששמח, ממילא כל ההתנהלות שלו עם הסביבה ועבודת המידות שלו, היא הרבה יותר טובה. אדם שיש לו קטנות המוחין, כל דבר מעצבן אותו, ואילו אדם שבשמחה, יותר קל לו עם עבודת המידות. וכך גם עם תפילה ולימוד תורה. אדם שבקטנות מוחין, קשה לו ללמוד ולהתפלל, ואילו כשהוא יותר בשמחה, זה משפיע אצלו על התפילה, על הלימוד ועל עוד דברים בעבודת ה'".

בניגוד למה שניתן לחשוב, לידסקי לא משמח רק ילדים חולים. כלומר, גם, אבל בעיקר - הוא משמח חולים מבוגרים או את בני משפחותיהם של הילדים החולים. "בעולם אמנם", הוא אומר, "נהוג להביא ליצנים רפואיים לילדים, אבל אני ראיתי בשטח אחרת. ילד שנמצא בבית חולים אבל לא כואב לו

משנחמים במחלקה

שהוא עובר, ואתה מנסה לעשות איתו איזושהי פעילות ונראה לך שהוא בקושי משתף פעולה, אבל אחרי שבוע אתה בא והצוות הרפואי אומר לך, 'דיברנו עם המטופל שהיה פה לפני שבוע, והוא סיפר שמה שעשית כל כך הועיל לו ועזר לו'. כך שליצן רפואי לא תמיד רואה את התוצאות מיד, אלא לעתים הוא שומע עליהן אחרי זמן רב.

"אני זוכר שהיה ילד שהיה אמור לעבור סדרה של כמה ניתוחים, וכל כניסה שלו לחדר הניתוח היה טראומטית. אז גייסו אותי, ואני החלטתי לעשות איתו תחרות הטסת מטוסים מנייר ברחבי בית החולים. הטסנו והטסנו, ועברנו מחלקה מחלקה, תוך שאני מכון שנתקרב לחדר הניתוח. הילד הגיע לחדר הניתוח ונכנס בשמחה ובכיף. כך הצלחנו להעביר לו את החוויה הטראומטית, לחוויה מתקנת".

ומהן סדנאות הצחוק שאתה מעביר?

"סדנת צחוק מכילה למעשה תרגולים. כשכשן אדם צוחק, הגוף שלו מגיב בצורה מסוימת, יש חומרים מהמח שמשתחררים בשעת הצחוק וזה נותן הרגשה טובה לגוף. אז בסדנת צחוק, עושים בדיוק את זה, בצורה מתורגלת ומכוונת. הדבר המדהים הוא שהמח לא מבדיל בין צחוק אמיתי לצחוק מזויף, וגם כשהאדם צוחק צחוק מזויף, המח מפריש את החומרים האלה לגוף. בסדנה, אנחנו מתחילים בפעולות של תרגילי נשימה. כל מיני פעולות חיצוניות, קולות ותנועות, שמדמים צחוק, וכך אנחנו גורמים לגוף להרגיש את החומרים האלה. בעולם, כדי לצחוק צריך גירוי חיצוני. אם אדם לא ישמע בדיחה או יראה סיטואציה טיפשית או משעשעת, הוא בדרך כלל לא יצחק סתם. ופה, בסדנה, אנחנו צוחקים בלי סיבה. ברגע שמתרגלים את זה, הצחוק משפר את מערכת הלב והנשימה, ויש לזה הרבה מאד תועלות בריאותיות, הן לגוף והן לנפש. יש היום הרבה מאד מחקרים שמדברים על הנושא הזה.

"כמובן שסדנאות הצחוק נושקות לליצנות רפואית. למשל, היה לי מטופל שהיה חולה במחלה לא פשוטה, ובאתי אליו כמה פעמים. בפעם הראשונה עשינו בלונים, ואחר כך עשינו בדיחות וקסמים. בפעם השלישית אמרתי לו: בוא נתרגל תרגולים של סדנת צחוק. עשינו כמה תרגולים וזהו, הלכתי. אחרי זה באתי אליו עוד כמה פעמים ועשינו תרגולים נוספים. כמה ימים לאחר מכן, אחיו בא ונרשם אצלי לסדנת צחוק. אמרתי לו: מה פתאום באת? והוא אמר לי: אני אמנם לא חולה, אבל ראיתי מה שהתרגילים האלה עשו לאחי, איך הפחיתו אצלו את הכאבים בכל פעם מחדש, אז גם אני רוצה להשתחרר כך. בסוף, הוא היה אחד מהמתמידים הכי גדולים אצלי בסדנאות הצחוק". ■

מהליצן של הקרקס, תפקידו קצת אחר, המטרות שלו אחרות. נכון, גם אני עושה קסמים ובלונים ותנועות של ליצנות, אבל לפעמים, אם אנשים צריכים משהו שידבר איתם ויקשיב להם, הם לא בדיוק בקטע של 'תעשה לי בלונים'. אז כשאני בא לבן אדם, אני מנסה להרגיש מי נמצא מולי ומה הוא צריך. אם אני מרגיש שהוא צריך שאדבר איתו דברי תורה וכל מיני סיפורי צדיקים, אז אני אזורם לשם. וכן, יש אנשים מסוג אחר, שצריכים שאעשה להם קסם מדהים או אחד להם חידות שיגרמו להם לגירוי מחשבות. בציבור שלנו יש הרבה אנשים למדנים שרגילים כל חייהם ללמוד, אז אם ניתן לאדם כזה משהו שייתן לו גירוי מחשבתי, שם הוא ימצא את עצמו, בו בזמן שאם נעשה לו בלונים, הוא ישאל: מה, אני ילד קטן? לעתים דווקא דברי תורה וחיידושים לפרשת שבוע הם הכי טובים לאנשים מסוימים כדי להסיח את דעתם מהמצב. עשית את זה, ונתת לו משהו שבאמת מספק את הצורך שלו כעת".

"גם צחוק מזויף מסייע לגוף ולנפש"

במהלך השנים, היו ללידסקי לא מעט סיפורים מרגשים. "הרבה פעמים כשאני מגיע למטופלות, אני שואל אותן מה הן הכי אוהבות לבשל, ואז לוקח אותן למטבח, למקום הטבעי שלהן, והן מתחילות לזרוח. פעם באתי למישהי וביקשתי מתכון טוב, והיא אמרה: אני אתן לך מתכון לחלות. אבל לא היה לה דף ועט, אז היא אמרה: תן לי את הכתובת שלך, ואחרי שבועיים היא שלחה לי בדואר מתכון של החלות שלה. המדהים הוא שאני כבר מזמן יצאתי מחדרה, יצאתי מבית החולים ושכחתי מזה, אבל היא זכרה אותי, איך שבאתי לשמח, ואחרי שבועיים שלחה לי מכתב עם המתכון של החלות. ואכן, יש הרבה פעמים שאתה לא רואה את התוצאה של מה שאתה עושה מיד. אדם בבית חולים, עובר מה

שימי וייס:
"לפעמים אתה רואה שחולה מסוים רוצה עוד ועוד שירים, לא רוצה שנעזוב אותו, אז בכזה מצב נישאר אכילו 20 דקות ויותר"

פרק שירה

מואזין מתנכל, מרדפים במדבריות, הברחת גבולות וטילים שנוחתים על יד הבית - הם רק חלק ממרכיבי סיפור חייו המדהים של הצלם הנודע קובי שירה, שעלה לארץ מאיראן, עוד בימים שליהודים כלל לא הותר לצאת מגבולות המדינה, לא רק לישראל. • שירה וחבריו היו אחראים על הפצת היהדות בקרב יהודי העיר שיראז, אבל ההתנכלויות האיומות שעבר, העינויים בחדרי החקירות והאלימות הבלתי פוסקת, הביאו אותו להחלטה: אני חייב לעלות לארץ ישראל. • מכאן החלה שרשרת שלמה של מאורעות מסמרי שיער, ששיאם בהברחת גבולות נועזת היישר לפקיסטן בדרך הארוכה והמסוכנת לארץ ישראל

יונתן ריגלר

צילום: באדיבות המרואיין

במשך שנים הוא עומד מאחורי המצלמה. מתעד שמחות, חתונות, אירועים ומה לא. המצלמה שלו תיעדה אינספור רגעי רגש ביד אומן, וכל ערב הוא נמצא במקום אחר ומצלם את יומו הגדול של זוג נוסף בעם ישראל.

הוא לומד קבוע ב"כולל אמנים" באלעד, עם שמות כמו יניב בן משיח, יהודה שוקרון, עמירם בן לולו, חיים בר ועוד אמנים חזרים, וגם מנהל ארגון אוכל לנזקקים וסיוע במזון לחולי קורונה, מתרומות של חברים.

אבל כשהוא מגיע לצלם באירועים הבאים אליהם הוא מוזמן כצלם, אף אחד לא חושב שיש מאחוריו איזשהו סיפור יוצא דופן. אם תשאלו את הזוגות הרבים שהוא צילם ביום חתונתם על עברו, הם ישיבו לכם שמן הסתם מדובר בנער חובב צילום שלמד לימים את המקצוע, השתלם בו, והנה הוא מצליח מאז כבר לא מעט שנים במה שהוא עושה הכי טוב.

אבל לא, האמת שונה לגמרי. אם הייתם שואלים את קובי שירה לפני 35 שנה היכן הוא יהיה כיום, הוא לא היה מאמין שהתשובה לכך תהיה: בארץ הקודש. הוא היה אז באיראן ועתידו לוט בערפל סמיך מאוד. אז, באיראן של תחילת שלטון האייתולות, אף אחד לא יכול היה לצפות לכולם. אם היית אז יהודי, ונתרת בחיים, רק על זה כבר היה עליך להודות על כך לה'. אבל אלו היו חייו של קובי שירה, שנולד בשם מהראן שירחון: בצל השלטון האיראני, ובצמוד לאנשי החוק שיותר משנאו כל דבר אחר, שנאו את היהודים ואת ישראל.

"נולדתי בשיראז, אחת הערים הגדולות באיראן", פותח קובי שירה (49) בסיפורו המרתק. "זו עיר המאכלסת כתשעה מיליון איש מתוך למעלה מ-80 מיליון שחיים באיראן, בשטח ענק. נולדתי עוד בזמן שהשאה מלך באיראן, כשבאיראן גרו כ-300,000 יהודים. כל עוד שהשלטון היה בידיו, היה לנו יחסית טוב. אהבו אז את היהודים. כל זה השתנה כשחומייני עלה לשלטון, אז כידוע איראן עברה מהפך גדול מאוד, הן ליהודים והן להבדיל למוסלמים.

כששמענו שחומייני לקח את השלטון, הבנו שהולך להיות שלטון פנאטי מאוד, ובאמת, בזמן חילופי השלטון נהיה בלגן גדול מאוד: מלחמות ברחובות ובין הערים השונות, עוצר פעמים רבות ועוד.

"מבחינת היהודים, חיינו עד אז התנהלו די במנוחות, כאשר נציגי הקהילה מעבירים מפעם לפעם סכומי כסף גדולים לאימאם של האזור. גם לפני תקופת חומייני לא אהבו ציוניים, אבל הייתה חלוקה ברורה בין היהודים לבין הציוניים. אולם כשחומייני עלה לשלטון, ההבדלים הללו היטשטשו בעיניהם. לא רק היהודים, גם קהילות קטנות של עמים נוספים באיראן סבלו, וידענו שזה הולך להגיע אלינו. בשבוע אחד רצחו את כל מנהיגי בני הדת הבהאית, מאות במספר, ואנחנו היהודים נבהלנו מאוד. הרב הראשי של שיראז דאז, הרב יצחק בעל הנס (שעבר לימים לארה"ב), הלך ואסף הרבה כספים מהקהילות הגדולות כדי להרגיע את אנשי השלטון החדשים, אבל זה לא עזר הרבה. הם חיפשו במיקרוסקופ קשר בין כל יהודי לציוניים".

שירה מספר כי האיראנים מינו אז אחראים על הקהילות היהודיות, שכל תפקידם היה לדאוג לכך שלא ילמדו בהן תורה וכן שלא 'יסטו' בטעות ויילכו לרעות בשדות ציוניים ח"ו. האחראי על האזור בו גר שירה, היה הבן של המואזין מהאזור, אליו עוד נשוב בהמשך.

לא בעיני כל היהודים האיראנים, כך מסתבר, השלטון החדש נחשב רע. "בזמן השלטון הקודם, של השאה, איראן הייתה חילונית והדבר התבטא היטב ברחובות, שלא היו צנועים בלשון המעטה. היהודים ידעו אז להתרחק מהמוסלמים בשל כך. אבל כשחומייני בא, רבים מהיהודים הדתיים האיראנים דווקא נרגעו, כי ידעו שהוא לא ייתן שאיראן תהיה חילונית ולא צנועה. הם ראו כי בעקבות חילופי השלטון, גם אצל היהודים שמירת הדת התחזקה, שכן שמירת הדת באיראן כולה התגברה. אבל הבעיה הייתה שכשהוא עלה לשלטון, שמו איקס על היהודים, כביכול הם משת"פים של ישראל. הם היו נגד כך שהיהודים ילמדו יהדות, מאחר שחששו מכך שהיהדות היא מעל האיסלאם, ועשו לנו צרות".

בקבר מרדכי ואסתר היית?

"בוודאי. בכל שנה היינו עושים את ראש השנה בקבר מרדכי ואסתר בקביעות, וגם מגיעים לשם פעמים נוספות לאורך השנה. זה היה כמו שאנשים נוסעים היום לאומן לראש השנה".

השלטון נגד היהודים

שירה מספר שהוא זוכר מגיל צעיר, 9'8, זוועות שעשו האיראנים ליהודים. "כל מי שדיבר נגד חומייני הרגו אותו ברחוב. הייתה אז כוחניות גדולה, וכל מי שהיה פנאטי יותר - הצליח להתברג גבוה יותר. היה פחות ופחות אפשרי לשמור על המצוות כראוי, וברחוב, למשל, היינו הולכים ללא כיפה. אני זוכר גם מקרים רבים של אנשי המשטר שהתעללו בנערים שכל חטאם הוא שהלכו ללמוד תורה.

"אני עצמי הייתי בקבוצה כזו, של נערים יהודיים שחפצו ללמוד. אחי היה בקבוצה אחרת, של נערים מבוגרים יותר שתפקידם היה לעזור לנו לשמור על הדת ול'לדחוף' יהודים ללכת להתפלל וללמוד תורה, ואני אכן ראיתי בו דוגמה. בכל יום הייתי הולך בשעת ערב למקום בו היינו מתקבצים ולומדים תורה. באחת הפעמים תפס אותי אותו הבן של המואזין, וממש 'ריסק' אותי במכות. מאז הפעם הזו, התחילה מסכת התעללויות כלפיי".

לקובי שירה קשה להיזכר בכל המקרים הקשים האלו, אבל חשוב לו לספר עליהם. "אנשי המיליציה מטעם השלטון, הבסיג', עצרו

תמונות מילדותו של קובי שירה באיראן

שאסור לי לספר כלום. אם הם הרגו מאות ויותר מהבהאיים, אז מי אני? אני כלום עבורם. כך גם אמרתי להם כל הזמן: אני כלום, רק אדם פשוט שהלך לבית הכנסת להתפלל".

בסוף אותו יום מצמרר, הוא שוחרר. הוא הגיע לבית הוריו וסיפר להם על קורותיו, והם הורו לו: אל תתבלט, נסה לשמור על עצמך. "המשפחה שלי הייתה משפחה מוכרת ואהודה בכל האזור. דודים שלי היו חלק מהתזמורת של השאה שהייתה בארמון, ובני משפחתי הרחבה היו מוכרים ואהובים על ידי השאה והעם. לכן, הוריי פחדו גם עליי וגם על עצמם, מאחר שהיו מסומנים בהיותם משפחה מוכרת ואהודה מזמן השאה, וביקשו שלא אבלוט".

יהדות לפני הכל

אך המשיכה של קובי ליהדות, היתה חזקה מכל דבר אחר. "לכל יהודי שנמצא בגלות, יש מין משיכה ללמוד עוד ועוד יהדות", הוא מסביר, "ולכן המשכתי בלימודים. וכך, לפחות פעם בשבוע 'זכיתי' להתעללות על-ידי החוקרים. הייתי נחקר באלימות אף יותר מאחרים, מאחר והייתי די דומיננטי ואהוב גם על הילדים הגויים. אז שמו אותי כמטרה, כדי שאחרים לא ילמדו ממני".

ולא רק על יהדות הקפידו אתו, גם על הביגוד. "הם תפסו אותי כמה פעמים, בטענה שכביכול הבגדים שלי אינם מתאימים לרחוב האיראני החדש". אך מרוב חקירות, הוא כבר החל 'להתרגל' אליהן. "בשלב מסוים אתה כבר מוכן להכל, יודע מה מצפה לך. אבל כל הזמן הזה ידעתי שאני אגיע לישראל בסופו של דבר. ידעתי שלא אשאר באיראן. הם, מצידם, השגיחו עליי בשבע עיניים, ובעיקר כאשר בגרתי עם הזמן, והתחלתי למשוך בעצמי ילדים וצעירים נוספים ללמוד תורה. אני זוכר את ההתעללות הקשה ביותר של החוקרים, שהייתה כאשר הייתי בגיל 14, אז מינון מכות הרצח, כבר היה אחר לגמרי: לא כמו המינון 'הנמוך' שהיה כאשר הייתי ילד קטן יותר".

ה'אטרקציה' הכי מעניינת של ילדי איראן באותה העת, מספר קובי, הייתה מצמררת: להגיע בימי שני וחמישי למרכז הערים, ולראות כיצד תולים את מתנגדי השלטון בצמתים. "המראות הקשים האלה שראינו, כביכול חיסנו אותנו עצמנו. עד היום ישנם מראות ורגשות שונים שאני חסום אליהם בגלל אותם מראות. אני

אותי פעם אחר פעם לחקירות במטה שלהם. תמיד לקחו אותנו ותהו מה אנחנו לומדים, מה המטרה, ובעיקר - מהיכן מגיע מי שמלמד אותנו, כשהם מנסים לשמוע מאיתנו שהוא בא מישראל".

מי שזוכר, בזמנו היתה פרשיה שעשתה גלים באיראן, עת נעצרו לפני כ-22 שנה 13 יהודים בעוון ריגול ונערך להם משפט ראווותי בסיומו נשפטו לתקופות שונות בתוך הכלא. כל אותם 13 יהודים היו תושבי שיראז, חברי ילדותו של קובי שירה, שאף דרבנו אותו ללמוד תורה בזמנו. "להם, כמו לרבים אחרים", הוא אומר, "לא הייתה ברירה אלא להישאר באיראן. אני זוכר אותם היטב, הם היו בקבוצה של אחי שדרבנה את כולנו ללמוד תורה. הם היו מסתובבים באופניים בין בתי היהודים ומעוררים לתפילה, והבן של המואזין תמיד ראה אותם כקבוצה עוינת".

באחת הפעמים, נזכר קובי, הוא נעצר יחד עם חבריו לחקירה שכללה מסכת מכות והתעללויות, שלאחריהם הוכנסו, כשעיניהם מכוסות, לחדר חשוך, כשהם קשורים אחד לשני. "היה שם שקט גמור וידענו שממתין לנו משהו רע. מרוב הפעמים שתפסו אותי לפני כן, כבר התרגלתי למכות, אך הפעם ידעתי שיהיה משהו 'מיוחד' יותר. לפתע שמעתי צרור יריות, והרגשתי שמי שקשור אליי - נפל. כמעט התעלפתי. ואז הוציאו אותנו החוצה ואמרו: כעת אתם תסבלו, או שתגלו מה אתם עושים בבית הכנסת. אמרתי להם: אני לא יודע על מה אתם מדברים, אני נער קטן ופשוט. הם המשיכו: תגיד לנו מיד מי זה שמוסר לכם את השיעורים? מאיזו עיר הוא בישראל? הם ממש רצו להוציא ממני בכח שהוא מישראל. אני, מצידי, לא רציתי להשיב להם דבר, כי ידעתי שאז הבעיה שלי רק תגדל. כולנו שתקנו, והם המשיכו לאיים שאם לא נדבר, הם אינם מתחייבים שנצא מהם בחיים.

"את המשך אותה חקירה זוועתית לא אשכח: קשרו לכל אחד מאיתנו, בחבל אחד, את יד שמאל ורגל ימין, אתם יכולים לדמיין לבד את התנוחה. לא ידענו מה הולך להיות, מאחר שכיסו את עינינו, וזה היה הכי קשה. החוקרים אמרו לי: כאשר תשמע סימן, תתחיל לרוץ. בינתיים, התחלתי לשמוע נביחות של כלבי רוטוויילר משוחררים, ואז נשמעה תרועה שכזו, ואני התחלתי בריצת אמוק, כשאני שוכח שאני קשור. מיד, כמובן, נפלתי על פניי, כשאני קם במהירות ומנסה להמשיך לרוץ הלאה. וכך נפלתי וקמתי כמה פעמים, ופתאום, באחד הצעדים, הרגשתי שאני באוויר, ואכן נפלתי היישר אל תוך בריכת מים קרים. לא אשכח את השניה הזו לפני שידעתי לאן אני נופל, היא נמשכה נצח. במים, כמובן, לא יכולתי לשחות, והם משכו אותי עם קולב מברזל. לאחר מכן הריצו אותי שוב, וכך במשך כמה וכמה פעמים. אני מצידי לא נשברתי, וידעתי

עם בנו, אצל האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא

הזאת, חשודים נורו אף בטרם הספיקו לשלוף תירוץ. הסכנה גברה. כל אוטובוס שהגיע לעיירה, נבדק בשבע עיניים שמא יש עליו נוסע שבתכניתו לגנוב את הגבול.

"נשארתי אצל אחותי כמה חודשים, עד לבוא הזמן שקבעו לי. בכל התקופה הזו פחדתי מאוד מהבאות בלב דופק: אני הולך לעבור משהו שאני לא ממש יודע מהו. בבוא יום הבריחה, נפרדתי מהמשפחה שלי בחיבוקים ונשיקות, בפרידה לכל דבר. לנהג האוטובוס שהסיע אותי לזיידון, שילמו כסף כדי שסייע לסיפור הכיסוי שלי, כביכול אני נער שעוזר לו בנסיעותיו. הנהג לקח בקבוק שמן מכונות ושטף את ידיי בשמן וגריז. לפני עמדה נסיעה של כ-8 שעות. במהלך השעות הללו עצרו אותנו השוטרים כמה וכמה פעמים, חקרו אותי, אך החליטו שאני חשוד. בכל עצירה כזו הלב דפק, אך ב"ה כאמור הנסיעה עברה בסדר יחסית.

"הגעתי לזיידון, עיירה בה אינך יכול להסתובב סתם כך ברחוב, אלא חייבת להיות לך מטרה לשוטטות, מהסיבה הפשוטה: הקרבה הגדולה לגבול עצמו וחשש השלטונות. החשש שלי היה שיעצרו אותי ויחזירו אותי לשיראז, שם כבר הייתי חשוד בהריגתו של בן המואזין. בנקודה מסוימת בזיידון, הצטרפו אליי עוד כמה יהודים, שגם הם היו צריכים להבריח את הגבול. בזמן שנקבע מראש, הגיע הבדואי המבריח למקום המסוכן, פגש את הקבוצה שלנו, ואמר: 'שתדעו - אם תופסים אתכם במהלך הבריחה, אני הראשון שבורח. כעת תפנימו היטב: כל מה שאני אומר לכם בכל מהלך הבריחה, אתם חייבים לעשות'. זה כבר היה מהלך שאין ממנו דרך חזרה."

מרדפים בחשיכה

הקבוצה חיכתה ללילה, במתח רב. "בגלל הקירבה לגבול, שמענו כל הזמן מרדפים, יריות וצעקות של שומרי הגבול, וזה רק הגביר את הפחד. בלילה הבדואי אסף אותנו, ויחד איתו הלכנו רגלית במשך כ-8 שעות, עד לשעה 5 בבוקר. כדי להגיע לפקיסטן עצמה, היה עלינו לעבור מרחק של עוד 50 קילומטרים (!). ב-5 בבוקר הוא הורה לנו להישאר במערה קטנה, שם שהינו עד הלילה. בכל צליל קטן ששמענו בלילה הזה ובאלו שבאו אחריו, היינו בטוחים שהנה תפסו אותנו. ברגעים האלה אתה אומר: ריבונו של עולם, אני עושה הכל כדי להגיע לארץ ישראל, לבית של כל יהודי, ואני בוטח בך.

"בלילה הבא המתינו לנו עוד שעות של הליכה, כאשר ההליכה במקומות המסוכנים הללו מתבצעת ללא פנסים ואמצעי תאורה, כמוכן, אלא לפי אור הירח. הבדואי הכיר את המדבר והגבולות, וכשהוא אמר לנו פתאום לא לזוז, ידענו שיש משהו: נחשים, חזירי בר וכו', ונשמרנו. בשלב מסוים, באמצע שומקום במדבר, הוא אמר לנו: אתם חייבים להישאר פה במהלך היום, ונעלם. עברנו יום של חום קופח, כששרשותנו רק לחם יבש, אבל ההפתעה המרה חיכתה בלילה: הבדואי לא חזר. היינו בלי מים וציוד מינימלי, והוא נעלם. כך עברנו שלושה ימים עמוסי פחד ומתח, כשאנחנו מפחדים לעזוב

זוכר כיצד הייתה להם בכל פעם שיטה אחרת איך להרוג את מתנגדי השלטון, כדי להראות לשאר האזרחים למה לא כדאי לפעול אחרת מהכללים החדשים במדינה".

עם הזמן, רבו עוד ועוד הלומדים שקיבץ סביבו בשיעורים שבמחתרת. "אני ממש מתגעגע לאותם הימים", הוא אומר, "כי כשאתה לומד משהו בפחד ותחת סכנה, זה הרבה יותר משמעותי בשבילך, ומשאיר רושם בלתי ימחה. בתחילה כלל לא ידעתי עברית, אלא רק פרסית, אך עם הזמן והלימודים התחלתי לשלוט יותר ויותר בשפה". כיום, אגב, הוא חף מכל מבטא פרסי כלשהו. בשיחה איתו, לא תוכלו לחלום על מוצאו ועל שנותיו כנער באיראן.

הוא זוכר היטב, כילד, את תקופת מלחמת איראן-עיראק וההפצצות ההדדיות. "היום זה נשמע בלתי נתפס: באותה תקופה, הצבא האיראני היה שולח לקו החזית ילדים קטנים, כדי לבדוק היכן יש מוקשים ופצצות. אני זוכר נס מאותם הימים, שקרה כאשר נפל טיל ענק בלב השכונה, ובנס גמור פשוט לא התפוצץ. אנשים היו בהלם: לידינו, שכונה שלמה נמחקה כתוצאה מטיל דומה, ואילו בשכונת היהודים אפילו הביצים שהיו בבית לא נשברו".

אך גם המלחמה באיראן, לא המעיטה את החקירות האלימות אותן עבר. אחת מהן, סדיסטית במיוחד, שלא ראוי להעלות על הכתב, הייתה הקש ששבר את גב הגמל, ולאחריה הוא הגיע החלטי להוריו ואמר להם: אני לא נשאר כאן יותר, ואתם יכולים לעשות מה שאתם רוצים. במקום החל ויכוח, בדבר הכדאיות והסכנה של ניסיון לעזוב את איראן.

הבריחה והנדודים

ימים ספורים לאחר מכן, יצא קובי מביתו להחליף בלון גז. כשבלון גז גדול בידו, הוא רואה לפתע מולו את אותו בנו של המואזין הזכור, זה שהתנכל לו ובכל יהודי האזור באלימות קשה במשך כליכך הרבה שנים. המוסלמי ניגש אליו באיום, והחל להכות אותו. קובי, בהגנה עצמית, הרים לפתע את בלון הגז שבידו והנחית אותו בחוזקה על ראשו של אותו מוסלמי. הוא לא הביט אחורה לבדוק את תוצאות מעשיו, ורץ חזרה לביתו כשהוא צועק: אני חייב לעזוב. הרגע.

את הבית הוא עזב בתוך דקות מעטות ובידו חפצים ספורים, ונסע לכיוון כרמאן, פרובינציה באיראן הקרובה לגבול עם פקיסטאן, עיירה בה גרה אז אחותו בבית גדול. עוד בדרך הגיעה אליו הידיעה על מותו של אותו מוסלמי, בנו של המואזין, וכיצד תושבי האזור קישרו בין מותו לבין הריב שהיה לו אתו. הוא כבר לא היה שם אז, אלא כבר שכן לבטח, יחסית, אצל אחותו, וציפה לבאות.

באזור עיירות הגבול בו שהה, לא היה פשוט להסתובב: כל מישהו שלא היה בידו תירוץ מספק והוכחה למעשיו בעיירה (תושב המקום, שליח וכדו'), נורה ללא שאלות מיותרות. "הזהירו אותי רבות. אני הייתי בסה"כ בן 15, ואמרתי לי: אתה לא יכול להבריח את הגבולות כך לבדך. אתה חייב לצאת עם קבוצה.

"בדרך לא דרך, הצלחתי ליצור קשר טלפוני עם הוריי, והם, יחד עם מכרים, סידרו עבורי הברחה. קבעו לי זמן מתי להגיע לזיידון, עיירה קטנה השוכנת ממש 15 קילומטר מהגבול עצמו". בעיירה

היה צוק גבוה מאד, ובדיק כאשר סיימנו להעפיל אל ההר עם הג'יפ - המנוע כבה, והג'יפ החל להידרדר אט אט למטה, כשהסכנה ליפול לצוק היא עצומה".

קובי שירה לא חשב פעמיים, כשראה כי שאר חברי הקבוצה נתונים בסכנת־חיים. "קפצתי אל מחוץ לג'יפ, והנחתי רגל אחת מתחת צמיג הג'יפ הקרוב אליי, ורגל שנייה על הסלע. בחור נוסף שקפץ כמוני, עשה כך גם בצד השני, וכך עצרנו את הג'יפ כדי שלא ידרדר אל הצוק, ובינתיים כולם ירדו מהרכב. הג'יפ, כמוכן, לא התחשב מידיי ברגלי הנתונה מתחת לצמיג ולמשקל העצום, והגלגלים עברו על רגלי והותירו בה סימנים, שנותרו אצלי ברגל עד היום. כשהג'יפ עבר אותנו, ריק מאנשים, הוא סטה שמאלה, ובאחת עף ממרומי הצוק - למטה".

סגירת מעגל בארץ הקודש

מההר הזה, המשיכו חברי הקבוצה ללכת במשך שלושה ימים וחצי במדבר, כשמחוסר מים כה רב הם חווים שוב ושוב מראות של פאטה מורגנה (הטעייה אופטית). למשל, לדמיון מים כשבמציאות אין כאלה. "יר". בסופו של דבר הם הצליחו להגיע לגבול פקיסטן, בסמוך לכפר הצמוד לגבול. "שם אמרו לנו אנשיו של המבריח: תישארו כאן, ומכאן ייקחו אתכם בהמשך לקראצ', עיר הגבול של פקיסטן".

הסיפור עוד לא מסתיים והוא רווי בעוד הרבה תלאות בדרך ארצה. "בפקיסטן סבלנו מאד, אך שם גם עברתי משהו מעניין: בפקיסטן התארחנו בבית־הארכה יהודי של כאלה שהבריחו את הגבולות, ובשבתות התארחנו אצל יהודי מקומי. לא מזמן, יצא לי לספר באיזה ערב את סיפור חיי, לפני כמה מכרים, וימים ספורים לאחר מכן קיבלתי טלפון מאדם שלא הכרתי, שביקש שאתאר לו את הבית בו התארחתי בפקיסטן. תיארתי לו, והוא החל לבכות. שאלתי אותו מה קרה, והוא סיפר לי שמדובר בבית של הוריו. הוריו, כך התברר, היו אלה שאיחרו אותנו ואת שאר היהודים שהבריחו את הגבול, אך כמה שנים לאחר מכן השלטונות תפסו את אביו והרגו אותו. אמו, עלתה לארץ, והוא ביקש ממני מאד שאבוא אליה ואספר על מעשיה של בעלה, כדי לנחם אותה מעט מהשבר הגדול שעבר עליה בעת שהרגו אותו. שאלתי אותו היכן הוא גר, והתברר לי שהוא גר בעיר אלעד, שני בתים ממני, ואני מכיר אותו היטב".

לאחר פקיסטן, הגיע שירה להודו, ממנה בטיסה לשווייץ ומשווייץ סוף־סוף אל ארץ־ישראל, אליה כה ציפה להגיע.

"בכל שלב בדרך", הוא אומר, "הכיסופין לריבוננו של עולם ולאֶרץ ישראל גברו, ואני זוכר רגעים מיוחדים בעת ההליכה במדבר, כיצד הרגשנו בחוש ממש שכל גורלנו נתון בידי הקב"ה, וקיבלנו מזה יראת־שמים גדולה".

והעיקר, מבחינתו, הוא המסר שבסיפורו האישי. "אני פוגש במהלך עבודתי בצילום אירועים ובכלל, הרבה בחורים ואברכים שלא מוצאים את עצמם, ומרגישים שהם עוברים קשיים, ולעתים החיים שלהם ממש נהרסים בגלל משהו קטן. הם צריכים לקרוא את סיפור חיי ולראות מה בן־אדם עבר כדי לשמור על היהדות ולהגיע לארץ־ישראל, כדי להעריך את מה שכן יש להם. כשמול עיניכם יעמוד קושי כלשהו שמעיב עליכם בלימוד התורה או קיום המצוות, נסו לחשוב מה אנשים עברו כדי לקיים כראוי את מצוות היהדות בארץ־ישראל". ■

מתברר מהאדמו"ר רבי ברוך אבוחצירא

את המקום בו הוא הורה לנו להישאר. בינתיים, אכלנו עשבים שמצאנו בסמוך, וקיוונו לטוב.

"אחרי שלושה לילות הוא סוף־סוף חזר, ואתו גמלים. הוא הביא לנו משהו לאכול, ומשם המשכנו לראשונה על גבי גמלים, עד לגבול עם פקיסטן עצמה. לא הרחק מהגבול, הוא עזב אותנו, ביקש שנמתין במקום מוסתר בשעות היום, ובלילה נמשיך לבד רגלית עד לפקיסטן. הלכנו באותו הלילה, ובצד הפקיסטני, במקום עליו הצביע לנו מראש, המתין לנו ג'יפ, שנהגו אמר: יש לנו שעתיים להגיע למקום מבטחים, לפני שנעבור סופית את הגבול. הוא נסע, עוד בשעות הלילה, במהירות מטורפת ובלי אורות, והורה לנו: על כל אחד 'לחבק' מוט ברזל ולא לעזוב אותו אפילו לא לרגע, גם אם הוא מיטלטל וחוטף מכות מכל הצדדים. עזיבה קלה של אי מי מאיתנו את המוט, תשמוט אותו מהרכב והוא לא מתכוון לחזור ולאסוף אף אחד.

"כך נסענו במשך כחצי שעה, עד שלפתע קלטנו שאחרינו רודפים כמה אורות, שאינם אלא אורות של רכבים צבאיים, ואנחנו באמצע מרדף. בתחילה הנהג לא קלט, אך אנחנו סימנו לו להתחיל 'לטוס'. בסבך המרדף, אחד מאיתנו אף נפל מהג'יפ, ורק בנס הצלחנו להרים אותו תוך כדי נסיעה. המשכנו בנסיעה המטורפת, תוך כדי שאנחנו שומעים פיצוצים ויריות שורקות מסביבנו, וחשים עוד ועוד פגיעות באוטו. המבריח, שהבין שכבר אין מה להפסיד, הדליק את אורות הג'יפ, והתחיל 'לטוס' במהירות כפולה. ממש בשלב הזה, אירע הנורא מכל: אחד מהקבוצה שלנו, חטף כדור בראש, ומת במקום. מכיוון שגופתו המתה התחילה לעוף עלינו בסערת הנסיעה ואיימה להפיל אותנו שוב ושוב מהרכב, לא הייתה ברירה והגופה הושארה שם במדבר".

הג'יפ המשיך לנסוע, ופתאום עצר המבריח באחת בשביל מסוים, ופקד על הנוסעים לצאת מהרכב, להיכנס למערה סמוכה, ולהסתתר שם, כשהוא מבטיח לחזור בשלב מאוחר יותר. "זה כבר היה לקראת אור יום, ואנחנו נכנסנו למערה ברגשות קשים. לפני דקות ספורות אחד מאיתנו נהרג, והתחלנו להפיל את האשמה על עצמנו, אולי לא היו לנו מספיק זכויות, ולא שמרנו שבת או מצוות אחרות כראוי. הגיע אור יום, ולחרדתנו זיהינו במערה בה שהינו, שלדים של בני־אדם. הבנו שמדובר בשלדים של כאלה שניסו להבריח את הגבול, והמבריחים שלהם פשוט השאירו אותם וברחו להם. זה היה השבר הכי גדול בכל מסע הבריחה. אך למרות החששות הכבדים שנגסו בנו כל אותו היום, בשעות הלילה המבריח חזר, אסף אותנו משם, וצירף אותנו בחזרה לג'יפ. שוב, כמנגינה חוזרת, החל הסיטוט של הלילה הקודם לחזור על עצמו: מרדפים ונסיעה מטורפת בלי אורות ועם אורות. לנגד עיניי שמתו לעצמי מטרה לחיות ולו בשביל לשמור על בני המשפחה שהיו בקבוצה שלנו - ובהם יהודי מבוגר וילדה קטנה. המרדפים נמשכו ונתקענו גם שוב ושוב בסלעים, עד שהמבריח אמר: אין ברירה. כעת צריכים לעלות על ההר שלפנינו ולרדת מהצד השני. משני צדי אותו ההר,

כרטיס ביקור

שם: יאיר בודנר. גיל: 25 מגורים: בית שמש
קילומטר: קלידן באירועים וחתונות,
מלווה זמרים ומקהלות
מה עוד: חוץ מקלידים, מגן גם על גיטרה, תופים וסקסופון

"השאיפה שלי להמשיך להרקיד בחתונות"

עבר

אני קשור למוזיקה מגיל אפס, וזה כי המשפחה כולה מאוד מוזיקלית. אבי בעל תפילה, וכולנו יודעים לקרוא בתורה, בעלי תקיעה וכו'.

היום אני מזוהה עם הקלידים, אבל האמת שנולדתי בכלל עם האהבה לתופים, ומצאתי את עצמי מתופף. אלא שאמי לא בדיוק אהבה את זה... תופים בבית זה כמובן הרבה רעש, וגם מידי גדול, אין כל כך איפה לשים את זה. אז מהתופים נפרדתי בשלב מסוים. אבל לעומת זאת, גיליתי שיש לנו בבית קלידים, אורגן ישן שאבי קנה לפני 20 שנה. אז התחלתי לנגן עליו את הניגון שכולם מתחילים איתו, הניגון הידוע של החופה, ומשם זה התפתח לעוד ועוד שירים. בהמשך, נשברו חלק מהקלידים, ואז כבר השתדרגתי

וקניתי אורגן יותר טוב. במקביל, בכל חתונה או אירוע בו הייתי, הסתכלתי על אנשים שמנגנים. למדתי אקורד אחד, ואקורד שני, וכן הלאה והלאה, ומשם הכל היסטוריה.

למעשה, למדתי קצת מסרטונים והרבה משמיעה. זה המון שעות ליד הקלידים, במשך הרבה שנים. מאבי דרור למדתי המון. הוא הרבה שלי במוזיקה, וגם ניגן בחתונה שלי עצמי. גם על הנגינה של יהודה גלילי ומיקי גרז הייתי מסתכל רבות ולומד מהם. לימים, אבי דרור היה מביא אותי להחליף אותו כשהוא לא יכול היה להגיע לאירוע מסוים או כשהיה תפוס. בזמן הישיבה, הייתי מנגן באירועים קטנים. אחרי שנישאתי, התפתחתי יותר, והיום אני כבר מנגן ומלווה חתונות ואירועים גדולים.

הווה

כאמור, לקראת סוף הלימודים בישיבה, כבר הייתי מוכר כקלידן. הייתי עושה אירועים יותר קטנים, אבל אנשים הכירו אותי בתור קלידן וחיכו לרגע שאתחתן, אז אתחיל לנגן באירועים גדולים יותר. ואכן, זמן מה לאחר החתונה נכנסתי רשמית לעולם האירועים, והיום זה מתבטא בחתונות ודינרים מדי ערב.

אני מופיע כקלידן בודד, מה שנקרא 'וואן מאן בנד', ודווקא אין לי שאיפה לעמוד בראש תזמורת, וזאת מהסיבה הפשוטה: אני עצמי מנגן כמעט בכל הכלים, אז אני אומר לעצמי - למה שלא אעשה את זה לבדי על הבמה, בעזרת הקלידים? אם אני שם את הסאונד של הגיטרה ומתחיל לשחק על הקלידים, זה נשמע לחלוטין כמו גיטרה אמיתית, כזאת שאני יודע באמת לנגן גם עליה. אני גם מתכנת מקצבים לעצמי, כך שהכל נשמע אמיתי לחלוטין. כבר סיפרתי קודם שיש לי את האהבה לתופים, אז כשאני מנגן סאונד של תופים, הכל נשמע תופים אמיתיים, בפתיחים ובמעברים. כך שבעצם, אני משלב את כל התזמורת בתוך האורגן שלי.

עתיד

כיום אני לא שר, כי אני רוצה להתמקד יותר בקלידים, ואי אפשר לעשות גם וגם. זה או לשיר או לנגן, וכשאתה עושה את שניהם, זה בדרך כלל מוריד מהאיכות של השירה או הנגינה.

אני מופיע לצד כל הזמרים, ביניהם קובי ברומר, רולי דיקמן, יוסי ברגר, משה קליין, שלום ברנהולץ ועוד. בקיצור, כל זמרי החתונות והאירועים.

בתקופת הקורונה היו לי סיפורים מסיפורים שונים, כמו כל חברי למקצוע. באיזו חתונה באלעד, למשל, בבית פרטי, קיבלתי דו"ח. אז שבועיים לאחר מכן, כשהופעתי שוב באלעד ומשטרה שוב הגיעה, ברחתי

בודנר (מימין) באתגר מוזיקלי, עם דודי נחשון

מלווה באירוע את ישי לפידות

מיד מהמקום, כדי לא לקבל שוב עוד דו"ח, אבל כשחזרתי אחרי כמה דקות, גיליתי שהשוטרים החרימו לי את הקלידים... האמרגן שלי היה צריך ללכת למשטרה ורק לאחר דין ודברים החזירו לי את הקלידים.

אני מאוד אוהב את עולם החתונות, את ההרקדות עם השניצלים ברקע. אז השאיפה שלי היא להמשיך להרקיד 400 בחורי ישיבות כל ערב, ובעתיד בעז"ה אולי ניכנס גם לאולפנים לעשות קצת עיבודים ודברים כאלה. עיבודים רשמיים עוד לא יצא לי לעשות, אבל כבר ישבתי עם זמרים ויעצתי להם איך לבנות שירים.

אבל האוויר שלי לנשימה, כאמור, אלו החתונות.

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

שמואל ברונר מחזיק עשרות אברכים

כסף שקיבל מנדיבים שהגיעו למעונו. "במשך השנים הייתי אצל כל מיני נדיבים ששאלו: 'למה המצב היום הוא שכולם לומדים ואף אחד לא רוצה לעבוד? הרי גם הרמב"ם עבד, כרופא! את השאלה הזאת שאלתי את הרב שטיינמן, והוא חיך ואמר: 'אם תביא לי רמב"ם אחד, אני מסכים לשלוח אותו לעבודה'... ואז הוסיף ואמר: 'אתה עושה את הדבר הכי טוב שיש, אל תשים לב לשאלות ואל תתווכח עם אנשים'. כל הזמן מצטרפים לכוללים עוד ועוד אברכים, שנבחרים על החומר, וסיימנו כבר 10 מסכתות. ושיהיה ברור: זה לא קל להחזיק כל כך הרבה. בתחילת הדרך, אנשים חשבו שאני בסערת רגשות אחרי האסור, ושאתי 3 חודשים אסגור את הכוללים, אבל אני אמרתי לאברכים: אם אתם רציניים, גם אני רציני. ואכן ראיתי שהם חבורה רצינית של אנשים, ומאז לא הפסקתי לתמוך בהם".

אתה גם שר בקרב הנדיבים שאתה מבקר אצלם?

"בוודאי. ביום ראשון השבוע, אחד מידידי חתן נכדה, והזמינו אותי לשבע ברכות. החזקתי את הקהל כל הערב עם הגיטרה, עם שירי קומיז' ושירי ריקוד. זה היה במסעדה בלייקווד, ואחרי האירוע בעל המסעדה ניגש אליי, ואמר שהוא רוצה שאעשה לו שם עוד ערבים כאלה... בנוסף, בחנוכה הופעתי עם אריה אחי ועם מיכאל שטרייכר בשתי הופעות גדולות בארץ, ויש לי קומיז' גדול בתחילת ניסן בבואנוס איירס. בחתונות אני כבר לא שר, אני גם לא מכיר כל כך את השירים החדשים, אבל יש לי תכנית של קומיז' בה אני שר עם אנשים ומלווה בגיטרה. אני גם מוציא מידי פעם שירים חדשים, ורק לאחרונה הוצאתי שיר בשם 'שבת קודש' בלחן של הרב יהושע בוק, מי שהלחין את השיר 'פותח את ידך' הידוע".

כמה אלבומים הוצאת עד היום?

"בערך עשרה אלבומים, כולל חסידיש. האלבום הראשון היה 'להקת שלהבת' (לא התזמורת), עם מונה רוזנבלום ודודו פישר. עוד לפני כן, יצא תקליט של הנוער האגודתי שהוציא חיים ברוך'ק, ושם שרתי כמה שירים במסגרת מקהלת הילדים. גם שם, את התזמורים עשה מונה, בעודו בערך בן 17 בלבד.

"בהמשך הוצאתי תקליט עם המעבד יצחק גרציאני, שהיה מנצח

על תזמורת צה"ל, ואז הכרתי את משה לאופר דרך אחי, אריה ברונר, שלמד איתו ביחד בשיבה. משה אמר לי: אני אתן לך לחן שלי, אבל תן לי לעבד אותו. אמרתי לו: משה, מעולם לא היית באולפן, אתה לא יודע לכתוב עיבודים. אבל הוא אמר: יהיה בסדר, ונכנס לאולפן. שם הוא עשה את העיבוד הראשון שלו, לשיר שהוא גם הלחין, 'חיים שתהא בנו', והשיר הזה הפך ללהיט ענק. לימים הוצאתי עוד אלבום שהצליח מאוד ('מרן די בשמיא'), עם בנו, אלי לאופר".

שמואל ברונר הוא מוזיקאי המוזיקה החסידית. הוא היה שם בזמן העיבודים הראשונים של מונה רוזנבלום ומשה לאופר. הוא הוציא תקליטים חסידיים, כשאלה עוד היו בודדים במוזיקה החסידית. במשך שנים הוא הופיע בחתונות ואירועים, וכמובן זכור מהלהקה המיתולוגית "חסידיש" ביחד עם אחיו, אריה ברונר.

אבל בשנים האחרונות, כך מתברר, הוא החליף את אולמות החתונות והאירועים במשהו אחר לגמרי - החזקת תורה של עשרות אברכים. "לפני 21 שנים", מספר ברונר, "הוריי נהרגו בתאונת דרכים, בכביש לטרון בין ירושלים לתל אביב. הייתי אז בשיא הפעילות המוזיקלית שלי. שניהם נפטרו כתוצאה מהתאונה בהפרש של 4 ימים, וכך יצא שישבתי שבעה במשך 12 יום, בבית של הוריי ז"ל, שגרר בקומה שלישית בלי מעלית. היה זה קיץ חם מאוד, ורבים מהמנחמים הסתפקו בביקור אחד. אולם מי שהטריח את עצמו לבוא לנחם פעמיים, על אבא ועל אמא, היה מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, שפעמיים בא ועלה 3 קומות, בעוד שהוא כבר אינו צעיר, בן למעלה 80".

"שאלתי אותו מה צריך לעשות לעילוי נשמתם, והוא אמר לי במילים האלה: 'לא הייתי בשמים ואני לא יודע מה קורה שם, אני רק יכול להגיד לך מה שכתוב במשנה - כל פעילות תבורך, עזרה לחולים, לנזקקים, הבאת שלום בין אדם לחברו, אבל בסוף אותה משנה כתוב: ותלמוד תורה כנגד כולם'. הוא אמר לי: אם אתה מסוגל לשבת וללמוד כל היום, מצוין, ואם לא, אולי תוכל לעזור לאברכים. נחניהו בדיוק הוריד אז את קצבאות הילדים והפגיעה הכלכלית באברכים היתה קשה. מכיוון שהרב ביקש, לקחתי כולל של עשרה אברכים בביתר עלית, ועם עזרה מאחי, התחלנו לתמוך בכולל הזה. כשבאתי לאחר מכן לרב, הוא שאל אם אני יכול לקחת על עצמי עוד 20 אברכים מקרית ספר, ואמרתי לו: בלי נדר".

מאז עברו שנים לא מעטות, ושמואל ברונר הפך למעצמת החזקת תורה של איש אחד, יחד עם עזרה מידידו מנחם ערבה שהיה מצטרף אליו לנסיעות עד הקורונה. היום ברונר עושה כמעט מידי חודש את רוב הזמן בחו"ל, עבור השגת התקציבים לאברכים, מנדיבי עם. גם הריאיון הנוכחי נערך כשהוא בארה"ב. "אלו אברכים מיוחדים", הוא מספר, "הם לומדים בכל חודש 8 דפים גמרא'רש"י תוספות ונבחרים עליהם, לפי תכנית שקבע ראש הכולל. זו 'סיירת מטכ"ל' של העולם היהודי".

היום הוא מחזיק 14 כוללים, מבני ברק וביתר - ועד עפולה ואופקים. הגראי"ל עצמו, מספר ברונר, תמך בו בסכומים נכבדים מפעם לפעם,

אדר כפול, מיטה כפולה

כך מעצבים נכון מיטת קומותיים

בשנה שבה כפלו את חודש אדר, חשבתי לכוון זרקור אל אחד מפריטי הריהוט הכפול והדי מושמץ הזה, שנקרא: מיטת קומותיים. מיטת קומותיים יכולה לפתור בעיית מיקום והעמדה, בחללים ובחדרים שאינם גדולים ועדרשים להכיל כמות גדולה יותר של ילדים. תוודאו תמיד שאתם ממקמים אותה על קיר נקי מחלונות, תדאגו למיקום נכון של גופי תאורה וחשמל, ותינה מרהיט שעם קצת מעוף ודמיון יכול לקחת אתכם למקומות שלא חלמתם עליהם. אז הנה הצצה לכמה מיטות קומותיים שעשו אותן נכון. מיטות קומותיים, ממש לא מה שחשבתם!

🔍 **בית העיצוב BUNKIES**
לקח את מיטת הקומותיים שבנינו אל האקסטריים. על מערך ריהוט קונבציונאלי של שתי מיטות זו מעל זו, הוא בחר להוסיף מגלשה לירידה מהמיטה העליונה. המגלשה דומיננטית בלוק הראשוני, ומהווה נגוד מושלם לקווים הישרים והאחידים של המערך עצמו (כשהמיטה התחתונה הינה מזרון מונח ללא נגרות!). חדי העין והדמיון יכולים לשים לב בכל המערך להשראה של פראופ עם לשון ועין...).

🔍 **הסטודיו לעיצוב**
של אמבר לוויס הבריטית, נדרש לתכנן מיטת קומותיים לשני נערים מתבגרים בחלל שלא אפשר העמדת 2 מיטות זו לצד זו.
התוצאה הסופר פרקטית במינימליזם עיצובי של אלון טבעי, מאפשרת לקבל שתי מיטות ברוחבים שונים, אחסנה וספריה - והכל ברהיט אחד.

🔍 **בית הריהוט "אוהרה" הספרדי**
מתמחה במערכי ריהוט כוללים לחדרי שינה. הטרנד הרווח היום הוא לקחת את מיטות הקומותיים אל הקצה ולייצר מיטות בנויות "בילד אין" כחלק מחלוקת חלל וקירות. בשיטה זו, הנגרות הופכת לדבר משני, וחוף ממעקה וגרם מדרגות לא נדרשת עבודת נגרות משמעותית בביצוע...

🔍 **מונוכרומטיות**
יכולה לייצר עניין ודרמטיות לא פחות מצבעוניות עזה:
המעצבת האמריקאית בקי אוונס, בחרה לייצר מערך ריהוט מושלם של מיטת קומותיים בצבעי גרפיט כהים, תוך שהיא שוברת את הדאנק הזה עם שילוב מושלם של עץ אלון ומצעים צחורים המהווים נגוד מושלם ומייצרים אירה מיוחדת.

🔍 **משפחה ניו יורקית החליטה**
לשדרג את מיטת הקומותיים, כך שתהפוך להיות צעצוע אחד גדול בחלל המשחקים. הקונספט המקורי היה לייצר בית בובות המורכב משתי קומות. בקומה התחתונה תוכננה מיטת בסיס בלבד שסגורה עם שער בכדי לייצר תחושה הקרובה לעריסה, בעוד שבקומה העליונה יצרו כמין מרפסת שמהווה את המעקה למיטה העליונה. מגירות דרגות משמשות את הילד הבוגר יותר ומהוות עוד מקום אחסנה. טירוף חושים!

🔍 **הסטודיו של קולינס**
בדאלאס, טקסס, עיצב ותכנן מערך ריהוט מעניין למיטות קומותיים. הייחודיות שלהם הוא בכך שהמיטות העליונות ממוקמות בציר הנגדי מאלו התחתונות, ולא במקביל אליהם. למרות שבהעמדת ריהוט בצורה כזו החלל הנוטר בחדר קטן, יש בכך 'טריק' עיצובי שמקבל חיזוק מושלם בבחירה המקורית של גווי הילך. אהבתי!

האחריות מחייבת!

לפנ

שמירה על שגרה לצד המגיפה מחייבת אותנו לגלות **אחריות**.
זו לא אכיפה ולא כפיה, זה אני, והבריאות שלי. אני והאחריות שלי על סביבתי.
**להתחסן, לעטות מסיכה בחלל סגור, להבדק במקרה
של חשיפה למאומת או בהופעת תסמינים – זו אחריות.**

להגן על האוכלוסיה הבוגרת, זו **אחריות**. כך חונכנו, וכך אנחנו נוהגים.

בדיקות, מסיכות וחיסונים מצילים חיים. באחריות.

הישג שלך בתחום התרבות.

שמחת בית השואבה בתקופת הקורונה, תקופה מורכבת שלא הייתה כמותה. הצלחנו להביא שמחה לאנשים שהיו כולם בסגר בבתיים, באמצעות משאיות שעליהן היו זמרים שנסעו ברחבי בני ברק.

קולגה שאתה מעריך במיוחד.

שלושת חברי הכנסת של דגל התורה, גפני, מקלב, ואשר. אנשי ציבור בכל מהותם, שמוסרים את עצמם לטובת הכלל. עם שלושתם אני בקשר קרוב, ואני משתדל ללמוד מכל אחד מהם וליישם זאת בעשייה הציבורית שלי.

מה משמח אותך בתפקיד?

חלומות שמתגשמים. טיפת חלב חדשה ומרווחת שאנחנו הולכים לפתוח בקרוב ממש במרכז העיר בני ברק; "חדר בריחה" שמלמד את ילדי העיר על איכות הסביבה, שחנכנו אותו ממש לפני תחילת הקורונה; בריכת שחיה, שביוזמת ראש העיר תפתח בצפון העיר, ועכשיו עמלים על בנייתה. ועוד המון חלומות את חלקם הגשמו ואת חלקם ננסה להגשים.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

צילום: אציק בלעצקי

דמות שמעניקה לך השראה.

עו"ד יעקב וינרוט ז"ל. שילוב נדיר של משפטן מבריק - מגדולי המשפטנים שהיו בארץ - ויחד עם זה איש חסד, והכי חשוב תלמיד חכם ובר אוריון. אני חבר ילדות של בנו הבכור עו"ד יחיאל וינרוט, וזוכר את עצמי כנער מביט עליו לומד חברותא עם אחד מגדולי ראשי הישיבות ואת ה"ריתחא דאוריתא" שהייתה בחדר. התנהלות זו שלו עזרה לי לעצב את הדרך שלי להמשך החיים. לא לוותר על לימוד תורה בשום מצב ובשום תנאי.

אם לא היית בתחום שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

פסיכולוג. התלבטתי אם ללמוד משפטים או פסיכולוגיה, ובחרתי במשפטים. אבל למדתי שעו"ד הוא גם סוג של פסיכולוג. לטעמי, כדי להיות עו"ד טוב, יש להבין את הנפש של הלקוח - להתחבר אליו, אל הקשיים, הלבטים והמחשבות, ואז אתה יכול לייצג בצורה הרבה יותר טובה. מה עוד שלעיתים קרובות חלק מהתפקיד של עורך הדין הוא להרגיע את הלקוח.

מי ניגן בחתונה שלך? האחים ברונר.

שיר אהוב עליך במיוחד?

עוד ישבו זקנים וזקנות, מרדכי בן דוד.

עו"ד משה מורגנשטרן

חבר מועצת העיר בני ברק, מחזיק תיקי בריאות ואיכות הסביבה

זמר אהוב עליך במיוחד?

כמו רבים בני דורי, מרדכי בן דוד.

אירוע זכור במיוחד?

שני לילות של הופעות ב"גוש קטיף" בהם הופיעו גדולי הזמרים. בלילה הראשון הופיע אברהם פריד ובשני מרדכי בן דוד. נסעתי לשם עם חברים מהישיבה. באמצע הלילה, לאחר סיום ההופעה בלילה הראשון, שמענו גיטרה ושירה. התקרבו למקום וראינו את אברהם פריד שר לצלילי הגיטרה של הרב ברוך צייט. כך זכינו, כמה עשרות בחורי ישיבה, להופעה אישית של אברהם פריד במשך למעלה משעתיים. שרנו שירי נשמה, ובין לבין נאמרו דברי תורה. אירוע זה לא יישכח אצלי.

תחום התרבות האהוב עליך?

מוזיקה.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

לה' הארץ ומלואה - ר' שלמה טויסיג. התלמידים שלי ביישיבת "משיב הרוח" הכירו לי את השיר, מאוד התחברתי אליו, ומאז כל בני המשפחה שרים אותו. זה התחיל בשולחן השבת של המשפחה הגרעינית שלי, והצלחנו "להדביק" גם את יתר המשפחה.

TOPesach 2022

5 כוכביא פסח תשפ"ב ★★★★★

Amirandes Grecotel
Exclusive Resort Greece
אמירנדס נרתים - פאר היצירה

גלאט
למחרדן
לא שוריה

הטופ של המלונות באירופה
בבלעדיות בתור פלוס

גלאט
למחרדן
לא שוריה

שנה שביעית ברציפות

גלאט
למחרדן
לא שוריה

TOP Experience
Avra Imperial Greece
★★★★★
נרתים

TOP Resort
Le Meridien RA Spain
★★★★★
ספרד

הטופ של המלונות בישראל בבלעדיות בתור פלוס

גלאט
למחרדן
לא שוריה

גולדן
קראון
עמק
יזרעאל

גלאט
למחרדן
לא שוריה

דן כרמל
חיפה

תירות נופש
וארועים
**תור
פלוס**

מבצעים
למקדימים
להירשם!

03-9050505 tourplus.co.il

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי

שוואקי, פריד והלפגוט בשבת שירה שע"י חברת 'תור פלוס'

גדולי הזמר והחזנות, אברהם פריד, יעקב שוואקי, יצחק מאיר הלפגוט ועוד, הופיעו בסוף שבוע ארוך שנערך על שפת ים סוף באילת, בשבת שירה. צילום: שי בלם

אברהם פריד

יעקב שוואקי

יצחק מאיר הלפגוט

יעקב כהן בעל חברת 'תור פלוס'

הלפגוט ושוואקי

אלפים השתתפו במעמדי הענק של "דרשו"

מעמדי ענק נערכו באולם "ארנה" ובבנייני האומה בירושלים, לרגל סיום המחזור השני של "הדף היומי בהלכה", בראשות מרן ורבנן גדולי ישראל. שרו: זאנוויל ויינברגר, מוטי שטיינמץ, נפתלי קמפה, מוטי ויזל, אהרליה סמט, שלמה כהן, מנדי וייס, ילד הפלא בנצי קלצקין, מקהלת "מלכות" ומקהלת הילדים "חסידים מלעך", בליווי תזמורת "המנגנים" המורחבת. ניצוח וניהול מוזיקלי: מונה רוזנבלום, משה לאופר, מושיע רוט, יואלי דיקמן ורובי בנט. הפקה: פליישמן & פלס. הפקת תוכן מולטימדיה: מדיה פרו - איציק דניאל. צילום: דרשו

בימת הענק במעמד בארנה, עם מקהלות "מלכות" ו"חסידים מלעך"

מנן שר התורה הגר"ח קעבסקי שליט"א במעמד בארנה

מונה רוזנבלום

מוטי שטיינמץ

זאנוויל ויינברגר

מונה רוזנבלום, מושיע רוט, מוטי שטיינמץ, זאנוויל ויינברגר, אהרליה סמט, מוטי ויזל, נפתלי קמפה

מעמד הסיום בפריז

בהשתתפות גדולי ישראל וראשי הישיבות, וסביב שולחנות ערוכים, נערך מעמד סיום "הדף היומי בהלכה" בפריז. שרו: שלמה כהן ונפתלי קמפה, בליווי תזמורת המנגנים. צילום: משה יפרח

נפתלי קמפה

קמפה ושלמה כהן

אהרליה סמט ומוטי ויזל

מנחם וייס

נפתלי קמפה

יואלי דיקמן

נשיא "דרשו" הרה"ג דוד הופשטר שליט"א

בנצי קלצקין

שלמה כהן

דינר לבוגרי ישיבת "היכל יצחק"

ערב הוקרה לבוגרי והורי תלמידי ישיבת "היכל יצחק" בראשות הגר"י לנדא שליט"א. הופיעו: הזמר מאיר גפני, ילד הפלא מנדי רוט ומקהלת נשמה, בליווי יואלי דיקמן ותזמורתו. הנחה: שייקה גרינשפן. הפקה: בולדוזר, מוטי בוקצ'ין. צילום יעקב נחומי

מקהלת נשמה

מאיר גפני

ילד הפלא מנדי רוט

מעמד הכנסת ספר תורה לגור בדימונה

בדימונה נערכה הכנסת ספר תורה לבית המדרש של גור. הופיעו: דודי קאליש, ארי היל, שרוליק קלצקין ומקהלת נרנה, בליווי יואלי דיקמן ותזמורתו. את התהלכה ליווה לייזר הופמן. הפקה: שלומי ליכשניץ. הפקה מוזיקלית: נרנה

יואלי דיקמן, דודי קאליש ומקהלת נרנה

נרנה בתהלכה עם הקליטן לייזר הופמן

דינר יוקרתי עבור מוסדות "בעלזא"

התועדות "פתחי עולם" נערכה עבור מוסדות בעלזא בבני ברק, בהשתתפות מאיר אדלר, דודי קאליש, יענקי אויש, מקהלת נשמה ומקהלת הילדים חסידימלך

מקהלת נשמה

דודי קאליש וחסידימלך

ויזכו לבנות בית נאמן

ברכת מזל טוב שלוחה בזאת
למכובדנו הרב **אריאל דרעי** הי"ו
מנכ"ל קבוצת התקשורת "360"
ומז"ל מגזין "קול פליי"
ולרעייתו מנכ"ת גב' **ליאורה** תחי'
לרגל אירוסי בנם **אלדר** נ"י
מבחירי ישיבת 'איתרי'
עב"ג **עדן גריב** תחי'
יה"ר שיעלה הזיווג יפה
ויזכו לבנות בית נאמן בישראל
לדורות ישרים מבורכים ולבניין עדי עד
ושתמיד תשרה השמחה בביתכם

ברכת מזל טוב

למכובדנו וידידנו
הר"ר **דודי רובינשטיין** הי"ו ורעייתו תחי'
לרגל אירוסי בנם **אברהם אליהו** הי"ו
בשעה טובה ומוצלחת ולמזל טוב
בורא עולם בקנין ישרים זה הבנין לתפארת
ולדורות ישרים מבורכים ולבניין עדי עד

ברכת מזל טוב

למכובדנו וידידנו
הר"ר **איציק איזנשטיין** הי"ו ורעייתו תחי'
לרגל נישואי בתם
בשעה טובה ומוצלחת ולמזל טוב
בורא עולם בקנין ישרים זה הבנין לתפארת
ולדורות ישרים מבורכים ולבניין עדי עד

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי

מופע ה"ישיבישיר" הגיע למקסיקו

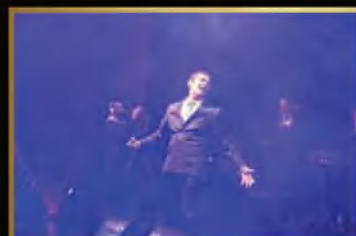
יהודי מקסיקו נהנו ממופע "ישיבישיר" שהגיע אליהם עד הבית. המופע נערך החודש במדינה, בהשתתפות יואלי דיקמן שניצח מוזיקלית, ורולי דיקמן ששר

יואלי דיקמן

רולי דיקמן

בתמונות: מרדכי בן דוד בברית לנכדו של יוסי גרין << המלחין הרשי וינברגר באולפן עם איצי ברי << פינקי וובר ופנחס ביכלר << שלומי גרטנר וישי לפידות מפגנים רוח צעירה << מרדכי בן דוד ואבי דרור << ג

לאופר כמנצח אורח. המופע עתיד לכלול את כל הלהיטים הישנים, מימי לחניהם הגדולים של הרב **ברוך צייט** ור' **שלמה קרליבך**, ועד היום. גם **יוסי גרין** והרב **ברוך צייט** צפויים להשתתף במופע.

לפידות נשדד: במהלך ביקור בפריז, כוים הזמר **ישי לפידות** בזמן שנסע ברכבת התחתית בעיר. הנזק: אלפי דולרים.

אותו לפידות נצפה מצטלם לתמונה מעניינת עם **שלומי גרטנר**, רגע לפני אירוע בלונדון.

ברכת מזל טוב ל**שמואל קאליש**, מבכירי מקהלת "נשמה", לרגל בר המצווה לבנו. על המוזיקה: **צביקי רובין**, מקהלת **נשמה**, **מוטי יזל**, **אהרליה סמט**, **חיים פולק**, **דודי קאליש** ומשה **דוד וייסמנדל**. בימים הקרובים ייצא קליפ מרהיב מהאירוע, מחרוזת מרשימה מלהיטיו של **מרדכי בן דוד**.

ההקלטות לאלבום הבכורה של **קובי גרינבוים** הסתיימו השבוע, בהקלטת המקהלות למה שהוכתר כ"שיר המרגש של הקיץ" (הבעל"ט, כמובן). מדובר בלחן מיוחד של **מוטי אילוביץ**.

אלי גרטנר שהפיק בשנים האחרונות את מופע "האסק", מפיק כעת אירוע יוקרתי ענק בשם "הארט". האירוע, מופע שאמור להפוך לשנתי, יתקיים בניו יורק ב"אדר ב", והאמן המרכזי צפוי להיות **יעקב שוואקי**. שאר השמות, נותרו בסוד. את המופע תלווה תזמורת סימפונית בניצוחו של **יואלי דיקמן**.

אותו שוואקי הגיע לארץ בחודש שעבר להופעה בערב שבת שירה באילת. רגע לפני שחזר לאזור המרכז, פגש את **ישי לפידות**, שעשה גם הוא את שבת שירה באותו מקום. שוואקי ניצל את הביקור בארץ להקלטות באולפן של **יענקי כהן**, מהן יצאה בימים האחרונים הגרסה החדשה והמעודכנת ללהיט מלפני העשור, "לא יעבוד".

הזמר **ישי ריבו** נצפה יחד עם המקובל הגה"צ רבי **דב קוק** מטבריה בשירה מיוחדת, לאחר שיעור בתל אביב.

עמירן דביר ואבי דרור, עשו שבת אצל **מרדכי בן דוד** בסיגייט, ברוקלין. בן דוד, כדרכו, לא דיבר כל השבת מלבד דברי תורה וזמירות. במוצאי שבת הלכו השלושה לבית סמוך, שם שימחו סטודנטים צעירים שחזרו בתשובה, במסגרת "שבת פרוג'קט".

בדינר של סערט ויז'ניץ שהתקיים באולמי "אווניו", בוצע לראשונה בעיבוד תזמורתי הילכה דודי המפורסם של חצרות ויז'ניץ - יצירה באורך 22 דקות (!). העיבוד נכתב על ידי **יענקי רובין**,

"התוועדות של שמחה": לרגל 120 שנה להולדתו של הרב מליובאוויטש, יתאחדו **אברהם פריד** ו**מרדכי בן דוד** למופע משותף מטעם חב"ד בה' בניסן, באצטדיון טדי בירושלים.

ובחודש הבא תתאחד בניו יורק כל משפחת פרידמן, למופע מיוחד למען ארגון צבאות ה', בניהולו המוזיקלי של **יוכל סטופל**. יופיעו: **אברהם פריד**, **שמחה פרידמן**, **בני פרידמן**, **אלי מרקוס**, ו**שמואל ובן ציון מרקוס** מ"היום השמיני".

מבול של שירי חופה: **יוני זי ושלום ברנהולץ** הוציאו בימים האחרונים שירי חופה, **ואבישי אשל** עמל על שיר חופה נוסף שייצא בקרוב. גם **משה קליין** מסיים בימים אלה צילומי קליפ לשיר החופה שיצא לאחרונה באלבומו.

האיש וצמאה: **נאור כרמי** יצא החודש לראשונה בסינגל שהלחין, עיבוד וכתב בעצמו, בשם "האור שלך".

האב ובנו: **משה ובני לאופר** נצפו באולפני בנט עם נגן הגיטרה המפורסם **אבי סינגולדה**, בהקלטות לפרויקט חדש.

האלבום החדש והכפול של **ליפא שמעלצר** שיצא בשבוע האחרון, נחשב לאלבום היקר ביותר בהיסטוריית המוזיקה החסידית. מקורביו מדבריו על לא פחות מ־250,000 דולר השקעה. ולא רק זה: ליפא מוציא מהדורה מיוחדת של כ־200 אלבומי ענק אמנותיים עם "ספר" מושקע שהוא יוצא מעטיפת האלבום, שיימכר לגבירים ב־2,000 דולר ואותו יעניק להם, מבית לבית, ליפא בעצמו.

שורלי גינסבערג, זמר העבר שהתארח לאחרונה במדור "ובאו האובדים" במגזין, עלה החודש לכותרות כאשר היה קורבן יחד עם ידיד נוסף לתקיפה אנטישמית אלימה, בעת שיצא מהמאפייה שבבעלותו בלונדון. גינסבערג, כזכור, התפרסם לפני כ־20 שנה, כשהוציא לאור את השיר המרגש "עננו" בלחן של **פינקי וובר**.

אמרו מזל טוב יפה ל**יידל ורדיגר**, שאירס את בתו. כנ"ל גם ל**ישראל אדלר**, שאירס גם הוא את בתו.

מזל טוב גם לגדול המלחינים **יוסי גרין** לרגל הברית לנכדו, שהתקיימה בביתו שבסיגייט. השכן, **מרדכי בן דוד**, קפץ לברך.

מרדכי שפירא נחת בארץ לכמה מופעים, בהם מופע שצולם מראש וישודר בפורים בכלי התקשורת החרדיים, וגם עבור צילום קליפ חדש ומדובר עבור "עזר מציון". רגע לפני המופעים, נצפה שפירא בפגישה עם מנהלו האישי **מעוז עבאדי**.

במופע המדובר בניו יורק בהפקת **שייע מנדלוביץ'** שיתקיים ביום ראשון הקרוב עליו ינצח **ישראל לאם**, עתיד להצטרף **משה**

ר אלבז אצל האדמו"ר מביאלה << ליפא שמעלצר, מיכאל שניצלער וישראל אדלר >> מקהלת נשמה בבר המצווה לבנו של שמוליק קאליש

המלחין **הרשי ויינברגר** הגיע לארץ, ונצפה באולפן אצל **איצי ברי**, עובד על חומרים חדשים.

יממה אחרי אירוע "דרשו" בארנה במוצ"ש, נצפה **אהרליה סמט** מקליט דואט עם זמר חדש בשם **יידל מנדלסון**.

בראש חודש אדר א' התקיימה באולמי אווניו שמחת החתונה לבנו הקטן של האדמו"ר מבוהוש עם נכדתו של האדמו"ר מקרעטשניף. לחן חדש בשם 'רננו צדיקים' הולחן לכבוד השמחה, ובוצע על ידי **זאנוויל ויינברגר** ומקהלת **מלכות**.

סינגל-קליפ מרהיב בשם "והסר ממני" הולך לצאת בקרוב עם **מוטי ויזל** וילד הפלא **בנצי קלצקין**, בליווי מקהלת **נשמה** ובעיבוד קולי של **איציק פילמר**. על המוזיקה: **אלי קליין ואיצי ברי**. על הלחן: **שי גראוכר**.

גם **דובי מייזלס** עובד על סינגל לאותן המילים, "והסר ממני" (מזמירות שבת), בעיבודו של **צבי בלומנפלד** ובליווי מקהלת **שירה**.

הזמר **מוטי אילוביץ'** פרסם בימים האחרונים קאבר ביידיש לשיר "עוקר הרים" של **שולי רנד**, ביצוע שזכה לעיבוד של **יהודה גלילי**. השיר הפך ללהיט גדול בארה"ב, ומספרים כי גם רנד עצמו אהב את הביצוע.

מרדכי בן דוד, יוסי גרין, גדעון לוין, אלי מרקוס, הרב שלמה טויסיג והחזן **יעקב מוצן** נעמדו לתמונה משותפת בשמחה פרטית בארה"ב.

יונתן רזאל עובד על סינגל חדש שייצא בקרוב, ונצפה בצילומים בבני ברק.

אחרי 15 שנה, **ליפא שמעלצר** סגר מעגל וחזר הביתה. ליפא הופיע בשיבת סקווירא, עם שירי רגש ונשמה, בקומיז' מיוחד.

בני פרידמן וברוך לוין צילמו קליפ חדש יחד לקראת דואט, השני במספר של השניים.

החזן-זמר **ישראל אדלר, ליפא שמעלצר ומיכאל שניצלער**, ליוו מוזיקלית מלווה מלכה בסיימה של שבת מטעם ארגון "א טיים", בקונטיקט, ארה"ב.

הנמנה על חסידות סערט ויז'ניץ, כשכסולן השמיעו את קולם **יענקי דסקל** וילד הפלא **בנצי קלצקין**, בליווי מקהלת **מלכות**.

המיזוג בין **יהודה גלילי** ל"**מנגנים**" קרם עור וגידים, ובאירועי "דרשו" בארנה שתי התזמורות נגנו יחד על הבמה, כש**מוישי רוט** מנצח, וגלילי על הפסנתר.

אותו גלילי נצפה השבוע במיקסים לכמה וכמה עיבודים חדשניים לאלבום של **מרדכי בן דוד** (שר מלחניו של **חזקיהו וייס**), יחד עם מלך הסאונד **אלי ליישנסקי**. האלבום אמור לראות אור ערב פורים. גלילי עובד במקביל גם על כמה עיבודים לפרויקט המתקרב של **יוסי גרין**.

בלונדון התקיים דינר ענק לטובת ארגון 'בוני עולם' העולמי. לאירוע ההיסטורי, בו השתתפו אלפים מבני הבירה האנגלית, הוזמנו **זאנוויל ויינברגר** מישראל ו**פינקי וובר** מארה"ב, יחד עם מקהלת '**מלכות**' בניצוחו של **פנחס ביכלר** ובליווי תזמורתו המקומית של **בני ברנדסדורפר**.

ב'מלכות' החליטו להפתיע את פינקי והכינו עבורו מחרוזת של כל שירי הגלות והגאולה שהלחין במהלך השנים. שעה קלה לפני האירוע ישב פנחס ביכלר עם פינקי וובר והציג בפניו את המחרוזת. פינקי זרם, וביצע את המחרוזת בדואט עם זאנוויל והמקהלה. בקרוב אמור להתפרסם הקליפ המרגש של המחרוזת המיוחדת.

אברהם פריד, כנראה לראשונה בחייו, הופיע ב... מסעדה. זה קרה במסגרת קומיז' ללקוחות סטקיית היוקרה "איצי" במיאמי.

חיים ישראל וליפא שמעלצר הופיעו במופע משותף, בסיום הש"ס של ארגון "א טיים" שנערך בפנסילבניה, ארה"ב, במסגרתו מאות אנשים סיימו את הש"ס באותו יום, כולל צמד הזמרים. באירוע, במקום הדואט הנדוש של השניים "פומפם", הפתיע ליפא את הקהל וביצע יחד עם חיים ישראל את "מלך העולם", כשאת חלקו הוא שר ב... יידיש. השניים ביצעו יחד גם את "חומות של תקווה", "אוחילה", "ארבע מידות" ו"מלאכים הקדושים".

צמד המלחינים **יוסי גרין ואיצי וולדנר**, נצפו על הקלידים ביחד, עובדים על פרויקט מסתורי.

הזמר **גד אלבז** התברך אצל כ"ק האדמו"ר מביאלה בני ברק, עשויה במיאמי.

אבו דאבי, האמירות העשירה ביותר

זודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חו"ל מהודר"

תעודת זהות: איחוד האמירויות | **עיר הבירה:** אבו דאבי | **שפה:** ערבית, אנגלית | **מטבע:** דירהם | **מצב קורונה:** ניתן להיכנס לאבו דאבי בהצגת PCR שלילי מ-48 שעות לפני. נדרש להראות PCR שלילי בכניסה לכל מלון/קניון/אטרקציה | **חברות תעופה:** לדובאי: אל על, ישראיר, ארקיע, פליי דובאי. לאבו דאבי: איתחאד

למוחמד בן זאיד, ואבו דאבי מסיטה עוד ועוד כספים ומשאבים לתיירות, וכבר מתחילה תיירות אפילו בין שתי האמירויות. המילה האחרונה לא נאמרה ויהיה בהחלט מעניין.

אז מה יש לראות כיום באבו דאבי? ובכן:

מסגד בן זאיד

מדובר באחד המסגדים הכי יקרים בעולם, שעלות בנייתו מוערכת ב-550 מיליון דולר! המסגד מצופה שיש לבן יוקרתי. מבחוץ, אגני בריכות בעיצובים יפהפיים, ומבפנים, באולמות התפילה, תלויות נברשות יוקרה של סברובסקי עם אלמנטים של זהב. היוקרה והעושר נשקפים מכל כיוון.

קאסר אל וואטן

ארמון הנשיאות הרשמי פתוח למבקרים (ובתנאי שאין באותו יום ביקור נשיאותי כלשהו). תשמעו לי: אין מצב שאתם מפספסים ביקור בארמון המפואר הזה. פאר והדר. כל חדר יותר יפה מקודמו. הכי מדהים במהלך הביקור זה לחשוב שאתה מטייל בחדרי ארמון פעיל, ולא בארמון שהמלך האחרון שהיה חי בו, נפטר לפני מאה שנה...

בשבוע שעבר שוב נחתי באיחוד האמירויות, בפעם המי יודע כמה. בנסיעה זו הקדשתי חלק נכבד מהזמן לאבו דאבי. היא מפתיעה לטובה, והיא כנראה תהיה הדבר הבא, תרשמו לפניכם.

הגעתי למלון קונרד באבו דאבי, ביחד עם פמליית נשיא המדינה שהגיע לביקור ממלכתי רשמי באמירויות. מלון קונרד, הוא מלון מרשים במיקום מרכזי באבו דאבי. מהצד האחד רואים את ארמון הנשיאות 'קאסר אל וואטן' ואת אמירטס פאלאס, מלון הזהב המפואר, מהצד שני רואים הים ואת החוף הפרטי של המלון. באמצע, בלובי, מאבטחים ישראלים גלויים וסמויים סורקים את הלובי בעיניהם לראות שהכל בסדר, מה נאמר ומה נדבר, תענוג! וולקאם טו אבו דאבי.

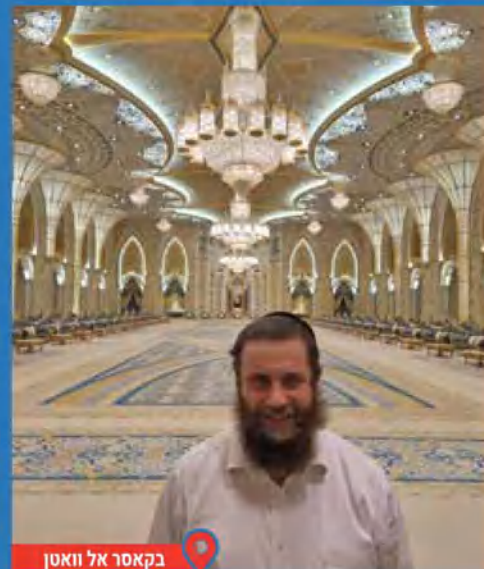
אבו דאבי הינה בירת איחוד האמירויות והיא האמירות הגדולה ביותר באיחוד, המשפיעה ביותר והעשירה ביותר. כן, כן, יותר מדובאי! אפילו הבורג' ח'ליפה, המגדל הגבוה ביותר בעולם שממוקם בדובאי, קרוי בכלל על שמו של האמיר הגדול מאבו דאבי. וכך היה המעיישה: לפני כ-15 שנה, כשדובאי החלה בתנופת הבנייה והתיירות הגדולה, במהלך פרויקט בניית הבורג' ח'ליפה דובאי נקלעה לקשיים תזרימיים, ואבו דאבי הסכימה "להלוות" כסף לדובאי, ובתנאי שהמגדל ייקרא על שם שייח' ח'ליפה בן זאיד, אביו של הנשיא הנוכחי, מוחמד בן זאיד.

האמת היא שכיום, לאחר ההצלחה הפנומנלית של דובאי, נפל האסימון

על רקע מגדלי איתיחאד

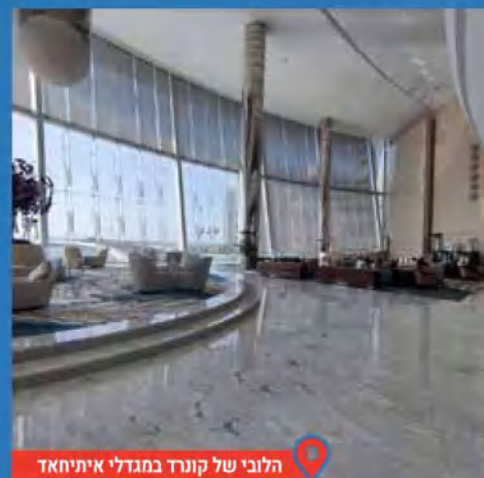
בקאסר אל וואטן

עם רבה של איחוד האמירויות, הרב לוי דוכמן

הכניסה לארמון הנשיאות קאסר אל וואטן

הלובי של קונרד במגדלי איתיחאד

שעשועים בחופשה אחת. אמרתי לכם כבר בפתיח שאבו דאבי מתחילה לגלות את התיירות... יאס איילנד זאת הדוגמה הטובה ביותר.

על האי קיימים כבר כמה פארקים מושקעים ברמה בינלאומית, שבכל פארק כזה אפשר לבלות יום שלם ויותר. מהפרארי וורלד - המדהים! - דרך פארק השעשועים הנושאי של וורנר ברוס, פארק מים מושקע במיוחד, מסלול המירוץ פורמולה 1 הארוך ביותר, קירות טיפוס, מרינה לשיט ומה לא. אורלנדו היהירי, אבו דאבי מאחורייך...

האי סעידאת

זהו אי באבו דאבי שמבוסס על קונספט של ריזורטים וחופשת מנוחה רגועה על הים, עם כל המתקנים של ריזורט. מלונות, וילות, בריכות, חופים, ספא ופינוקים. הרשתות הגדולות ביותר בעולם כבר נמצאות שם ומתחרות ביניהן מי תבנה ריזורט יותר מפואר על הים, והתיירים רק נהנים מזה. מלדיבים היהירי, אבו דאבי מאחורייך...

כעת, לאחר שפתחנו את התיאבון, במדור הבא נספר לאן אבו דאבי מתכוונת להתפתח עם התיירות, נרחיב על הדילים של טיסות מוזולות לאבו דאבי שהולכים לשבור את השוק וכמובן נאיר אור על הנקודה היהודית באבו דאבי ומה הולך לצפות שם לתייר המהודר. הישאר עימנו.

ליתר פרטים על אבו דאבי וליצירת קשר, ניתן לפנות במייל המופיע בתחתית העמוד.

אמירטס פאלאס

גם כאן מדובר בשבירת שיאים כמו שאוהבים באמירויות. מדובר בארמון הכי יקר בעולם. עלות הבנייה מוערכת ב־1.1 מיליארד דולר! העושר ניבט אליך מכל פינה. כבר מבחוץ אתה פוגש את המזרקות המדורגות שמקיפות את המלון. כנסו ללובי המפואר, ותגלו את המוטיבים של הזהב בכל פינה. על התקרה, על העמודים, על הקירות, מדהים! אגב, יש בבית המלון הזה בית קפה שמגיש קפה עם אבקת זהב טהור מעל הקפה (לא כשר). כן, זאת אבו דאבי...

מגדלי איתיחאד

זהו מקבץ מרשים של 5 מגדלים מול ארמון הנשיאות ומול האמירטס פאלאס. בלובי של אחד המגדלים, נמצאת שדרת חנויות יוקרה, שם, כדי לקנות שם משהו, מומלץ לתאם הגעה מראש כדי שיצמידו לכם עוזר אישי למהלך הקנייה... באחד המגדלים נמצאת מרפסת התצפית של אבו דאבי. תשלמו כ־60 דירהם (שניתן לנצל אותם בשתייה בבית קפה של מרפסת התצפית), תעלו לקומה ה־74, ותגיעו למרפסת תצפית מושלמת של 360 מעלות מעל העיר. תתפסו שולחן טוב, ותזמינו מיץ תפוזים. ההנאה מובטחת.

יאס איילנד

אבו דאבי בנויה על כמה איים אחד ליד השני, אחד מהם נקרא יאס איילנד, והוא מיועד למשפחות עם הילדים לבלות בכמה פארקי

נחירא ניראן

גיל: 37. עיר מוצא: ראשון לציון. שכונה אהובה:
נחלאות, ירושלים. אם לא היית גר בישראל איפה היית
גר? ברלין

יצאנו
לאכול

יוסי אטינגר & אלי הלמן

"בגיל 5 הבנתי שאני רוצה לדעת לבשל בעצמי"

צילום: איתמר גיטבורג

בטח גם אתם שמתם לב שלא מעט ממסעדות השף
הכשרות והנחשבות בישראל, שוכנות בתוך בתי מלון
יוקרתיים.

לעובדה הזו יש הרבה סיבות. אחת מהן, נעוצה בגב כלכלי
חזק של מלון ותנועה של תיירים עם כיסים עמוקים.

"02", המסעדה שעליה אמוך בשנים האחרונות שף נמרוד
נורמן, פועלת כבר כמה שנים בתוך מלון ענבל הירושלמי,
מלון נפלא שהיה עמוס במשך שנים בעיקר בתיירים רבים.
לאחרונה, בעקבות סגירת השמים שהביאה הקורונה, ליטש
המלון את השפה העברית ופתח את שערי לקהל המקומי.

הקהל הצמא מצביע ברגלים והמסעדה עמוסה ומחוזרת -
ובצדק. נמרוד השף, הגיע למטבח של "02" אחרי שנים של
ניסיון באחת הקבוצות החזקות של העיר ירושלים. בשקט
ובצניעות הוא מרכיב מנות מדויקות וחדשניות, כשהוא
מקפיד להנכיח את הטעמים המקומיים והאותנטיים של
עיר הקודש ירושלים.

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"אבא שלי מכין לאחותי ולי בגיל 5 חביתה עם נקניקיות. אני חושב
שבאותו הרגע הבנתי שאני רוצה לדעת לבשל בעצמי".

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"אני גרגרן מלידה..."

מהו חומר הגלם האהוב עליך במיוחד?

"מלח. בלעדיו הכל תפל".

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"אני עדיין מנסה לפענח את זה בעצמי".

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"העבודה עם אנשים, היא זאת שמרגשת אותי".

**איך התמודדת/מתמודד עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה
שהוא גרם לענף המסעדות?**

"לעסוק בספורט ולהישאר עסוק"

לסיום טיפ למבשל/אופה:

"תמיד צריך חמאה רכה"

הכותבים הם מנהלי "דחיליש",
קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל
www.datilishes.co.il

פינת המתכון

מרציפן

מרציפן זה כמו
גויאבה - או
שאוהבים או
ששונאים; -)

מצרכים:

250 גרם אבקת שקדים
180 גרם אבקת סוכר
חלבון ביצה אחד

הכנה:

מאחדים את כל החומרים למסה אחידה
(אפשר במיקסר ואפשר במעבד מזון).
מרדרים וחותכים לקוביות.

שנת החורף של הגפנים

כאשר מסתיים החורף והאדמה מתחילה להתחמם, נוצר הורמון צמיחה בשורשי הגפנים והשריגים מקבלים את האות להתחיל לבלב.

מפה לשם, אני לא אוהב חורף, אבל בלילה חורפי אחד השבוע קיבלתי הזמנה מאריאל ביר, יינן יקב פאר, לבוא לטעום את היינות החדשים שבוקבו לא מזמן. נעניתי בשמחה ובהתרגשות. בשמחה, כי אני אוהב יין, ובהתרגשות, כי היינות האלה נעשו כשעוד הייתי מנהל ביקב פאר והייתי עד להשקעה

והעבודה שנעשו כדי להגיע לתוצאות המרשימות. העשייה של אריאל ביקב פאר מייצגת ניסוי, טעייה והמון תעוזה. היינות לא שגרתיים בעליל ושתייה שלהם לוקחת את הטועם למסע לימודי מרתק. שתינו המון יינות בטעימה, אבל בואו נדבר על הבולטים שבהם.

בלאן דה נואר 2021. יין לבן מענבים אדומים, ענבי סנג'ובזה שנבצרו מוקדם ועברו תהליך עשייה של יין לבן. צבע כמעט שקוף, ארומה מדהימה, פירות טריים וחומצה משגעת, יצרו יין קיצי למיטיבי לכת.

2. איילה 2021. בלנד כתום של שני בלאן, רוסאן ופרנץ' קולומברד. יין ארומטי שלא מפסיק להתפתח. באף, שפע של תבלינים, הל, חוויג', עלי מנטה ואדמתיות מרתקת, ובפה - שומר, מנטה, פלפל אנגלי, טאנין קצת ירוק וחומצה גבוהה שעוטפת את הכל. יין חורפי ומרתק.

3. כבשה שחורה 2020. יין הדגל של היקב בלנד מורכב של גרנאש, סירה, קריניאן, קברנה סובניון ומעט שני בלאן.

באף פירותיות, אוכמניות, עשן, תבלינים ועץ מורש, בפה - פרי כחול, חומצה גבוהה ומאוזנת ומסגרת של עץ שעוטפת את היין ומשאירה סיומת מרירה ונעימה. היין סגור מאוד ומוקדם לשתיה.

4. חד קרן 2020. היין הזה הוא עוד אחד מהניסויים המוצלחים של אריאל ביקב. תסיסה משותפת של גרנאש וסירה שנבצרו מאותו הכרם. באף, הרמוניה של ארומות, שירה של פירות אדומים, ובפה, המון רבדים שונים של טעמים, חמיצות מאוזנת ומחמיאה, מעט חריפות והמון פירות אדומים בוסריים. משום מה, דווקא הגרנאש דומיננטי יותר ביין הזה, אבל עתידו עוד לפניו. חבל שנעשו ממנו רק 500 בקבוקים.

אז מה דעתכם על שנת חורף גם לבני אדם?

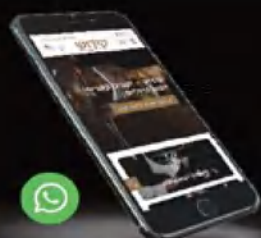
בואו נשים את זה על השולחן - אני לא אוהב חורף. לא את הקור, לא את הגשם, לא את הרוחות, ובכלל את כל מה שקשור לעונה החשוכה והמגבילה הזו. הכל לא, חוץ משני דברים: מרקם ויין אדום. רוב השנה אני נוטה לשתות יינות לבנים, אבל יש משהו מנחם בבקבוק יין אדום טוב כשבחוץ יורד גשם שוטף. הפרדוקס הוא שכדי שאני אוכל ליהנות מיין אדום טוב, צריך שיהיה חורף ארוך וקר.

אחד התהליכים המרתקים ביותר בכרם, הוא תרדמת החורף של הגפנים ומנגנון ההתעוררות שלהן באביב. לאחר תקופת הבציר במהלך חודשי הסתיו, הגפן מתחילה להתכונן לחורף. במקום להתרוצץ בקניונים ולחפש סילים של סוף עונה, העלים שנשארו נושרים, והגדמים במקומות בהם נבצרו אשכולות הענבים מתחילים להיסגר. הגפנים מתכוננות למנוחת החורף שתיתן להן את הכח להוציא ענבי איכות לקראת הבציר.

במהלך המנוחה, פעילות החיים הביולוגית בגפן מצטמצמת למינימום, השורשים מתעבים, ובגדמים נוצרים שריגים מיקרוסקופיים. במהלך החורף הגפן צוברת מנות קור. כל מנת קור היא שעה אחת מתחת לטמפרטורה של 7.2 מעלות צלזיוס. חורף ארוך וקר נותן לגפנים מספיק מנות קור לצמיחה איכותית. ואילו חורף לא יציב שבו יש גלי קור מעטים וקצרים, יגרום לכך שלא כל הגפנים בכרם יקבלו מספיק מנות קור, הצימוח לא יהיה אחיד, וכך גם לא ההבשלה של הענבים, מה שיוביל לכך שבשעת הבציר לא כל הענבים מוכנים.

השלב האחרון לפני סיום שנת החורף של הגפנים, הוא שלב הזמירה, ובו הכורמים זומרים במלאכת מחשבת את קצות הגפנים, ומכוונים את צורת הגדילה של הגפן בצורה שבה כאשר יצמחו האשכולות הם יצמחו בצורה האיכותית ביותר בהתאם לסוג הענבים וסגנון היין הרצוי. לדוגמה, את ענבי הקריניאן שגדלים באופן טבעי בצפיפות רבה, יזמרו על מנת לרווח את המרחק בין האשכולות.

זמירה בשלב מוקדם מדי עלולה לגרום לבלבול מוקדם כאשר הכרם עדיין מקבלת מנות קור, אז מנת קור קרה מדי עלולה להקפיא את הניצנים ולגרום להם לנשור. לכן, בחירת הזמן הנכון לזמירה היא קריטית ביותר לגפן. כאשר הגפן מגיעה למצבור של 400-450 מנות קור, השריגים המיקרוסקופיים מקבלים את האות לקראת ההתעוררות והגפן מסיימת את השלב הראשון לקראת הצמיחה. השלב השני הוא התחממות האדמה,

www.kiddush.co.il

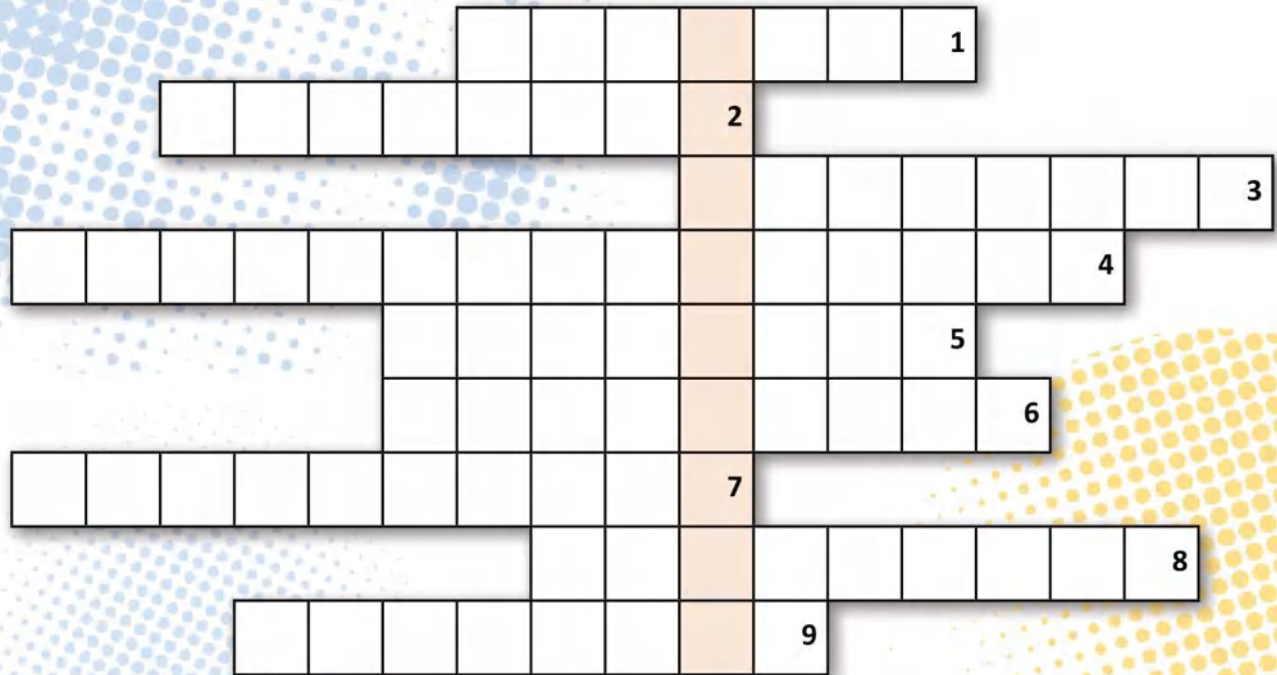
בואו להיות חלק מהסטטוס של קידוש

רוצים לקבל עדכונים מעולם היין? פעילויות זוכות פרסים ומבצעים בלעדיים?

שלחו הודעת וואטסאפ עם השם המלא
שלכם למספר +97226525975 ואתם בפנים

הגיע הזמן שתהיו
מעודכנים <<

תסביו קולסיק

1. אחראי על הלחנת השירים בסדרת "רננו חסידים"
2. הלחין את הלהיט "נפש"
3. נחשב למלחין הפורה ביותר במוזיקה החסידית
4. הלחין לאברהם פריד את השיר "שערי מזרח"
5. מהמלחינים הפורים במוזיקה היהודית, שממכה מתי יגיע זמן הגאולה
6. הלחין את הלהיט "קח את שלי"
7. אחראי על לחני רוב השירים של יעקב שוואקי בשנים האחרונות
8. הלחין להיטי רוק רבים. התחיל בלחנים עבור להקת "חסידיש"
9. הלחין את נכס צאן הברזל הידוע, "זכני לגדל בנים"

שבץ נא מלחינים

לפניכם הגדרות לשמות של מלחינים שונים במוזיקה החסידית. אם תפתרו נכונה, בעמודה המודגשת תגלו שתי מילים שקשורות לחודש (3, 6). בהצלחה!

פתרונות מגיליון שעבר:

תפזורת שירי אידיש נחת:

אין כאלוקינו, אתה קדוש, הטוב, התקבצו, אתה חונן, בני בראתי, הזכירו, כי אין, מים רבים, סיבבן במצוות, אז תתחזק, אין אנחנו, והגית בו, ולמדנתם אותם, מי שיש לו, וזכנו לקבל שבתות

מי הלחין: את "אילן" של מקהלת חסידות בעלזא הלחין הרב ירמיה דמן

מי הלחין 2: את "אילן" של יעקב שוואקי הלחין יוחנן שפירא

פרויקט פורילמי

איזה זמר הוציא פרויקט שירים לפורים בשם "פורים HITS"?

מי הזמר?

ישנו זמר שעם משפחתו קשור קשר בל ינתק לתקופה בה אנחנו נמצאים כעת. מיהו הזמר?

הזכרים: רחל בן חמו, נתיבות; רותי שפר, בית שמש

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

@

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

אז כבן 19 בלבד. שלושה שנים לאחר מכן הוא כבר היה שותף בהפקת האלבום "ששון ושמחה" של גרשון ורובה.

רציתי לדעת מי הלחין את השיר "חסד ומשפט" ששר אברהם פריד ומי עיבד אותו? (מירי) הלחן

הוא של אלי גרסטנר, העיבוד - של יואלי דיקמן.

יש קליפ של איציק דדיה, שלום למר, שמילי אונגר ושמחה ליינר של השיר "שבת אחים ואחיות". אשמח לדעת באיזה אירוע הוא בוצע. וגם מי התזמורת שמנגנת שם (מרים) השיר

בוצע בחתונה פרטית בניו ג'רזי, והתזמורת היא תזמורת פריילער.

יצא לי לשמוע לאחרונה שיר לא מוכר של מרדכי בן דוד בשם "עננים", שלא

נמצא בשום אלבום שלו או של אחרים. מהו

השיר הזה? מתי הוא יצא? ועוד שאלה: מי עשה את

העיבודים לדיסק יידל 4? (כ') התייחסנו ל"עננים"

בעבר במדור. השיר היה אמור לצאת באלבום "מאמינים", ונגנז ביחד עם "אמור מעט" שיצא

לבסוף אצל יידל ורדיגר, הבן. "עננים" דלף החוצה לפני מספר שנים. ולגבי יידל 4, את

העיבודים עשו משה לאופר, מונה רוזנבלום, אלי לאופר וקן ברג'ס ז"ל.

של מי הלחן והעיבוד של השיר "ברכת הבית"

באלבום 'מאמינים' של שוואקי? ומה עם

שיר החופה של יואלי דיקמן, מתי ייצא? (מיכל)

ברכת הבית: לחן מרדכי ברזל, עיבוד רביד קשתי. ולגבי השאלה השנייה, דיקמן עומד לפני הוצאת סינגל בשם "חלום

לגדול", והשיר הבא יהיה שיר חופה.

מי שר במקור את השיר "יערב נא שיחיי" הקצבי, ובאיזה

אלבום זה מופיע? כנ"ל בבקשה עם השירים "וקווי ה'" ו"הוא

יגאל אותנו" (אפרים) את "יערב", שהלחין איצ'י באלד, שר

במקור שלומי דקס, בתחילה - בשנת 91 באלבום "שבח 2" של היוצר והמפיק אבי פישוהוף, ולאחר מכן - בשנת

96 בביצוע מחודש ומלוטש באלבומם שלו, "קומה ה'", שהיה כנראה זה שהפך את השיר ללהיט. את שני השירים

האחרים שרה להקת חסידיש באלבום חסידיש 1 ו2, ולימים חידש אותם דדי גראוכר.

ברצוני לשאול: ידוע שברוב העיבודים של משה לאופר הוא

מלחין בעצמו את הפתיחים וקטעי המעבר. רציתי לדעת לגבי

הפתיח של השיר "ליהודים" של מרדכי בן דוד מתוך Hold on

(פתיח שהפך לחלק בלתי נפרד מהשיר עצמו), האם הוא

הולחן ע"י משה לאופר שעיבד, או ע"י יוסי גרין שהלחין?

(אפי) הפתיח הולחן על ידי לאופר. גרין, מלחין השיר,

מייחס לפתיח ולעיבוד הנפלא, את חלק מהצלחת

השיר הפורמיי.

האם הילד ששר בתחילת השיר "ונקיתי" של

אברהם פריד מתוך האלבום "קץ לגלות", זו

הקלטה של אברהם פריד עצמו בתור ילד? (דובי)

בהחלט כן. וההקלטה של פריד כילד, היא מתוך האלבום "לשנה הבאה" של קעמפ עדה חמד.

הידעתם? השיר "מידת הרחמים" בלחנו של הרב

הלל פלאי שהקליט ישראל ורדיגר לאלבומם "אודה

לק"ל", יצא שנתיים קודם לכן באלבום שהוציאה

ישיבת ירושלים לצעירים של מרכז הרב לזכר

הרוגי הפיגוע הנורא בישיבה, בביצוע תלמידי

הישיבה.

משה כותב: בגיליון שעבר שאל קורא לגבי

שירים בהשתתפות אברמי קירשנבוים,

ועניתם שיש לו את הדואט עם אהרן רזאל.

רציתי להוסיף, שאברמי גם הלחין שיר

נוסף, את השיר "ק"ל נא" של תזמורת

שלחבת, מהאלבום "הנשמה לך 6".

זאב כותב: בגיליון הקודם השבתם לקורא

ששאל מי שר עם מב"ד ואייבי רוטנברג במופע

"האסק" את המחרוזת של קרליבך, ועניתם שקרליבך

עצמו. ובכן, היתה מחרוזת נוספת כזו לאחר פטירתו של

קרליבך, והיא נמצאת באלבום אוסף שהכיל שירים מכמה

מופעי האסק ונקרא "UNFORGETTABLE MOMENTS". הזמר

השלישי הוא ירחמיאל ביגון, ואיתו מקהלת פרחי מיאמי.

כמה אלבומים הוציא ארי קליין? האם הוא גיס של מרדכי בן

דוד? והאם הוא פעיל היום? (שמעון) החזן זמר ארי קליין

הוציא כשבעה אלבומים, והשתתף כסולן בעוד הפקות

רבות. הוא אכן גיס של בן דוד (אח

של אשתו), וכן, לפני מספר

שנים הוציא סינגל בשם

"לעולם".

הידעתם? האלבום השני של

מחנה שלושה של ר' משה

גולדמן ז"ל משנת 1985,

"הריעו לה' כל הארץ", יצא

תחת ניהולו וניצוחו של לא

אחר מהמפיק המפורסם

לימים יוחי בריסקמן, שהיה

שואלים את דוליק

יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה מעניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר הזה והזה של חיים ישראלי? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתיבת המייל שלנו (לציון: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בעז"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

TAKES YOU TO THE NEXT LABEL

JOHNNIE WALKER
תכנן. תתכנן.

אזהרה: צריכה מופרזת של אלכוהול מסכנת חיים ומזיקה לבריאות!

